

TRT vizyon

TRT Aylık Radyo Televizyon Dergisi

Ağustos 2026 Sayı 442

ASIRLIK GECE

15 TEMMUZ | 10. YIL

İRRADE BİZİM
İSTİKBAL BİZİM

Hafızayı Yaşatmak, Geleceği Kurmak

Ağustos, milletimizin tarih sahnesindeki yürüyüşünde iki büyük dönüm noktasına tanıklık etmiş ve millî hafızamızda “zaferler ayı” olarak yer edinmiştir. 26 Ağustos 1071’de kazandığımız Malazgirt Zaferi, milletimizin Anadolu’yu yurt tutmasının ve bu topraklarda büyük bir medeniyet inşa etmesinin önünü açarken 30 Ağustos 1922’de kesin zaferle sonuçlanan Büyük Taarruz, Anadolu’nun ilelebet Türk yurdu olarak kalacağına mührünü tarihe vurmuştur. Aralarında asırlar bulunan bu iki zaferi aynı tarih çizgisinde buluşturan ise, aziz milletimizin değişmeyen kahramanlık ruhudur.

Bu tarihî süreklilik, bize geçmişî hatırlamanın ötesinde bir sorumluluk yüklüyor. Zira hafızayı yaşatmak, bu zaferlerde vücut bulan irade ve şuuru gelecek nesillere taşımak ve geleceği de aynı kökler üzerinde kurmaktır. Türkiye’nin kamu yayıncısı TRT olarak, bu anlayışı yayıncılığımızın merkezinde tutarak geçmişin hakikatini kayda geçiriyor, bugünün gelişmelerini güvenilir habercilikle tüm dünyaya aktarıyor ve geleceğimiz olan çocuklarımızı temiz ve nitelikli içeriklerle buluşturuyoruz.

15 Temmuz Destanı’nın 10’uncu yıl dönümünde milletimizle buluşturduğumuz “Asırlık Gece”, Ağustos ayında da geniş yankı uyandırmayı sürdürdü. Büyük bir titizlik ve yoğun emekle hazırladığımız dizimiz, 15 Temmuz’u bugüne kadar ekrana taşıyan en güçlü yapımlardan biri olarak öne çıkıyor. Gerçek belgeleri, o geceyi bizzat yaşayan isimlerin tanıklıklarını ve dramatik canlandırmaları özgün bir anlatı diliyle buluşturan “Asırlık Gece”, ihanetin adım adım işleyişini, o karanlık gecenin kırılma anlarını ve millî direnişin nasıl büyüdüğünü bütünlüklü biçimde ortaya koyuyor. Böylece, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde milletimizin sergilediği destansı direnişin FETÖ’nün karanlık planını nasıl boşa çıkardığını sebep - sonuç ilişkileri içinde ekrana taşıyoruz. Eylül ayında da yeni bölümleriyle devam edecek dizimizle 15 Temmuz’u bütün yönleriyle tarihe not düşmeyi ve gelecek nesillere aktarmayı sürdüreceğiz. Bunu, şehitlerimize ve o gece iradesini ve istiklalini canı pahasına savunan milletimize karşı bir vefa borcu olarak görüyoruz.

Bugünün gelişmelerini doğru, hızlı ve güvenilir biçimde ülkemize ve dünyaya aktaran TRT Haber, Ağustos ayında 12 platformda toplam 20 milyon takipçiye ulaşarak Türkiye’nin en çok takip edilen haber kanalı konumunu pekiştirdi. Bu başarıyı haberciliğimize duyulan güvenin güçlü bir göstergesi olarak görüyor ve ulaştığımız kitle genişledikçe sorumluluğumuzun arttığının bilinciyle hareket ediyoruz. Bu başarıda emeği bulunan mesai arkadaşlarımızı kutluyor, teveccühleri için bütün takipçilerimize teşekkür ediyorum.

Geleceğe dair sorumluluğumuzun merkezinde ise bize emanet edilmiş kalpler ve zihinler olarak gördüğümüz çocuklarımız var. Hiçbir çocuk sinema sevincinden mahrum kalmasın diye yola revan olan TRT Sinema Tırımız, bugüne kadar 12 ilimizin 28 ilçesinde 34 bin çocuğa ulaştı ve onları TRT Çocuk yapımlarıyla buluşturdu. Ülkemizin neresinde yaşarsa yaşasın her çocuğu temiz ve nitelikli içeriklerle buluşturmayı kamu yayıncılığımızın aslî sorumluluklarından biri olarak görüyoruz. Bu sorumluluk doğrultusunda, daha çok evladımızın ilk sinema heyecanına ortak olmak için sinema tırımızla Türkiye’yi dolaşmaya devam edeceğiz.

“Asırlık Gece”nin gördüğü teveccüh, TRT Haber’e duyulan güven ve TRT Sinema Tırımızda beyaz perdeyle ilk kez buluşan çocuklarımızın heyecanı, Ağustos ayında yayıncılığın farklı alanlarında verdiğimiz emeğin milletimizin hayatındaki sahici karşılıkları oldu. Bu da TRT ailesi olarak hepimiz için büyük bir memnuniyet vesilesi. Çünkü biliyoruz ki, hafızayı yaşatmak da geleceği kurmak da ancak milletimizin hayatında kalıcı izler bırakan işler ortaya koyabildiğimiz ölçüde anlam kazanıyor. Bu vesileyle, Malazgirt Zaferi’mizin 955’inci yıl dönümünü ve 30 Ağustos Zafer Bayramımızı kutluyor; Sultan Alparslan’dan Gazi Mustafa Kemal Atatürk’e, bu zaferleri bizlere armağan eden tüm kahramanlarımızı rahmet ve minnetle yâd ediyorum.

Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı
Genel Müdür

İÇİNDEKİLER

22

24

28

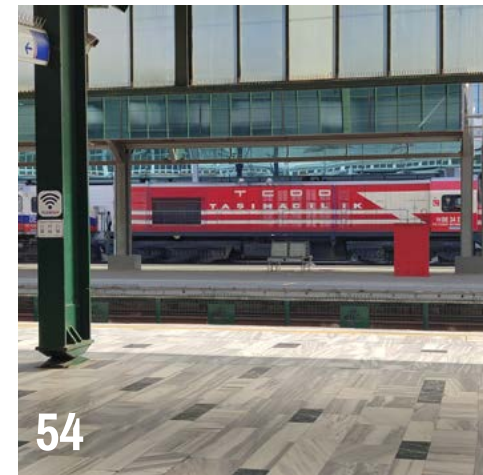
30

42

46

54

TRT

**TÜRKİYE RADYO TELEVİZYON
KURUMU ADINA YAYIN SAHİBİ**

Prof. Dr. Mehmet Zahid SOBACI

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Masum EKİNCİ

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Ceren BÖLÜKBAŞIOĞLU

EDİTÖR

Cihad ŞAHİNOĞLU

Ela GÜRMAN

Meral ÜNSAL

YAZI KURULU

Aybike AÇIKEL

Ela GÜRMAN

Meral ÜNSAL

Ömer KARA

Özlem KARADAYI DOĞAN

Öztürk Miraç SARAL

Umay KARADAĞ

Yeliz KARAKÜTÜK

KONUK YAZAR

Elif ARISOY CİNCİOĞLU

GRAFİK TASARIM

Metin Murat GİRAY

YÖNETİM YERİ

TRT GENEL SEKRETERLİK

TRT SİTESİ B BLOK KAT: 11

ORAN/ANKARA

06550

Tel : (312) 463 23 00

Faks: (312) 463 23 07

ISSN 1308-7495

YAYIN TÜRÜ

Yaygın/Süreli

BASIM TARİHİ

24 Ağustos 2026

SAYI

442

BASILDIĞI YER

İhlas Gazetecilik A.Ş. Sarıcalar Mah. 57. Cad.

No: 21/A Akyurt/ Ankara

Tel: 0212 454 30 00

www.ihlasgazetecilik.com.tr

www.trt.net.tr/vizyondergisi

facebook.com/TRTVizyonDergisi

instagram.com/trtvizyon

trtvizyon@trt.net.tr

1 Başyazı

10 Dünyanın ateşle imtihanı

Prof. Dr. Barış Salihoğlu, dergimize özel açıklamalarda bulundu

14 Barajların hikâyesi

Medeniyetleri etkileyen mühendislik örnekleri

22 “Hasat Vakti”

Türkiye’nin tarımsal zenginliği ve kültürel çeşitliliği ekrana geliyor

24 Büyük Filistin İsyanı beyaz perdede

TRT ortak yapımı “Palestine 36”, tarihi gerçeklere ışık tutuyor

28 Türkiye’nin Oscar yolcusu

TRT ortak yapımı “Kesilmiş Bir Ağaç Gibi” filmi resmî aday oldu

30 TRT Destek Hizmetleri

TRT faaliyetlerinin arkasındaki güçlü yapı

36 Tarihe not düşen “Asırlık Gece”

Dizi setinden notlar

42 Mesafeleri aşan bir iletişim köprüsü

TRT, Türk diasporasına ses olmaya devam ediyor

46 Büyülü dünyalar TRT Sinema Tır’nda

Çocuklar, Anadolu’nun dört bir yanında sinema ile buluşuyor

54 İçinden tren geçen müze

Ankara Garı’nın tarihi atmosferinde zamana meydan okuyor

68 Hollywood etkisi

Sinema, kültürel kodların taşıyıcısı olarak öne çıkıyor

Acımız tarifsizdi

17 Ağustos 1999'da yerel saatle 03.02'de merkez üssü Gölçük olan 7,4 büyüklüğündeki 45 saniye süren Gölçük depremi sadece Kocaeli'de değil, Ankara'dan İzmir'e kadar geniş bir bölgede ve Marmara'da hissedildi. Resmî olarak 17 bin 118 kişinin hayatını kaybettiği, 25 bine yakın kişinin de yaralandığı açıklandı. 2010 yılında yayınlanan Meclis Araştırması Raporu'nda ölen kişi sayısı 18 bin 373 olarak güncellendi. Aynı yıl 12 Kasım tarihinde bu kez de saat 18.57'de Düzce'de 30 saniye süren 7,2 büyüklüğünde bir deprem daha meydana geldi. Ancak bu depremler ne ilk ne de sondu. Anadolu coğrafyası, 1500'lü yıllardan itibaren farklı zamanlarda 7 ve üstü büyüklüğünde 23 depremle sarsıldı. 2023 yılının şubat ayında bir gün arayla meydana gelen iki büyük deprem de daha öncekiler gibi canımızı yakarak bu listede yerini aldı. 17 Ağustos depreminin yıl dönümünde amacımız bu acıları tazelemek değil. Bir kez daha hatırlamak, depremlerde kaybettiklerimizi rahmetle anmak ve aynı kaderi, aynı kederi tekrar yaşamamak için önlem almak gerekliliğini hatırlatmak istiyoruz.

Fotoğraf: AA

Işıkla yazılan şiir
Fotoğrafın icadı, insanın zamanla yaptığı o kadim kavgadaki en büyük ve en estetik zafer dersek yanlış olmaz herhâlde. Nicéphore Niépce'in 1820'lerde penceresinden dışarı bakıp sekiz saat boyunca güneşin hareketini gümüş kaplı bir plakaya hapsettiği o ilk an, aslında dünyanın ilk defa kendi aynasına bakmasıydı. O gün, bu kimyasal mucize, insanlığa unutuşun karanlığına karşı sarsılmaz bir kale sundu. Fotoğrafçılık sonrasında yalnızca teknik bir keşif değil, ışıkla yazılan bir şiir oldu hep. Bir fotoğrafçı, deklanşöre her bastığında evrenin sonsuz akışından tek bir anı çekip çıkarır. Dünya dönmeye, insanlar yaşlanmaya, yapraklar düşmeye devam eder; ancak o karenin içinde zaman donar. Bu fotoğrafımızda olduğu gibi, bazen hiç gitmediğiniz bir yerdeki insanların hayatına bu sayede tanık olursunuz. Dünya Fotoğrafçılık Günü, her yıl 19 Ağustos tarihinde kutlanıyor. Her karesiyle zamanı durduran, ışığın peşinde koşan ve dünyayı kendi kadrajından yeniden tanımlayan tüm fotoğrafçıların günü kutlu olsun.

Fotoğraf: AA

Zaferin 104. yılı

Dünya tarihinin gördüğü en büyük kahramanlık destanlarından... Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliği ve komutasında, Türk ordusunun 26 Ağustos'ta başlayıp 30 Ağustos 1922 tarihinde zafer ile sonuçlandığı Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Muharebesi... Bu muharebe, ülkemize zaferle taçlanan bir gelecek armağan etti. Böylece, 19 Mayıs 1919 günü bağımsızlığa doğru atılan ilk adım sonrasında yaşananlar, tüm kayıplara ve zorluklara rağmen ülkemizi inanç ve azimle zafere taşıdı. Büyük Taarruz'un zaferle sonuçlanmasının ardından Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk, birliklere "Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri!" emrini verdi. İnsanların yaşamında çeşitli dönüm noktaları olduğu gibi ülkelerin de çok önemli dönüm noktaları vardır. Hayat o noktalardaki tercihlerinize ya da başınıza gelenlere göre yönelir. Ülkelerin kaderini belirleyen dönüm noktaları ise nesiller boyu iz bırakacak gelişmelerle örülüdür. Bizler bugün o aslan yürekli insanların yüzü suyu hürmetine bu vatanda özgürce yaşayabiliyoruz. Bütün Millî Mücadele kahramanlarına saygıyla, 30 Ağustos Zafer Bayramımız kutlu olsun.

Fotoğraf: Depophotos

Ölümcül sıcaklar

Dünyanın ateşle imtihanı başladı. Sadece termometrelerin değil, tabiatın, şehirlerin ve medeniyetin sınırlarının sınıandığı bir yaz bu. Bir yanda Avrupa'da eriyen asfaltlar ve sessizce can veren binler; diğer yanda Pasifik'ten yükselen bir ejderha misali iklimi altüst eden Süper El Nino... Bu dosya, insanlığın kendi elleriyle harladığı küresel yangının ortasında, doğayla olan kadim sözleşmesinin nasıl bozulduğunu ve kapımıza dayanan kaderi masaya yatırıyor.

Eyyam-ı Bahur, Omega blokajı, El Nino... Dışarıda otobüsler serap gibi buharlaşan asfaltlarda egzoz öksürüyor, içeride biz terden ıslanmış avuç içlerimizde kumanda tutarken haberlerde bunları işitiyoruz. Bu kelimelerin ne anlama geldiği meçhul. Hissettirdikleri şey, fısıldandığında oluşan buğuyla sızıveren terin tuzuyla gözümüzün yandığı. En iyisi geceyi beklemek... Şöyle bir camımızı aralayıp, lacivert gece rüzgârlarının uçuş uçuş ettiği perdeden bir nefesçik serinleseک yetecek. Fakat nafi! Geceleri şehrimiz nefes darlığı çekiyor. Sinsi sıcak, uykunun en tatlı yerinde bronşlarımızda parmağını gezdiriyor. Peki Karacaoğlan'ın terli atını suladığı buz gibi akarsular nerede? Sincaplarla uyunan serin meşe gölgeleri peki? Gece - gündüz,

neden geçmez bu sıcak? Bebeklerin bilek boğumlarını okşayan yaz güneşi ne oldu da canımıza kasteder hâle geldi. Yakından bakalım...

Kırılmaktan un ufak olan sıcaklık rekorları

"Sıcaklık rekoru"... Uluslararası basın kuruluşlarının haberlerinde en çok kullandığı ifade endekslenebilseydi, muhtemelen bu kelimeler açık ara birinci çıkardı. Nitekim 2026 yılı hem küresel hem de bölgesel bazda pek çok rekor sıcaklığa sahne oldu. Ocak ayı sonlarında Avustralya'nın Andamooka ve Port Augusta bölgelerinde termometreler 50 santigrat dereceyi göstererek yeni yerel rekorları kırdı. Mayıs ayında Güney Asya'yı vuran aşırı sıcak hava dalgasında sıcaklıklar 46 derecenin üzerine çıkarken, Kuzey

Amerika'da Kaliforniya'da ve Orta Amerika'da Honduras'ta art arda sıcaklık rekorları tazeledi. Antarktika bile bu rekordan nasibini aldı; normal birkaç kat daha sıcak haziran ayı geçiren kıtada, sıcaklıklar 16 dereceye kadar ulaştı ve buzulların üzerine yağmur yağdı. Okyanuslarımız ise kelimenin tam anlamıyla kaynıyor. Küresel deniz yüzeyi sıcaklıkları 21 Haziran 2026'da 20,86 dereceye ulaşarak 2023 ve 2024'te kırılan rekorları geride bıraktı. Aşırı ısı okyanuslarda emildikçe, deniz ısı dalgalarının yıl içindeki görülme gün sayısı 1991'den beri üç katına çıktı. Tüm bu rakamlar, yaklaşan büyük fırtınanın sadece ilk fısıltıları.

Avrupa'nın betondan tabutları

Avrupa, dünyanın en hızlı ısınan kıtası olarak, kendi inşa ettiği medeniyetin altında

Haziran 2026'da Avrupa kıtasını vuran şiddetli sıcak hava dalgaları nedeniyle kıta genelinde 4 bin 600'den fazla ölüm rapor edildi. Küresel deniz yüzeyi sıcaklıkları 21 Haziran'da 20,86 santigrat dereceye ulaşarak tüm zamanların en yüksek rekorunu kırdı.

ezildi. "Omega blokajı" adı verilen o devasa sıcak hava kubbeleri, yaşlı kıtanın üzerine çöküp bir fanus gibi havayı hapsettiğinde, felaketin boyutları tarifsiz bir acıya dönüştü. 2026 yılının Haziran ayındaki şiddetli hava dalgaları sırasında kıta genelinde 4 bin 600'den fazla ölüm rapor edildi. Katil sadece güneş değildi; beton ve asfalttan oluşan kentlerin yarattığı güçlü "ısı adası etkisi" ve geceleri 20 derecenin altına düşmeyen sıcaklıklar, insan vücudunun dinlenip toparlanmasını engelledi. En ağır bedeli, sadece haziran ayında 2 bin 25 kişinin sıcaktan hayatını kaybettiği Fransa ödedi. Hastanelerin acil servisleri dolup taşı, ölümlerin artması nedeniyle acil yardım çağrılarında yüzde 61'lik sıçrama yaşandı. Belçika'da bin 222, İspanya'da bin 29 ve Almanya'da 810 can kaybı kaydedildi. İnsanın tabiata hükmetme rüyası eriyen asfaltlarda sınanıyordu; Almanya'da ve Hollanda'da otoyollardaki betonlar genişerek patladı. Hollanda, yollardaki erimeyi durdurmak için kış aylarında kullandığı kar tuzlama araçlarını yaz ortasında sahaya sürmek zorunda kaldı. İtalya ve Fransa'da klima kullanımının aniden artması elektrik şebekelerini çökerterek on binlerce evi karanlıkta bıraktı. Dünya Sağlık Örgütü'nün de belirttiği gibi, Avrupa'da sıcaklıklar artık sadece anormal bir hava olayı olmaktan çıkmış, sağlık sistemlerini ve altyapıları parçalayan krizlere dönüşmüştü.

Tarlada pişip ekmek olan buğday

Küresel sera gazı emisyonları 56,8 milyar ton ile tüm zamanların zirvesine ulaştı. Atmosferdeki karbondioksit seviyesi sanayi öncesi dönemin yüzde 50 üzerine çıkarak 425,6 rakamını gördü. Bilim insanları, 1,5 derecelik ısınma sınırı için elimizde kalan 130 milyar tonluk karbon bütçesinin mevcut hızla 3 yıldan biraz fazla bir sürede tükeneneğini ve bu sınırın 2030 yılı civarında

2025'te Bağdat'ta sıcaklık 50 dereceye ulaşmıştı

kalıcı olarak aşılacağını öngörüyor. Bu sırada, soframızdaki ekmeک de nasibini aldı. Avrupa'da bu yıl temel gıda maddesi olan yumuşak buğday üretiminde yüzde 6,2'lik bir düşüş öngörülüyor. Kuraklıktan dolayısıyla çiftçiler mısır üretiminden vazgeçip suya dayanıklı ayçiçeğı ve soyaya yönelirken, hayvancılık sektöründe ısı stresine giren ineklerin yem tüketimi azaldığı için süt verimi ciddi oranda düşüyor. Okyanusların kaynaması sebebiyle küresel balıkçılık alanlarının yüzde 15'i vurulmuş ve 5,6 milyon tonluk deniz ürünü kaybı yaşanmış durumda. Bütün bu veriler de gösteriyor ki; El Nino denen şey, -her neyse- zaten kavrulmuş bir saunada yanan kömürün üstüne dökülen ve anında buharlaşan bir kepçecik su.

Türkiye'nin su ve ateşle imtihanı

Peki ya biz, Anadolu coğrafyası bu sınavdan nasıl etkilenecek? Uzmanlara göre, Türkiye

için doğrudan ve güçlü bir El Nino sinyali zayıf görünse de bu iklim olayı "telebağlantı" denilen uzak etkileşimlerle ülkemizi dolaylı yoldan vuruyor. Kuzey Atlantik Salınımı (NAO) ve El Nino'nun eş zamanlı gelişmesi, Doğu Akdeniz havzasında kuraklık ve şiddetli taşkın risklerini artırıyor. Asıl tehlike ise denizlerimizde pusuya yatmış durumda. Akdeniz, Ege ve Marmara kıyılarında deniz yüzeyi sıcaklıklarının normalin belirgin şekilde üzerine çıkması, denizel sıcak hava dalgalarının uzamasına ve oksijenin azalmasına neden oluyor. Bu durum, Marmara Denizi'nde yeniden müsilağ oluşumu gibi ekosistem çöküşlerine yol açabilecek en büyük risklerden biri. Öte yandan asıl tehlike "sıcak kışlar." Buharlaşmayla artan atmosferik nemse, Karadeniz ve Marmara çevresinde ani ve yıkıcı sağanak taşkınlarının ihtimalini yükseltiyor.

Brezilya'da aşırı sıcaklar yaşamı olumsuz etkiledi

ODTÜ İklim Değişikliği Merkezi Müdürü
Prof. Dr. Barış Salihoğlu

Salihoğlu: “2050 yılı milat olacak”
İklim modellerine göre, Pasifik'teki El Nino koşulları hızla güçlenerek içinde bulunduğumuz dönemde güçlü bir faza geçecek. 2026 yılı Aralık ayı itibarıyla Nino 3.4 endeksinin 3,1 dereceye ulaşması bekleniyor. Bu öngörü, 1997 ve 2015 yıllarındaki yıkıcı Süper El Nino olaylarını dahi geride bırakabilecek olağanüstü ekstrem bir iklim olayının kapıda olduğuna

işaret ediyor. Tüm bu kaotik tabloyu, Büyük Okyanus yüzey sularının normalden fazla ısınmasıyla küresel havayı altüst eden El Nino'nun Türkiye'ye etkilerini ve doğayla bozulan ilişkimizi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi İklim Değişikliği ve Sürdürülebilir Kalkınma Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Barış Salihoğlu ile konuştuk.

El Nino tam olarak nedir ve Pasifik'teki birkaç derecelik ısınma nasıl olur da dünyayı felç eden ölümcül bir kelebek etkisine yol açar?

El Nino, “ENSO” (El Nino Güney Salınımı) adı verilen ve Pasifik Okyanusu'nda okyanus ile atmosferin birlikte işlediği büyük bir doğal iklim döngüsünün parçasıdır. Normal koşullarda doğudan batıya esen alize rüzgâlarının zayıflaması, hatta yön değiştirmesiyle Batı Pasifik'teki sıcak suların doğuya geri akması sonucu oluşur. Pasifik'teki bu birkaç derecelik deniz yüzeyi ısınması sadece o bölgeyi değil, “telebağlantı” dediğimiz atmosferik dalgalar ve hava dolaşimleri aracılığıyla tüm dünya iklim sistemini etkiler. Bu ısınma, atmosferin okyanustan aldığı enerjiyi, nemi ve konveksiyon hareketlerini değiştirerek küresel yağış kuşaklarını, kuraklık alanlarını ve yüksek basınç blokajlarını yeniden düzenler. İklim sistemini bir kalp ritmi olarak düşünürsek, El Nino bu ritmin bozulmasıdır ve onun tüm vücudu etkilemesi gibi tüm dünyayı felç eden bir etki yaratır.

Avrupa, bu olay karşısında nasıl bu kadar çaresiz kalarak trajik can kayıpları verdi?

El Nino Avrupa'yı doğrudan etkileyen bir sistem olmasa da atmosferik dolaşımlardaki değişimler, jet akımları ve “Omega blokajı” olarak bilinen sıcak hava kubbelerinin oluşum olasılığını ve şiddetini artırmaktadır. Avrupa'nın yaşadığı trajik can kayıplarının asıl nedeni, iklim değişikliğiyle zaten ısınmış olan sistemin üzerine El Nino'nun ek bir baskı getirmesi ve kıtanın bu duruma hazırlıksız yakalanmasıdır. Yaşlı nüfusun yoğunluğu, beton ve asfalttan oluşan kentlerin yarattığı ısı adası etkisi ve mevcut altyapının (binalar, ulaşım, sağlık) uzun süreli aşırı sıcaklıklara göre tasarlanmamış olması bu çaresizliği doğurdu. Sıcaklıkların geceleri dahi düşmemesi insan vücudunun toparlanmasını engellediğinden, bu durumu sadece meteorolojik bir olay olarak değil, ciddi bir halk sağlığı ve altyapı sorunu olarak değerlendirmeliyiz.

Bu kavuruculuk Türkiye'nin kapısına dayanacak mı? Akdeniz havzasının kırılgan yapısında tarımımızı ve su kaynaklarımızı bekleyen asıl tehlike ne?
Türkiye, iklim değişikliğinin en sıcak noktalarından biri olan Akdeniz havzasında yer aldığı için zaten sürekli ve yüksek bir risk altındadır. El Nino her zaman Türkiye'yi aynı yönde veya şiddette etkilemese de dolaylı atmosferik bağlantılar

üzerinden özellikle kış yağışlarında, sıcaklık anomalilerinde ve kuraklık risklerinde değişimlere yol açacaktır. Ülkemizi bekleyen asıl büyük tehlike, su döngüsündeki kırılganlıktır. Daha sıcak bir atmosfer, buharlaşmanın artmasına, toprak neminin azalmasına; barajlar ve yer altı suları üzerindeki baskının yükselmesine neden olmaktadır. Tarımsal sulama ihtiyacı artarken, mevsimsel yağış dağılımlarının değişmesi, uzun süreli kuraklıkların ardından gelen şiddetli yağışlar ve artan orman yangını riskleri gıda ile su güvenliğini doğrudan tehdit etmektedir.

El Nino, geçici bir anomali mi yoksa dünyanın kalıcı ve distopik iklim kaderine mi dönüşüyor?

El Nino'nun kendisi geçici ve doğal bir iklim salınımıdır; başlar, güçlenir, zayıflar ve biter. Ancak bu sürecin üzerinde gerçekleştiği temel “iklim zemini” insan eliyle kalıcı bir biçimde değiştirilmiştir. Bu durumu, zaten çok sıcak olan bir odanın içinde fazladan bir ısıtıcı yakmaya benzetebiliriz. Eskiden sadece sıcak yılları tetikleyen El Nino, günümüzde insan kaynaklı ısınmayı çok daha tehlikeli ve rekor seviyelere taşımaktadır. Dünyanın distopik bir kadere dönüşüp dönüşmeyeceği ise tamamen bugün alacağımız kararlara bağlıdır. Sera gazı emisyonlarını hızla azaltır ve uyum kapasitemizi güçlendirirsek bu riskleri sınırlandırabiliriz; aksi takdirde, doğal iklim salınımları bile bu kırılgan sistemde geri dönülemez yıkımlara yol açacaktır.

Avrupa'da sıcaklardan bunalan turistler şemsiyeyle geziyor

Doğayla kurduğumuz ilişkiyi onarmak için hâlâ vaktimiz var mı?

Hâlâ vaktimiz var ancak kaybedecek zamanımız kalmadı. Deniz seviyesinin yükselmesi, okyanusların ısınması ve bazı ekosistem kayıpları gibi süreçler maalesef belirli bir onarılabilirlik eşiğini geçti. Mevcut tüketim ve emisyon alışkanlıklarımızı değiştirmezsek 2050 yılı; ekosistemlerin yüzde 30'unun, sulak alanların ve deniz çayırıları gibi mavi karbon yutaklarının yok olacağı çok ciddi bir kırılma noktasıdır.

Doğayla ilişkimizi onarmak için iki koldan ilerlemeliyiz: İlk olarak fosil yakıtlardan çıkıp sera gazı emisyonlarını hızla azaltmalıyız; ikincisi ise değişen koşullara fiziksel ve yapısal olarak uyum sağlamalıyız. Özellikle de insan kaynaklı fazla ısının yüzde 90'ından fazlasını emen okyanusları acilen koruma altına almalı; iklim krizini yalnızca bir çevre sorunu değil, kalkınma, sağlık ve güvenlik meselesi olarak görerek derhâl harekete geçmeliyiz.

Prof. Dr. Barış Salihoğlu, TRT Vızyon'a özel açıklamalarda bulundu

Aşırı sıcaklar 2025 yılında Mazedon'daki Gölleti'ni kuruttu

Artvin'de Türkiye'nin en yüksek, dünyanın ise 5. yüksek barajı olan Yusufeli Barajı'nın hidroelektrik santralinde bugüne kadar 5 milyar kilovatsaate yakın elektrik üretildi

Bir damla sudan kurulan medeniyet

Her yaz mevsiminde, doluluk oranlarının artıp azalmasıyla, haber bültenlerinde gördüğümüz barajların arkasında medeniyetleri etkileyen bir mühendislik var.

Gündelik hayatımızda doluluk oranlarıyla haberlerde izlediğimiz barajlar, sadece beton ve çelik yığınları değil; medeniyetlerin doğduğu, imparatorlukların güç gösterisi yaptığı, siyasi krizlerin çıktığı ve insanın doğayla olan karmaşık ilişkisinin en somut anıtlarıdır. Barajların hikâyesi, insanın hırsının, dehasının, yaratıcılığının ve bazen de kibrinin hikâyesidir. Onlar, bir damla sudan medeniyet inşa etme serüvenimizin sessiz tanıklarıdır. İnsanoğlunun nehirlere meydan okuma arzusunun, medeniyetleri nasıl inşa ettiğini, sınırları nasıl çizdiğini ve gezegenle ilişkimizi nasıl dönüştürdüğünü gösteren bu devasa yapıların temeli de insanlığın en temel ihtiyacına dayanıyor: Su.

Nehirleri evcilleştirmek

Barajların ortaya çıkışı bugünkü gibi devasa enerji santralleri olarak değil, hayatın kendisiyle; su ile alakalıydı ve son derece de hayati öneme sahipti. İlk amaç sulamaydı. İnsanlar nehirlerin düzensiz akışını ve yıkıcı selleri kontrol altına alarak, suyu kurak mevsimlerde tarım arazilerine yönlendirmek istiyordu. Sebep? Yerleşik hayata tutunabilmek. Sebep? İnsanları aynı

yere çekerek nüfusu ve üretimi arttırmak. Mısır medeniyetinin Nil'e, Mezopotamya'nın Fırat ve Dicle'ye bağımlılığı bunun en net kanıtıdır. Karbon testlerine göre milattan önce iki binli yıllarda yapıldığı düşünülen Ürdün'deki Jawa Barajı, bu çabanın ilk örneklerindendi. Romalıların İspanya'da inşa ettiği ve hâlâ ayakta olan Proserpina ve Cornalvo barajlarını tasarlayanlar, modern mühendisliğin temellerini atan isimsiz mühendislerdi. Romalılar, özellikle su sızdırmaz harçları ve kemer formunu kullanarak baraj mühendisliğinde çığır açtılar. Mühendis demişken ünlü yazar Emile Zola'nın babası François Zola'nın 1854'te Fransa'da Aix-en-Provence şehrine su sağlamak için inşa ettiği Zola Barajı'nın modern zamanlarda Avrupa'da inşa edilen ilk barajlar arasında yer aldığını da ifade edelim. Dünyanın kendi başına en büyük ekonomilerinden olan Los Angeles, tarihi boyunca, bugün de dâhil olmak üzere su sıkıntısı yaşadı. Şehre su getiren adam olarak tanınan, kendi kendini yetiştirmiş dâhi mühendis William Mulholland, kariyerinin zirvesindeyken en büyük trajedisini yaşadı. Onun tasarlayıp inşa ettiği St. Francis Barajı, 12 Mart 1928'de yani dolumundan sadece on iki saat sonra korkunç bir gürültüyle yıkıldı. Kırk beş milyar litre su, vadi boyunca önüne

Genç Türkiye Cumhuriyeti, küresel baraj rüzgârını büyük bir heyecanla yakaladı. Atatürk'ün vizyonu ile planlanan ve 1936'da tamamlanan Çubuk Barajı, Cumhuriyet'in ilk betonarme barajı olarak bu yeni dönemin habercisiydi. 1954'te Devlet Su İşleri'nin (DSİ) kurulmasıyla bu süreç sistematik bir devlet politikasına dönüştü.

çıkanı yıkarak ilerledi ve dört yüzden fazla insanın ölümüne neden oldu. Bu felaket, ABD tarihinin en büyük sivil mühendislik facialarından biriydi ve baraj güvenliği yasalarının tamamen yeniden yazılmasına, jeolojik etütlerin ne kadar hayatı olduğunun anlaşılmasına neden oldu. Mulholland'ın kariyeri o gece bitti ve hayatının sonuna kadar bu olayın vicdani yükünü taşıdı.

Dünyadaki en büyük barajlardan olan Çin'deki "Üç Boğaz Barajı"

Çin'deki Üç Boğaz Barajı, 39 trilyon kilogram su tutan rezervuarıyla o kadar ağırdır ki Dünya'nın kendi eksenindeki dönüşünü çok küçük bir oranda (milisaniyelerle) yavaşlattığı hesaplanmıştır.

"Güç gösterisi" olarak barajlar ABD'nin "süper güç" olarak dünya siyasetinde boy göstermesinin ilk başlangıcı II. Dünya Savaşı'ndaki lojistik gücü olarak sayılsa da aslında bunun sebebi devasa barajlardır. ABD'deki 1929 Büyük Buhranı sonrası, devletler ekonomiyi canlandırmak

için devasa kamu projelerine yönelmek gibi bir yöntem bulmuştu. II. Dünya Savaşı'ndan hemen önce tamamlanan Hoover Barajı, sadece Colorado Nehri'ni dizginlemekle kalmadı, aynı zamanda on binlerce kişiye iş sağlayarak Amerika'ya ve dünyaya yeni bir ekonomik model sundu. Hoover Barajı, 1950'de sulama ve elektrik konularında araştırma yapması için ABD'ye gönderilen genç bir mühendisin de son derece ilgisini çekmişti. "Biz neden daha iyisini yapmayalım?" diyen ve ismi Süleyman Demirel olan o mühendis, daha sonra Seyhan Barajı'nın başmühendisi olacak, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne ve daha sonra da Başbakanlığında Hoover Barajı'nı da geçmek gibi bir hedef koyarak Atatürk ve Keban barajlarının temelini atacaktı. II. Dünya Savaşı sonrası yeniden yapılanma ve sanayileşme hamleleri, muazzam bir

enerji ihtiyacı doğurdu. Hidroelektrik, o dönemin en temiz, en güçlü ve en modern enerji kaynağı olarak görülüyordu.

Devlerin devleri

Soğuk savaş süreci boyunca barajlar, ABD - Sovyetler Birliği geriliminin bir başka yan cephesi hâline gelirken, bu dönemin "ünlü simaları" seksenlerin sonuna kadar bu dev hikâyenin içinde yer aldılar. Mısır lideri Cemal Abdünnâsır'ın öncülük ettiği dev projesi Aswan Yüksek Barajı, tam bir Soğuk Savaş satrancına sahne oldu. Batı'nın finansmanı çekmesi üzerine devreye giren Sovyetler Birliği, projeyi tamamlayarak Orta Doğu'da büyük bir güç gösterisi yaptı. Bu baraj uğruna, UNESCO önderliğinde tarihte eşi benzeri görülmemiş bir operasyonla Abu Simbel Tapınağı'nın sular

İnşaat mühendisi olan 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, DSİ'de başladığı baraj yapım süreçlerine Başbakan ve Cumhurbaşkanı olarak da devam etti

altında kalmaktan kurtarılması ise insanlığın ortak mirasına sahip çıkmasının değerli bir örneğiydi. Sovyetler Birliği, sanayi hamlesini beslemek için Volga Nehri üzerine devasa bir barajlar serisi (Volga Kaskadı) kurdu. Hindistan'ın ilk başbakanı Cevahirlal Nehru, barajları "modern Hindistan'ın tapınakları" olarak nitelendirerek ülkesini kalkındırmaya çalıştı. Avrupa'nın kalbindeki İsviçre Alpleri'nde yükselen Grande Dixence gibi devasa ağırlık barajları, kıtanın enerji açlığını doyurdu. Bu siyasi gerilim bugün de devam ediyor. Etiyopya'nın Nil üzerine inşa ettiği Rönesans Barajı, nehrin hayat verdiği Mısır için bir varoluş meselesi. Çin'in Mekong Nehri'nin başına yaptığı barajlar, aşağı havzadaki Kamboçya ve Vietnam'ın tarımını ve balıkçılığını tehdit ediyor. Türkiye'nin Fırat ve Dicle üzerine yaptığı barajlar da Suriye ve Irak ile ilişkilerimizde krizlere sebebiyet verdi.

Su medeniyeti

Osmanlı'da su bir "hayrat" kültürüydü. Mimar Sinan gibi bir deha sadece camiler değil, İstanbul'u besleyen ve bugün Belgrad Ormanı'nda hâlâ ayakta olan zarif "bentler" inşa ederek şehre su taşınmasına önayak oldu. Amaç, enerji değil, çeşmelerden akan suydı. Bu görevin zirvesindeki isim ise şüphesiz Mimar Sinan'dı. Çoğumuzun camileriyle tanıdığı Sinan, aslında dev bir su mühendisiydi. İstanbul'un kuzeyindeki Belgrad Ormanı'na inşa ettiği Kırkçeşme Su Tesisleri ve bu sistemin parçası

ABD'deki Hoover Barajı'nda kullanılan devasa beton kütleleri o kadar büyüktür ki kimyasal reaksiyonların neden olduğu ısının tamamen dağılması ve betonun tam olarak "kuruması" teorik olarak hâlâ devam etmektedir.

olan Valide Sultan Bendi, Büyük Bent gibi yapılar, doğayla uyumlu, zarif bir mühendisliğin şaheserleridir. Süleyman

Demirel'in başbakanlığı döneminde ise Sarıyar (1956), Hirfanlı (1959) ve en önemlisi GAP'ın ilk adımı olan Keban (1974) gibi projeler hayata geçti. Genç Türkiye Cumhuriyeti, bu küresel rüzgârı en başından büyük bir heyecanla yakalamıştı. yakaladı. Atatürk'ün vizyonuyla planlanan ve 1936'da tamamlanan Çubuk-1, Cumhuriyet'in ilk betonarme barajı olarak bu yeni dönemin habercisiydi. 1954'te Devlet Su İşleri'nin (DSİ) kurulmasıyla bu süreç sistematik bir devlet politikasına dönüştü. Bu döneme damgasını vuran isim ise şüphesiz Süleyman Demirel'di. Kariyerine DSİ'de başlayan ve "Barajlar Kralı" olarak anılan Demirel'in hikâyesi, Türkiye'nin o dönemki ruhunu yansıtır. Genç bir mühendisten ABD'de gördüğü Hoover Barajı'ndan derinden etkilenen Demirel, "Benim ülkemde neden böyle anıtlar yok?" diye hayıflanmış ve bu hayali, yıllar sonra Türkiye'nin o güne kadarki en büyük projesi olan Keban Barajı'nın (1974) hayata geçirilmesinde en büyük itici güç olmuştur. Bu hamle, Keban ile zirveye ulaşarak bugünkü Güneydoğu Anadolu Projesi'nin (GAP) ilk ve en önemli adımını oluşturdu.

Milenyum sonrası

Yeni bin yılın başlamasıyla birlikte tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de ciddi bir enerji ihtiyacı oluştu. Sanayi büyüdükçe, nüfus arttıkça, hidroelektrik santral ihtiyacı da aynı oranda artıyordu. Bu dönemin başrolünde, şüphesiz dünyanın en hızlı akan nehirlerinden Çoruh vardı. Önce 2012'de 249 metrelik gövdesiyle o dönem için bir rekor olan Deriner Barajı bu vahşi nehre bir mühür

Açıldığı gün yıkılan St. Francis Barajı iş güvenliği yasaları başta olmak üzere, baraj mühendisliğini baştan aşağıya değiştirdi

GAP'ın en önemli parçalarından olan Diyarbakır Silvan Barajı tamamlandığında, Atatürk Barajı'ndan sonraki en büyük sulama barajı olacak

vurdu. Ardından sahneye, 2022'de su tutmaya başlayan mühendislik harikası Yusufeli Barajı çıktı. Tam 275 metrelik gövde yüksekliğiyle Türkiye'nin en yüksek, dünyanın ise kendi sınıfında en yüksek beşinci barajı ünvanını alan Yusufeli Barajı da önemli bir elektrik kaynağı olarak hizmet veriyor. Güneydoğu'da ise Dicle Nehri üzerinde yükselen Ilısu Prof. Dr. Veysel Eroğlu Barajı bin 200 MW'lık devasa kurulu gücüyle ülkenin en büyük enerji kalelerinden biri oldu. İnşası sırasında, 12 bin yıllık antik kent Hasankeyf'teki tarihi eserlerin özel yöntemlerle taşınması, projeyi dünya gündemine taşıdı. Bu devlerin yanı sıra, Toroslar'ın kalbindeki Ermenek ve Kızılırmak üzerindeki Boyabat gibi nice önemli santral de bu

dönemde ülkenin enerji ağına katıldı. Mega baraj inşaatlarının o yoğun dönemi yerini devam eden stratejik projelerin tamamlanmasına bıraktı. Bu yeni dalganın en önemli oyuncularından biri, Güneydoğu Anadolu Projesi'nin (GAP) kilit halkası olan Silvan Barajı ve HES oldu. Asıl amacı milyonlarca dönüm araziye suya kavuşturarak tarımsal bir devrim yaratmak olan Silvan, aynı zamanda 160 MW'lık kurulu gücüyle bölgenin enerji arzına önemli bir katkı sunmaya hazırlanıyor. İnşaatında son aşamalara gelen bu proje, enerji ve gıda güvenliğini birleştiren entegre bir vizyonun ürünüdür. 2028 yılı sonuna kadar 364 baraj ve göletin tamamlanması öngörülüyor. Bu sayede depolanan su kapasitesinin 9,8 milyar metreküp daha artırılması

hedefleniyor. Böylelikle Türkiye'nin toplam su depolama kapasitesi 193 milyar metreküpe yükselecek.

Tamam da nasıl?

Mühendislik eğitimi almış okuyucularımızı hariç tutarsak aslında pek çoğumuzun hidroelektrik santrallerinin nasıl çalıştığına dair bilgisi çok net değil. Kafamızda bir "resim" var ama detaylarını bilmiyoruz. Şöyle bir örnek düşünülebiliriz: Yerde duran bir su balonunun kayda değer bir gücü yoktur. Fakat aynı balon 10 katlı bir binanın tepesinden bırakıldığı zaman, yere müthiş bir güçle çarpar. İşte hidroelektrik santrallerin (HES) çalışma mantığı da tam olarak bu temele oturuyor: Suyun sahip olduğu yükseklik potansiyelini önce harekete, ardından

bu hareketi elektrığe dönüştürmek. Süreç, nehir sularının devasa bir baraj yapısı ardında biriktirilmesiyle başlar. Baraj gölünde toplanan su, belirli bir yüksekliğe ulaştığında muazzam bir potansiyel enerji depolar. Enerji üretimi için baraj kapakları açıldığında birikmiş su, yüksek basıncın etkisiyle "cebri borular" adı verilen büyük çaplı ve eğimli tünellere yönlendirilir. Bu borulardan hızla akan su, potansiyel enerjisini yüksek bir kinetik (hareket) enerjiye çeviriyor. Akışın sonunda, suyun bu güçlü hareketi, türbin adı verilen gelişmiş pervanelerin çarklarını büyük bir hızla döndürür. Bu noktada kinetik enerji, mekanik enerjiye dönüşmüştür. Türbinin mili, doğrudan jeneratöre bağlıdır. Jeneratör, bir manyetik alan içerisinde dönen iletken sargılardan oluşur ve bu mekanik dönme hareketini elektrik akımına çevirir. Üretilen elektrik, transformatörler aracılığıyla yüksek gerilime çıkarılarak ulusal şebeke üzerinden tüketim noktalarına iletilir. Bu döngü, suyun akışı devam ettiği

sürece kesintisiz ve nispeten temiz enerji üretimini mümkün kılar. Yani ışığı açtığımızda, telefonumuzu şarj ettiğimizde veya bilgisayarda oyun oynadığımızda yüzlerce kilometre ötedeki bir dağın ardında, bir nehrin suyunun döndürdüğü dev bir pervanenin gücünü kullanıyoruz.

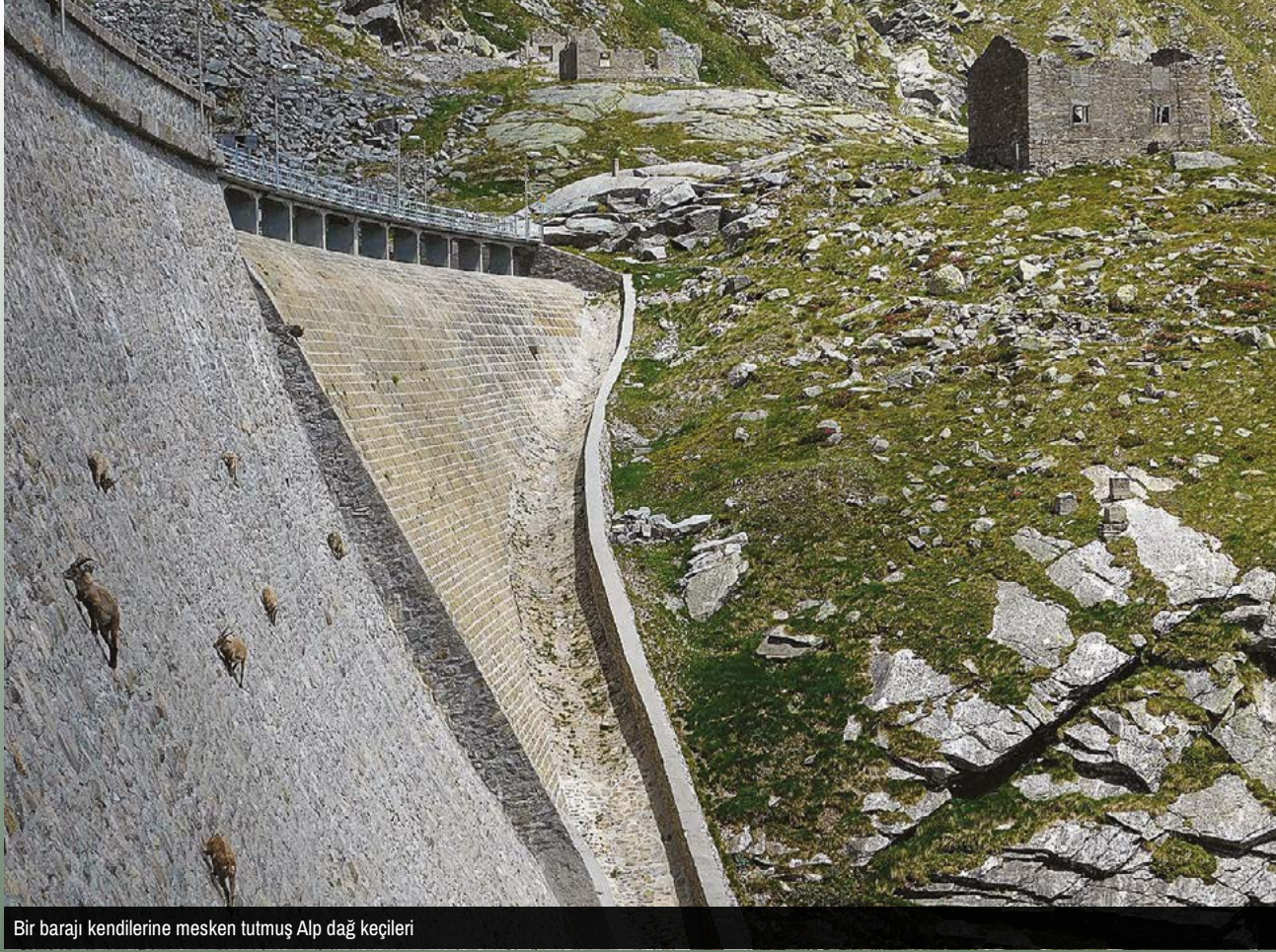
Baraj çağı sona mı erdi?

Hidroelektrik santraller, bir ülkenin enerji bağımsızlığı yolunda attığı en güçlü adımlardan bir tanesi olsa da dünyada hiçbir enerji kaynağı yüzde yüz "masum" değil. Bir baraj, nehrin binlerce yıllık akış rejimini ve üzerinde barındırdığı ekolojiiyi, belirli bir ölçekte de olsa yeniden şekillendiriyor. En büyük ve en hassas dönüşüm ise sosyal alanda yaşanıyor. Değişen yerleşim yerleri, tarihi mirasın korunması, barajın getirdiği ekonomiyle birlikte değişen hayatlar, bu mühendislik harikalarının toplumsal yansımaları. Zamanla hem teknoloji hem çevre bilinci geliştikçe, enerji üretimine olan bakış açısı da doğal

bir evrim geçiriyor. Artık amaç, tek bir kaynağa yüklenmek yerine, farklı enerji türlerinin birbirini tamamladığı bir denge kurmak. Güneş ve rüzgâr gibi kaynaklar, HES'in özellikle anlık enerji ihtiyacını karşılamadaki kilit rolünü tamamlayarak enerji paletini zenginleştiriyor. Böylece hidroelektrik enerji, geçmişin güçlü mirasından aldığı derslerle, geleceğin daha çeşitli ve dengeli enerji sisteminde kilit bir dengeleyici oyuncu olarak rolünü sürdürmeye hazırlanıyor. Gelecekte barajlar yok olmayacak ama rolleri değişecek. Güneş ve rüzgâr gibi kesintili enerji kaynaklarının olduğu bir dünyada, barajlar dev birer "pil" gibi çalışarak enerji depolayacak ve sistemin dengesini koruyacak. Şimdilik barajsız bir dünya mümkün değil ama belli ki geleceğin enerjisi artık sadece güçten ve düşük maliyetten değil, aynı zamanda denge ve uyumdan beslenecek. İnsanlığın ortak ülküsü "sınırsız enerji" ütopyasını yakalayana kadar da elimizdeki en iyi seçenek bu.

Mimar Sinan'ın eserleri arasında yer alan ve dünya su mimarisinin başyapıtlarından biri kabul edilen Mağlova Su Kemerî İstanbul'da bulunuyor

Bir barajı kendilerine mesken tutmuş Alp dağ keçileri

Şaşırtıcı ve şok edici

Gezegenin her tarafında yer alan bu devasa yapılar, heybetleriyle olduğu kadar ilgi çekici detaylarıyla da dikkat çekiyor. En dikkat çekenleri sizler için derledik.

Buzul baraj

İsviçre Alpleri'nin kalbinde, 285 metre yüksekliğiyle dünyanın en yüksek ağırlık barajlarından biri olan Grande Dixence yer alır. Onu gerçekten özel kılan şey ise çalışma şeklidir. Bu baraj, nehirlerden ziyade, çevresindeki 35 farklı buzulun eriyen sularını toplar. Yüz kilometrelik karmaşık bir tünel ağıyla buzul sularını rezervuarına "içen" baraj, yazın eriyen buzları biriktirir ve kışın tüm İsviçre'nin elektrik ihtiyacının dörtte birini karşılayacak gücü üretir.

67 kilometrelik duvar

Baraj büyüklüğü denince akla genellikle yükseklik gelir. Ancak Arjantin ve Paraguay sınırındaki Yacyreta Barajı, uzunluğuyla dudak uçuklatır. Nehir yatağını tamamen kapatmak ve dev bir göl oluşturmak için inşa edilen toprak ve kaya dolgu setlerin toplam uzunluğu yaklaşık 67 kilometredir. Bu, İstanbul'un bir ucundan diğer ucuna uzanan bir duvar inşa etmeye benzer.

Baraj keçileri

İtalya Alpleri'ndeki Cingino Barajı'nın neredeyse 90 derecelik dik duvarına tırmanan Alp dağ keçilerini gösteren fotoğraflar gerçektir. Yetenekli tırmanıcılar, yer çekimine meydan okuyarak barajın taşlarındaki tuz ve mineralleri yalamak için hayatlarını tehlikeye atarlar. Bu durum, doğanın hayatta kalma içgüdüünün en akıl almaz manzaralarından birini sunar.

Balık geçitleri

Barajların balıkların göç yollarını tıkaması en büyük ekolojik sorunlardan biridir. Peki, mühendislerin bulduğu çözüm ne? Balık geçitleri. Bu sistem, balıkları biriktikleri yerden nazıkçe emen, esnek ve uzun bir tüpten oluşur. Balıklar, bu tüpün içinde saatte yaklaşık 35 km hızla, bir nevi "su kaydıracağına" gibi seyahat ederek barajın diğer tarafına güvenle "ışınlanır". Ülkemizdeki HES'lerde de yapılmaya başlanan bu geçitler basit görünse de ülkemizdeki yüzde 70'i endemik olan 300'den fazla tatlı su balığı için çok önemli.

Bereketimiz bol olsun

TRT Belgesel'in 10 bölümlük yeni belgesel serisi "Hasat Vakti", Karadeniz'in dik yamaçlarından Çukurova'nın sonsuz düzlüklerine uzanan köklü bir üretim serüvenine odaklanarak Türkiye'nin tarımsal zenginliğini ve kültürel çeşitliliğini ekrana taşıyor.

Tarım ve çiftçiliğin yaklaşık 11 bin yıl önce ülkemizi de içine alan ve Bereketli Hilal olarak bilinen, Doğu Akdeniz'in yüksek arazilerinde başladığı düşünülüyor. Nüfus artışı ve iklim değişikliği sonucu avcılık ve toplayıcılıktan vazgeçen atalarımız, dünyanın farklı yerlerinde olsalar da hemen hemen aynı zamanlarda tarım yapmaya başladılar. O günden bugüne tarım, insanlık tarihini değiştiren önemli olayların da başlangıcı oldu. İnsanların yerleşik hayata geçmesi, köy, kasaba ve şehirlerin kurulması gibi dönüm noktalarında belirleyici rol üstlendi. Tarım, dün olduğu gibi bugün de stratejik ve hayati önemini koruyor. Özellikle pandemi döneminden sonra bir ülkenin kendi kendine yetebilmesi ve ekonomik olarak istikrarı sürdürülebilmesinin önemi daha da ortaya çıktı. Bir millî güvenlik ve hayatta kalma meselesi hâline geldi.

Ülkemiz bu açıdan çok şanslı. Topraklarımız verimli, iklimimiz elverişli. Çeşidimiz bol. Bugün 38 milyon 588 bin hektarlık tarım alanıyla sebzedan meyveye, hububattan stratejik ürünlere kadar çeşitli ürün gruplarında üretimin gerçekleştirdiği Türkiye, 7 üründe dünya lideri konumunda, 22 üründe ise ilk üç sırada yer alıyor. Dünyada üretiminin yarısını gerçekleştirdiğimiz fındıktan, anavatanı topraklarımız olan kestaneye, narın ve zahmetli bamyadan ölmez ağacı zeytine, her karış toprağı bin bir bereket sunan ülkemizdeki ürünlerin hasat yolculuğunu ekrana taşıyan TRT Belgesel imzalı yeni yapım "Hasat Vakti" izleyiciyle buluşmaya başladı.

Tohumdan hasada...

Tohumdan hasada uzanan yolculuğu çiftçinin hikâyesiyle birlikte ekrana taşıyan yapımın her bir bölümü başka bir

yönetmenin gözünden aktarılıyor. Farklı alanlardaki üretim süreçleriyle toprağı verilen emek, çiftçinin doğayla kurduğu ilişki ve üretim kültürü belgelenirken bir taraftan da toprağı alın terini akıtanların hikâyesiyle bir mirası devam ettirebilmenin zorluğu gözler önüne seriliyor. Sadece ülkemizde değil dünya genelinde toprağı işlemek, tarım ve çiftçilikle uğraşmak her zaman zahmetliydi. Gelişen teknolojiler çiftçinin elini rahatlasa da zorluklar hiç bitmedi. Atalarından miras kalan toprağı devralanlar, inatla ve umutla toprağı işlemeye devam ediyorlar. "Köyümüz, doğa yaşamaya devam etsin. Bu miras çünkü bize. Bu mirası aktaralım. Benim için değil sadece. Ben bugün varım, yarın yokum. Ama geride kalan çocuklarıma en azından yeşil bir ağaç, yeşil bir doğa bırakmak istiyorum. O yüzden kendimizi götürebildiğimiz yere kadar götüreceğiz." diyen kuşak,

İnebolu'nun coğrafi işaretli ürünü kuzu kestanesi imece usulü toplanıyor

kendisinden sonra gelenlere mirası devretmek istiyor. Giresun'un Espiye ilçesine bağlı Soğukpınar köyünde yaşayan 90 yaşındaki Nesibe Nine de, Kastamonu'da, İnebolu ilçesine bağlı Karşıyaka Köyü'nün yüksek tepelerinde yaşayan 70 yaşındaki Mehmet Amca ve Şerife Teyze de her şeye rağmen topraklarına sıkı sıkıya sarılıyorlar. İşlerinin başındalar. Oysa çocuklar ve torunlar kendilerine başka bir yol çizmek istiyor. Dolayısıyla kuşak çatışması kaçınılmaz oluyor. Hem çocuklarının okumasını hem de toprağı sahip çıkmalarını istiyorlar. Teknolojiyle tarımı buluşturan uygulamalarla yeni nesli kazanmak, akademik bilgiyle toprağı harmanlayarak tarımda sürdürülebilirliği sağlamak mümkün. Tarım devriminin kırılma noktasında bu kritik dönemeç herkes için zorlayıcı. Ama ülkemizin bir özelliğı var; bizi birbirimize bağlayan, köklerimize sıkıca sarılmamıza sebep olan, genlerimize işlemiş bir kod, bir kültür... Paylaşmaya, dayanışmaya, birlikte üretmenin mutluluğuna yaslanan bir kültür. Hasat vakti üç kuşağı hâlâ bir araya getiren de bu olsa gerek.

Hasat demek hem çalışmak hem bir arada olmak demek. İmece usulü işleri paylaşıp hasret gidermek, birlikte bir iş yapmanın güzelliğini duymak, emeklerinin karşılığını almak demek. Tohum toprağı ilk düştüğü andan itibaren başlıyor yolculuk. Bir çocuğı bakar gibi özenle, sabırla işliyor, ilmek ilmek dokuyorlar. Sıcacığında, soğucunda her gün emek veriyor, tohumun dönüşmesini bekliyorlar. "Emek bizden bereket Allah'tan" diyerek başlıyor hasat etmeye.

Amasya'da bamya ve mısır, Tekirdağ'da ayçiçeğı, Çanakkale'de çeltik, Rize'de çay, Giresun'da fındık, Şanlıurfa'da pamuk, Artvin'de zeytin, Kastamonu'da kestaneye ve Elazığ'da üzüm sofralarımıza gelmeye devam ediyor. Hepsi, toprağı bırakmayan, köküne dört elle sarılan çiftçilerimizin emeğı ve alın teriyle...

İşsel ve toplumsal yolculuk

Yapım, farklı yerlerdeki üretim süreçlerini, köy ve kent yaşamı arasında sıkışan genç kuşağın arayışını merkeze alarak işliyor. Akademik dünyada kurduğu hayat ve köyde sürdürdüğü tarımsal sorumlulukları arasında denge kurmaya çalışan Yeşim Deniz Can ve Şanlıurfa'da, pamuk tarlasında çalışarak okul ihtiyaçlarını karşılayan ve her kız çocuğunun okuyup kendi ayakları üzerinde durabileceğini göstermek isteyen Yasemin de bu genç kuşak temsilcilerinden.

Her bölümünde farklı bir ürünün hasadını farklı bir yönetmenle ekrana getiren yapımda Ebru Çakırkaya, Semra Güzel Korver, Seda Örnek, Rahşan Güvenen, Pelin Asal, Nükhet Zeynep Yılmaz, Hatice Gürler Yazıcı, Pınar Okan ve Gülşan Saru'nun imzası var.

Belgeselde toprağın sadece ekilen bir şey değil, aynı zamanda üzerine hayat inşa edilen, geçmişi, bugünü ve geleceğı taşıyan bir miras olduğı; kendi üretim modellerimizi ve yerli tohumlarımızı koruyup geliştirmenin de, bu mirasa sahip çıkmanın yollarından biri olduğı vurgulanıyor. Toprağın kimlik ve gelecekle kurduğu bağı, bilimin tarımla birleştiğinde ortaya çıkan gücü göstermeyi amaçlıyor. Yapımda ayrıca tarımın geleceğinde genç kuşağın rolü, yerli tohumun önemi, postmodern tarımın zorlukları ve çözüm arayışları da aktarılıyor. Her bölümünde farklı bir ürünün hasadını farklı bir yönetmenle ekrana getiren yapımda; Ebru Çakırkaya, Semra Güzel Korver, Seda Örnek, Rahşan Güvenen, Pelin Asal, Nükhet Zeynep Yılmaz, Hatice Gürler Yazıcı, Pınar Okan ve Gülşan Saru'nun imzası var. TRT İç Yapımlar Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan ve yapımcılığını Murat Alaca'nın üstlendiğı "Hasat Vakti" TRT Belgesel'de izleyiciyle buluşuyor.

Giresun'un Soğukpınar köyünde yaşayan 90 yaşındaki Nesibe Teyze hâlâ toprağının başında

Geçmişin ışığında bugünün yarası

Temmuz ayında vizyona giren Annemarie Jacir imzalı TRT ortak yapımı “Palestine 36” (Filistin 36), Büyük Filistin İsyanı’nı, beyaz perdeye taşıyan oldukça çarpıcı bir film.

Bir haritanın çizgilerinde yahut bir siyasi sloganın içinde değil; bir çocuğun gözlerinde saklıdır umut. Bu sebeple yalnızca bir savaşın değil; yıllardır biriken acının, adaletsizliğin ve hayatta kalma mücadelesinin ağırlığını taşıyor Filistin... Yıkımların, kayıpların, bitmek bilmeyen bir direnişin yükü altında ayakta durmaya çalışıyor...

Toprağından, evinden, hayatlarından koparılan bir halkın; hafızasına, kimliğine ve var olma iradesine sahip çıkma çabası, bugün gördüklerimizden yahut bildiklerimizden ibaret değil oysaki... Zira hiçbir direniş kendiliğinden öylesine doğmaz. Öncesinde karanlık bir tarih vardır mutlaka. Parçalanmış hayatlar, yerinden edilen insanlar, susturulmaya çalışılan sesler... Ezcümle bir halkın yaşadığı acıyı yalnızca bugüne bakarak

anlamaya çalışmak, hikâyenin en son sayfasını okuyup kitabın tamamına hâkim olduğumuzu sanmak gibidir.

Bugünün meselesi değil

“Wajib” (Düğün Davetiyesi), “When I Saw You” (Seni Gördüğümde) ve “Salt of This Sea” (Bu Denizin Tuzu) yapımlarıyla tanıdığımız ödüllü yönetmen Annemarie Jacir imzalı TRT ortak yapımı “Palestine 36” (Filistin 36), 1936 - 1939 Büyük Filistin

Jacir, 90 yıldan bu yana süregelen sistematik işgal politikasını yansıttığı filmi ile bugünün yaralarına geçmişin ışığından bakmamızı sağlıyor

“Filistin 36”, tarihten ders alınmadığı sürece bölgenin “sonsuz savaş” döngüsüne mahkûm kalacağına işaret eden bir uyarı niteliği de taşıyor. Filmin tüm dünyaya haykırdığı en net cümle şu: “Bugünü anlamak istiyorsan, önce geçmişin susturulmuş seslerini dinle.”

İsyanı’nı, yani İngiliz Mandası döneminde sömürge yönetimine karşı gelişen direnişi beyaz perdeye taşıyan oldukça çarpıcı bir film. Geçtiğimiz ay vizyona giren film, işte tam da bu noktaya parmak basarak bugünkü meselenin aslında 1948’de birdenbire başlamadığını hatırlatıyor. 30’ların ikinci yarısında yaşanan genel grev ve ardından gelen isyan üzerinden, Filistinlilerin topraklarından koparılma sürecinin aslında 1948’den çok daha önce başladığını ortaya koyan filmde, siyonist hareketin yükselişi, Batılı devletlerin yerleşimci sömürgecilğe desteği ve Filistin topraklarında yeni bir vatan kurma projesi de ustalıkla işleniyor. İsrail’in Gazze’de uyguladığı soykırımın tüm dünyanın gündemine yerleştiği bir dönemde Jacir, 90 yıldan bu yana süregelen sistematik işgal politikasını yansıttığı filmi ile bugünün yaralarına geçmişin ışığından bakmamızı sağlıyor. Film, bu açıdan İsrail’in saldırgan politikaları ve Batı’nın sessiz tutumuna yönelik karşı - anlatı misyonu üstleniyor bir bakıma. “Filistin 36”, dönemin dramatik unsurlarını öne çıkarmakla birlikte, Filistin’in 20. yüzyılın ortalarına uzanan siyasi evrimini anlamamıza da olanak sağlıyor.

Dünya prömiyerinde ayakta alkışlandı

Cat Villiers ve Ossama Bawardi’nin yapımcılığını üstlendiği filmin etkileyici oyuncu kadrosunda; Hiam Abbass, Kamel Al Basha, Yasmine Al Masri, Jalal Altawil, Robert Aramayo, Saleh Bakri, Yafa Bakri, Karim Daoud Anaya, Billy Howle, Dhafer L’Abidine gibi önemli isimlerin yanı sıra, Liam Cunningham ve Jeremy Irons gibi dünya yıldızları da yer alıyor. Hollywood’un gişe rekorları kıran yapımlarına yaraşır bir bütçeyle

çekilen film, geçtiğimiz yıl eylül ayında dünyanın en prestijli film festivallerinden olan Toronto Film Festivali’nde yıldız oyuncuların rol aldığı, ödül potansiyeli yüksek, geniş izleyici kitlelerine hitap eden filmlerin olduğu “Gala Presentations” (Gala Gösterimleri) bölümünde dünya prömiyerini gerçekleştirmiş ve “Free Free Palestine” (Özgür Özgür Filistin) sloganlarıyla birlikte 15 dakika boyunca ayakta alkışlanmıştı. Filmin galasına yönetmen Annemarie Jacir, oyuncular Hiam Abbas, Yasmine Al Masri, Saleh Bakri, Dhafer L’Abidine, Kamel Al

Toronto Film Festivali’nde dünya prömiyerini yapan film dakikalarca ayakta alkışlandı

Basha, Jalal Altawil, Robert Aramayo, Yafa Bakri, Karim Daoud Anaya, Billy Howle, yapımcılar, ortak yapımcılar katılırken oyuncuların Jeremy Irons da video konferans ile düşüncelerini paylaşmıştı.

Hiçbir direniş kendiliğinden öylesine doğmaz. Öncesinde karanlık bir tarih vardır mutlaka. Parçalanan hayatlar, yerinden edilen insanlar, susturulmaya çalışılan sesler... Ezcümle bir halkın yaşadığı acıyı yalnızca bugüne bakarak anlamaya çalışmak, hikâyenin en son sayfasını okuyup kitabın tamamına hâkim olduğumuzu sanmak gibidir.

Oscar kısa listesine girdi

Kısa sürede büyük ses getiren TRT ortak yapımı film, Filistin'in Oscar adayı olarak seçilerek 2026 yılında 98'inci kez düzenlenen Oscar Ödülleri'nde yarıştı ve dünyanın 86 ülkesinden aday gösterilen filmler arasında En İyi Uluslararası Film kategorisinde ilk 15'e girdi. Filistinli yönetmen Annemaria Jacir'in "Bu Denizin Tuzu" (Salt of This Sea) filmi de daha önce Filistin'in Oscar adayı olarak belirlenmişti. Filme ülkemizden de ilgi büyük oldu. Türkiye

Film, Filistin'in 20. yüzyılın ortalarına uzanan siyasi evrimini anlamamıza yardımcı oluyor

prömiyerini Kasım 2025'te 13. Boğaziçi Film Festivali'nde açılış filmi olarak yapan "Filistin 36"nın festivaldeki bütün gösterimleri kapalı gişe olarak gerçekleşti. Türkiye, Filistin, İngiltere, Fransa, Danimarka, Katar, Suudi Arabistan, Ürdün ortak yapımı olan film, gösterime girmeden bir gün önce, 16 Temmuz akşamı 12 Punto Açık Hava Sineması'nda izleyicileriyle buluştu. Sinemaseverlerin, basın mensuplarının ve sinema yazarlarının katıldığı gösterim herkese açık ve ücretsiz olarak gerçekleşti. Okurlarımız muhtemelen hatırlayacaktır; filmin yapımcısı Ossama Bawardi ve başrol oyuncusu Karim Daoud Anaya da açılış etkinliklerine ve basın toplantısına katılmak üzere 12 Punto'ya konuk oldu.

Kırılma noktası

Gelin şimdi filmin anlattığı döneme doğru tarih yolculuğuna çıkalım. O yıllarda Britanya'nın öncelikli hedeflerinden biri, Orta Doğu bölgesinde yükselen Arap milliyetçiliğini ezmektir. Arap milliyetçiliği açısından kritik öneme sahip olan Filistin topraklarındaki özgürlük arzusu, ne pahasına olursa olsun bastırılması gereken bir tehdit olarak algılanır. Giderek artan baskılar,

1936'ya gelindiğinde üç yıl sürecek bir ayaklanmayı tetikler. 1936'daki genel grev yalnızca ekonomik bir tepki değil; Filistin toplumunda güçlenen hak arayışının bir dışavurumudur. Kendi kaderi üzerinde söz sahibi olma mücadelesi veren halkın aldığı karşılık ise ne yazık ki çok ağır olur: Toplu cezalar ve tutuklamalar, yakılan tarım alanları, kısıtlanan özgürlükler... Tüm bunlar yaşanırken İngiliz hükümeti olayları incelemek ve çıkan çatışmaların sebeplerini bulmak için Lord Robert Peel başkanlığında bir soruşturma komisyonu gönderir. Komisyondan olumlu bir sonuç çıkmasını ümit eden Filistin halkı maalesef yeni bir hayal kırıklığı yaşar. Peel Komisyonu, Filistin'in Yahudi ve Arap devletlerine bölünmesini öneren bir rapor yayınlamıştır. Rapor, Filistin'deki İngiliz manda yönetiminin yürümediğini belirterek toprağın bir Yahudi ve bir Arap devleti olarak bölünmesini öneren ilk resmî belge olur. Raporu kabul etmeyen Filistinliler ise yeni bir isyan dalgası başlatır. Ayaklanma, İngiltere'nin sert askerî müdahalesi ve ardından attığı siyasi geri adımlar ile ancak 1939 yılında sona erer.

"Filistin 36", bugün geline noktaya ilişkin de önemli ipuçları barındırıyor

Geçmişin susturulmuş sesleri

İşte o günün gelişmelerine projeksiyon tutarak Filistin trajedisinin kökenini net bir şekilde gözler önüne seren film, yaşananları insani hikâyeler üzerinden oldukça başarılı bir şekilde anlatıyor. Bu anlatı içinde körelmiş vicdanları sorgulatan film, direnişin Filistin halkında nasıl bir hafıza yarattığını da görmemizi sağlıyor. Güç ilişkilerini, işgali, yerinden edilmeyi, sömürge tarihini ve insanların yaşadığı gerçekliği ortaya koyan yapım, Filistin toplumunun yaşadığı iç bölünmelere de ayna tutuyor. Filistin topraklarındaki sistematik işgal sürecinin temeline inen "Filistin 36", bugün geline noktaya ilişkin de önemli ipuçları barındırıyor. "Filistin 36", tarihten ders alınmadığı sürece bölgenin "sonsuz savaş" döngüsüne mahkûm kalacağına işaret eden bir uyarı niteliği de taşıyor. Filmin tüm dünyaya haykırdığı en net cümle şu: "Bugünü anlamak istiyorsan, önce geçmişin susturulmuş seslerini dinle." O susturulmuş seslerin kitlelere ulaşabilmesinde sinemanın elbette yadsınamaz bir rolü var. Tarihsel arka planı görünür kılan her yeni çalışma, Batı'nın kendi geçmişiyle kurduğu

konforlu mesafeyi daraltıyor kaçınılmaz olarak. Filmin uluslararası festivallerde gösterilmesi ve Filistin'in Oscar adayı olarak yarışması bu tarihsel kesitin küresel dolaşıma yeniden girmesine de olanak sağlamış durumda. "Bu film yüzlerce kırılmış kalple çekildi" diyen "Filistin 36" filminin Filistinli yönetmeni Annemarie Jacir, Gazze ve Filistin'den gelen şiddete sosyal medya aracılığıyla sürekli ve sıklıkla ayrıntılı şekilde maruz kalmanın şefkat yorgunluğuna ve duyarsızlaşmaya yol açtığına işaret ederek, hikâye anlatımının deneyimleri insanileştirip daha derin bakış açısı sunabileceğini dile getiriyor.

Gölgede kalmış bir hikâye

Yıl, 1936... Yusuf (Karim Daoud Anaya), Kudüs'te çalışmaya başlayan ve sömürgeci entrikalara yakından tanıklık ettikçe siyasallaşan köylü bir gençtir. Filistin'de köyler İngiltere'nin sömürge yönetimine karşı ayağa kalkarken, Yusuf kırsaldaki eviyle Kudüs arasında gidip gelir; büyüyen huzursuzluğun ötesinde bir gelecek özlemi duyar. Ancak tarih acımasızdır. Bir yandan toprakları ve tarlaları

"Filistin 36" filminin Filistinli yönetmeni Annemarie Jacir, Gazze ve Filistin'den gelen şiddete sosyal medya aracılığıyla sürekli ve sıklıkla ayrıntılı şekilde maruz kalmanın şefkat yorgunluğuna ve duyarsızlaşmaya yol açtığına işaret ederek, hikâye anlatımının deneyimleri insanileştirip daha derin bakış açısı sunabileceğini dile getiriyor.

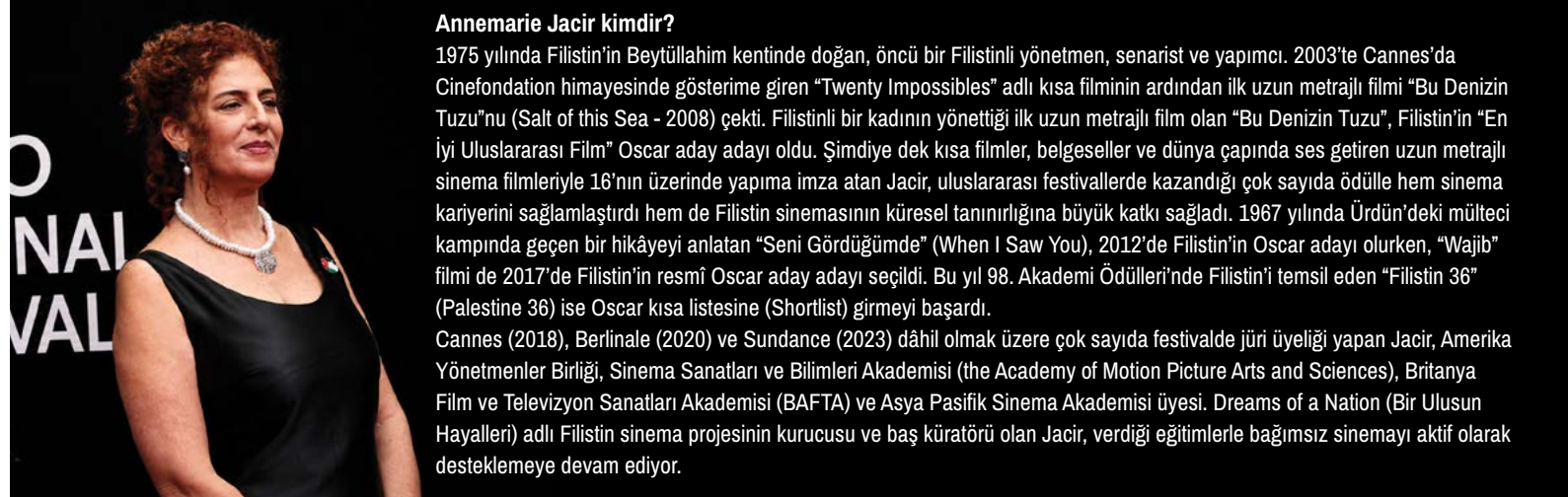
Yahudiler tarafından işgal edilen köylüler, bir yandan da İngiliz askerlerinin şiddetine maruz kalır. Boyun eğmenin topraklarını korumayacağını çok iyi bilen Filistinliler, büyük bir açmazın içine düşer. Avrupa'dan gelen Yahudi göçmenlerin sayısı artarken, Filistin halkı İngiltere'nin hâkimiyetine karşı en büyük ve en uzun süren ayaklanmada birleşir. Tüm taraflar, Britanya İmparatorluğu ve tüm bölgenin geleceği açısından belirleyici olacak kaçınılmaz bir çarpışmaya doğru sürüklenir. Filistin köylerinde gece baskınları düzenleyerek halkı korkutmakla görevli Britanyalı subay Orde Wingate'in acımasız eylemlerini de gözler önüne seren filmde, Filistinli köylüler üzerine kurulan baskının ne denli yıpratıcı olduğuna da şahitlik ediyoruz. Filmin, taşıdığı ağır politik yük nedeniyle izleyiciyi duygusal anlamda yordüğünü da buradan hatırlatalım.

Oyuncu Saleh Bakri prömiyere Filistin bayrağı ile katıldı

Başrol oyuncusu Karim Daoud Anaya, öldürülen gazetecilere dikkat çekmek için galaya kırmızıya boyanmış bir fotoğraf makinesiyle katıldı

Annemarie Jacir kimdir?

1975 yılında Filistin'in Beytüllahim kentinde doğan, öncü bir Filistinli yönetmen, senarist ve yapımcı. 2003'te Cannes'da Cinefondation himayesinde gösterime giren "Twenty Impossibles" adlı kısa filminin ardından ilk uzun metrajlı filmi "Bu Denizin Tuzu"nu (Salt of this Sea - 2008) çekti. Filistinli bir kadının yönettiği ilk uzun metrajlı film olan "Bu Denizin Tuzu", Filistin'in "En İyi Uluslararası Film" Oscar aday adayı oldu. Şimdiye dek kısa filmler, belgeseller ve dünya çapında ses getiren uzun metrajlı sinema filmleriyle 16'nın üzerinde yapıma imza atan Jacir, uluslararası festivallerde kazandığı çok sayıda ödülle hem sinema kariyerini sağlamlaştırdı hem de Filistin sinemasının küresel tanınırlığına büyük katkı sağladı. 1967 yılında Ürdün'deki mülteci kampında geçen bir hikâyeyi anlatan "Seni Gördüğümde" (When I Saw You), 2012'de Filistin'in Oscar adayı olurken, "Wajib" filmi de 2017'de Filistin'in resmî Oscar aday adayı seçildi. Bu yıl 98. Akademi Ödülleri'nde Filistin'i temsil eden "Filistin 36" (Palestine 36) ise Oscar kısa listesine (Shortlist) girmeyi başardı.

Cannes (2018), Berlinale (2020) ve Sundance (2023) dâhil olmak üzere çok sayıda festivalde jüri üyeliği yapan Jacir, Amerika Yönetmenler Birliği, Sinema Sanatları ve Bilimleri Akademisi (the Academy of Motion Picture Arts and Sciences), Britanya Film ve Televizyon Sanatları Akademisi (BAFTA) ve Asya Pasifik Sinema Akademisi üyesi. Dreams of a Nation (Bir Ulusun Hayalleri) adlı Filistin sinema projesinin kurucusu ve baş küratörü olan Jacir, verdiği eğitimlerle bağımsız sinemayı aktif olarak desteklemeye devam ediyor.

Türkiye'nin Oscar adayı

TRT ortak yapımı “Kesilmiş Bir Ağaç Gibi”, 99. Oscar Ödülleri'nde Türkiye'nin resmî adayı olarak yarışmak üzere seçildi. Film, 12 Punto 2019'da TRT Ortak Yapım Ödülü'nü kazanmıştı.

Sinema alanında son dönemde elde edilen başarılar, sinemaya verilen desteğin önemini bir kez daha ortaya koyuyor. Özellikle TRT'nin sektöre yönelik katkılarının her geçen yıl artarak sürmesi, ulusal ve uluslararası festivallerde kazanılan ödüllerden gişe başarısı yakalayan yapımlara kadar pek çok alanda kendini gösteriyor. Sinemaya verilen bu katkı devam ettikçe, Türk sinemasının hem ulusal hem de uluslararası arenadaki görünürlüğüne daha da güçleneceği bir gerçek. Son günlerde, TRT ortak yapımlarının elde ettiği uluslararası alandaki kazanımlara

bir yenisi daha eklendi. Yönetmenliğini Tunç Davut'un üstlendiği TRT ortak yapımı “Kesilmiş Bir Ağaç Gibi”, Akademi Ödülleri'nde Türkiye'nin resmî temsilcisi olarak belirlendi.

12 Punto'dan festivallere

99. Akademi Ödülleri'ndeki “En İyi Uluslararası Film” kategorisinde Türkiye'nin temsilcisi olarak seçilen TRT ortak yapımı “Kesilmiş Bir Ağaç Gibi”, henüz geliştirme aşamasındayken 12 Punto 2019'da TRT Ortak Yapım Ödülü'nü kazandı. Dünya prömiyerini Ekim 2025'te 62. Antalya Film Festivali'nde yapan film, ardından 36. Ankara Film Festivali ve 13. Boğaziçi

Film Festivali'nde sinemaseverlerle buluştu. 13. Boğaziçi Film Festivali'nden ise “En İyi Kurgu” ödülü ile döndü.

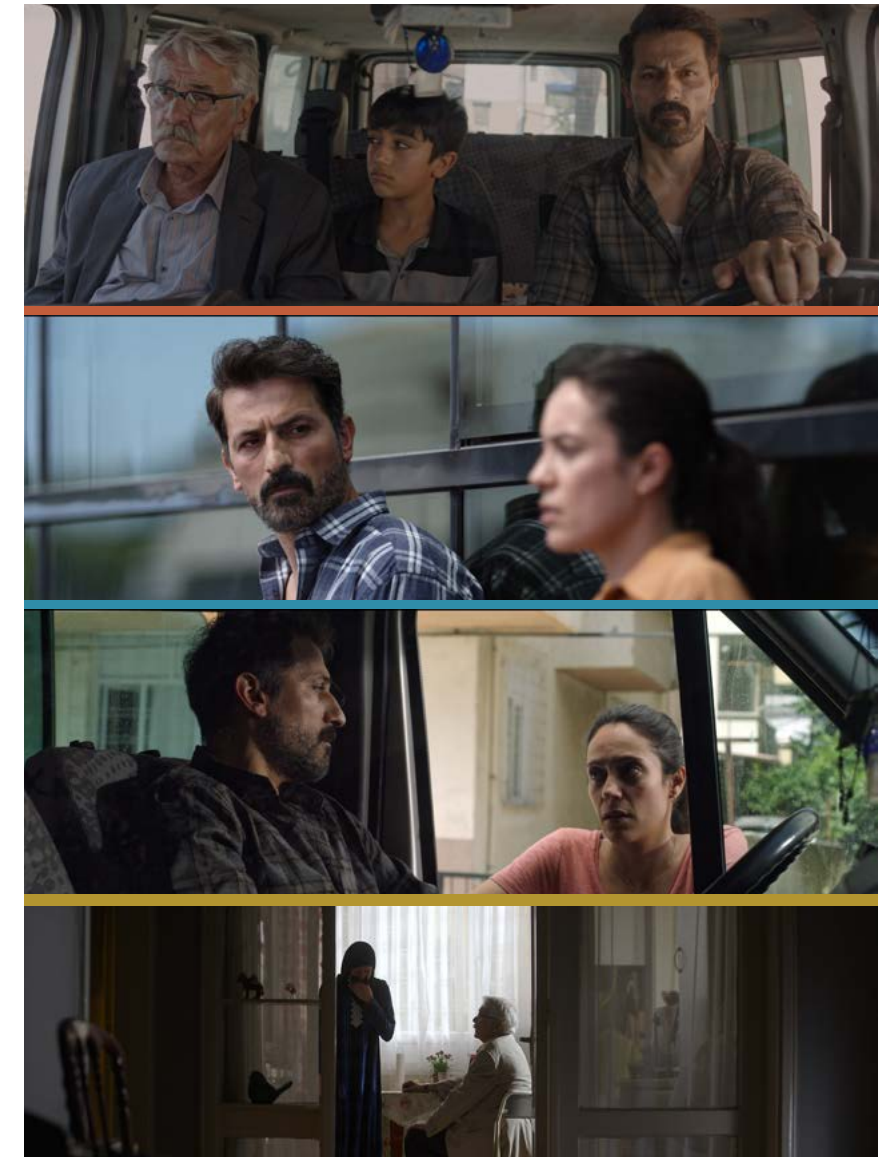
“99. Oscar Ödülleri'nde Türkiye'nin resmî adayı olmak mutluluk verici”

“Kesilmiş Bir Ağaç Gibi”nin yarışmaya seçilmesinin ardından filmin yönetmeni Tunç Davut, TRT Haber'e konuştu: “2019 yılında başlayan bir süreç bu aslında. Çok değerli bir süreç benim için. Tabii biz bu arada TRT ile birlikte birçok badire atlattık. Çünkü Türkiye büyük bir pandemi yaşadı ve sağ olsun TRT ve 12 Punto ekibi bütün o sıkıntılar içerisinde bizi hiç yalnız bırakmadı.”

Filmde, Refik'in oğlu rolünde, İhsan karakterini canlandıran oyuncu Feyyaz Duman ise “Ülke temsilini taşımak çok büyük bir gurur. Her sene, her ülkeden bir film Oscar adayı oluyor. Buradan başlamak bile, yani bir temsiliyeti yüklenmek bile size güzel bir kimlik kazandırıyor aslında.” yorumunda bulundu.

Refik'in vicdani hesaplaşması

Yapım, 70 yaşındaki inşaat mühendisi Refik ve ailesinin hikâyesini merkeze alırken aslında yaşlı bir adamın vicdani hesaplaşmasını, yalnızlığıyla baş başa kalmasını ve çöken orta sınıf aile yapısını anlatmaya odaklanıyor. Oyuncu kadrosunda Ali İpin, Feyyaz Duman, Selen Kurtaran, Dilan Düzgünler ve Ceren Taşçı'nın yer aldığı, sınıf çatışması, kimlik, aile ilişkileri gibi konuları yansıtan “Kesilmiş Bir Ağaç Gibi”, göçmenlere, toplumsal yapıya, sınıfsal ayrımlara bakış niteliğinde. Uzun metrajlı filmin çekimleri Mersin / Tarsus'un sinema ve dizi çekimine elverişli doğal platosunda ve birçok farklı mekânda gerçekleştirildi. Oscar yolculuğunda sırada kısa liste olan “Kesilmiş Bir Ağaç Gibi”de seyirci Refik'in, Suriyeli bakıcısı Nesrin'e iki küçük çocuğuyla birlikte Avrupa'ya gidebilmesi için maddi yardımda bulunmasının ardından gelişen olaylara tanık oluyor. Refik, Kurban Bayramı'nda çocuklarıyla bir araya gelmeyi beklerken, Nesrin iki evladını ona emanet ederek gözden kaybolur. Bu sırada iflasın eşiğindeki süt ürünleri tüccarı olan oğlu İhsan, aileden kalan köy arazisinde hayvan çiftliği kurmak amacıyla babasını ve kız kardeşini finansal destek vermeye ikna etmeye çalışmaktadır. İstanbul'daki akademik yaşamını geride bırakıp Almanya'ya taşınmayı planlayan kızı Nalan ise uzun zaman sonra bayram vesilesiyle baba ocağına geri döner.

“Kesilmiş Bir Ağaç Gibi”, 70 yaşındaki inşaat mühendisi Refik ve ailesinin hikâyesini merkeze alırken aslında yaşlı bir adamın vicdani hesaplaşmasını, yalnızlığı ile kalakalmasını ve çöken orta sınıf aile yapısını anlatmaya odaklanıyor.

“Kesilmiş Bir Ağaç Gibi”

Yönetmen: Tunç Davut

Yapımcı: Sinem Altındağ, Tunç Davut

Senaryo: Sinem Altındağ, Tunç Davut

Görüntü Yönetmeni: Cevahir Şahin

Sanat Yönetmeni: Celal Arslan

Kurgu: Naim Kanat

Oyuncular: Ali İpin, Feyyaz Duman, Selen Kurtaran, Dilan Düzgünler, Ceren Taşçı

Oscar adaylık takvimi

99. Oscar Ödülleri süreci kapsamında ülkelerin “En İyi Uluslararası Film” kategorisindeki aday bildirimleri ve film başvuruları 30 Eylül 2026 tarihine kadar tamamlanacak. Yarışmada öne çıkan 15 filmin yer alacağı kısa liste 15 Aralık 2026'da kamuoyuna duyurulacak. Nihai Oscar adaylarının 21 Ocak 2027'de ilan edilmesinin ardından, 99. Oscar Ödül Töreni 14 Mart 2027 tarihinde gerçekleştirilecek.

Yayıncılığın görünmeyen gücü

Milyonlara ulaşan çalışmaların arka planında, TRT'nin tüm faaliyetlerini güvenli, kesintisiz ve sürdürülebilir biçimde destekleyen güçlü bir hizmet ve altyapı organizasyonu bulunuyor. Bu yapının önemli unsurlarından biri olan Destek Hizmetleri Dairesi, güvenli yapılardan modern stüdyolara, teknik altyapıdan çalışma alanlarına uzanan çalışmalarıyla TRT'nin yayıncılık gücünü geleceğe taşıyor.

Bir yayın ekrana veya radyoya geldiğinde izleyicinin karşısına çoğunlukla içeriğin kendisi çıkar. Bir programın sunucusu, bir haberin görüntüleri, bir belgeselin hikâyesi ya da radyoda duyulan bir ses...

Oysa bütün bu içeriklerin arkasında, yayının gerçekleşmesini mümkün kılan büyük bir sistem ve görünmez kahramanlar bulunur. Stüdyonun güvenliği, elektrik ve mekanik altyapısı, iklimlendirme sistemleri, yangın güvenliği, teknik hacimler, çalışma alanları ve sosyal mekânlar... Yayıncılığın sürekliliği için gerekli olan bütün bu unsurlar, izleyicinin çoğu zaman fark etmediği ancak yayın sürecinin ayrılmaz parçalarıdır. TRT Destek Hizmetleri Dairesi, tam da bu görünmeyen alanda önemli bir sorumluluk üstleniyor.

Kurumun sahip olduğu yapıların güvenliğini ve işlevselliğini artıran çalışmalar yürüten TRT Destek Hizmetleri Dairesi, aynı zamanda değişen yayıncılık teknolojilerine ve çalışma alışkanlıklarına uyum sağlayan yeni nesil üretim ve çalışma ortamlarını Proje Yönetimi Dairesi'nin de desteğiyle oluşturuyor. İstanbul Radyoevi, Tepebaşı Yerleşkesi ve Ulus Yerleşkesi Yeşil Bina'da sürdürülen güçlendirme, restorasyon ve renovasyon projeleri bu yaklaşımın bir parçasını;

sadece üç önemli örneğini oluşturuyor. Farklı dönemlere ait bu üç yapı, ortak bir anlayışla geleceğe hazırlanıyor: Geçmişin mirasını korumak, bugünün ihtiyaçlarını karşılamak ve geleceğin yayıncılığına bugünden hazırlanmak.

Yayın, ekrandan önce başlar

Bir yayın kuruluşunun gücü yalnızca ürettiği içeriklerle ölçülmez.

Bir kurumun gücü ürettiği içeriklere ek olarak, üretimi mümkün kılan çalışma ortamları ve hizmet altyapısıyla da şekilleniyor.

TRT gibi yayıncılığın yanı sıra kültür, sanat, eğitim, uluslararası iletişim ve dijital alanlarda da faaliyet gösteren büyük bir yapının tüm çalışmalarının güvenli, verimli ve kesintisiz biçimde sürdürülebilmesi; güçlü bir kurumsal altyapıyı gerekli kılıyor. Bu noktada Destek Hizmetleri Dairesi, TRT'nin farklı alanlardaki faaliyetlerine doğrudan ya da dolaylı olarak hizmet eden önemli bir görev üstleniyor.

Yapıların güvenliğinden çalışma alanlarının işlevselliğine, teknik sistemlerden sosyal imkânlarla kadar uzanan geniş bir hizmet alanı, kurumun günlük işleyişinin sürdürülebilmesinde kritik rol oynuyor. Bu nedenle Destek Hizmetleri Dairesi tarafından yürütülen güçlendirme, restorasyon ve renovasyon çalışmaları

yalnızca fiziksel mekânların yenilenmesi olarak değerlendirilemiyor. Bu projeler, TRT'nin bugününü güvence altına alırken gelecekteki kurumsal ihtiyaçlarına da cevap verecek bir altyapının oluşturulmasını hedefliyor.

Yapıların taşıyıcı sistemleri güncel güvenlik standartları doğrultusunda güçlendirilirken elektrik, mekanik, iklimlendirme ve yangın güvenliği gibi sistemler de yeniden ele alınıyor. Bunun yanında çalışma alanları sadece personelin görevini yerine getirdiği ofisler olarak düşünülüyor. İletişimi, iş birliğini, verimliliği ve çalışan deneyimini destekleyen çağdaş yaşam alanları olarak yeniden tasarlanıyor. Böylece Destek Hizmetleri Dairesi'nin çalışmaları, TRT'nin ekranlarda ve dijital platformlarda görünen faaliyetlerinin ötesine geçerek kurumun bütüncül işleyişini destekleyen bir hizmet alanına dönüşüyor.

TRT'nin ekranlara, radyolara ve dijital platformlara taşıdığı çalışmalarının ardında kurumun tüm faaliyetlerini destekleyen güçlü bir hizmet ve altyapı organizasyonu bulunuyor.

İstanbul Radyoevi

Türkiye'nin ses hafızası geleceğe taşıyor

TRT'nin dönüşüm hikâyesinin en güçlü duraklarından biri İstanbul Radyoevi. Türkiye'de radyo yayıncılığı 6 Mayıs 1927 tarihinde İstanbul'da, Sirkeci'deki Büyük Postane binasından gerçekleştirilen yayınlarla başladı. Radyo yayıncılığının gelişmesiyle birlikte modern stüdyo ihtiyaçlarını karşılayacak yeni bir kompleksin oluşturulması gündeme geldi. 1945 yılında düzenlenen mimari proje yarışmasını Doğan Erginbaş, İsmail Utkular ve Ömer Güney'in ortak tasarımı kazandı. Temelleri aynı yıl atılan İstanbul Radyoevi, 19 Kasım 1949'da hizmete açıldı.

İkinci Ulusal Mimarlık Akımı'nın önemli örneklerinden biri olan yapı, zaman içerisinde Türkiye'nin radyo ve yayıncılık hafızasının simge mekânlarından birine dönüştü. Haberlerden müzik programlarına, kültür-sanat içeriklerinden canlı yayınlara kadar çok sayıda yapım burada hayat buldu. Türkiye'nin önemli sanatçıları,

müzisyenleri, spikerleri ve yayıncıları bu binanın stüdyolarında çalıştı. Milyonlarca dinleyicinin hafızasında yer eden sesler, İstanbul Radyoevi'nden ülkenin dört bir yanına ulaştı. Bugün ise bu güçlü yayıncılık mirası, kapsamlı bir restorasyon ve güçlendirme çalışmasıyla geleceğe hazırlanıyor.

Tarihi yapıya geleceğin güvenliği 1999 Marmara Depremi ve 2019 İstanbul depremlerinin ardından İstanbul Radyoevi'nin taşıyıcı sistemi ve yapısal performansı detaylı biçimde değerlendirildi. Çalışmalar kapsamında taşıyıcı sistem ve donatı elemanları incelenirken

stüdyolarda zaman içerisinde oluşan akustik performans kayıpları, dış cephe taş kaplamalarındaki bozulmalar ve yapının özgün mimari unsurları da ele alındı.

8 Temmuz 2025 tarihinde sözleşmesi imzalanan restorasyon ve güçlendirme projesi kapsamında yapının hem taşıyıcı sisteminin güçlendirilmesi hem de çağdaş yayıncılık ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yenilenmesi hedefleniyor. 5.506 metrekare arsa üzerinde bulunan dört katlı yapı, toplam 13.319 metrekare kapalı alana sahip. Restorasyon sonrasında yapının 286 kişilik kapasiteye

ulaşması ve 16 stüdyo ile hizmet vermeye devam etmesi planlanıyor.

Geçmişin estetiği, geleceğin konforu İstanbul Radyoevi'nde dönüşüm, tarihi kimliğin korunmasıyla çağdaş kullanım ihtiyaçlarının bir arada düşünülmesi üzerine kuruluyor. Radyoların karakteristik yuvarlatılmış köşeleri, yumuşak geçişleri ve sıcak malzeme etkileri günümüz tasarım anlayışıyla yeniden yorumlanıyor. Tarihi yüzeyler ve özgün mimari detaylar korunurken yeni tasarım unsurları sade, okunabilir ve zamansız bir dille

ele alınıyor. Ahşap yüzeylerin sıcaklığı, metal detayların teknik karakteri ve doğal dokuların etkisi bir araya getirilerek yapının tarihi kimliğiyle uyumlu bir çalışma ortamı oluşturuluyor. Müze ve kütüphane alanlarının yanı sıra ortak çalışma alanları, toplantı mekânları ve sosyal kullanım bölgeleri de projenin önemli parçaları arasında. Böylece İstanbul Radyoevi, geçmişin izlerini taşıyan bir yapı olmanın ötesine geçerek günümüz ihtiyaçlarına cevap veren çağdaş bir üretim alanına dönüşüyor.

Tepebaşı

Tek çatı altında bütünleşik medya üretimi

İstanbul'un kültür, sanat ve kamusal yaşam merkezlerinden biri olan Tepebaşı, TRT'nin kurumsal hafızasında da özel bir yere sahip. Meşrutiyet Caddesi üzerinde, İstiklal Caddesi'ne yürüme mesafesinde bulunan yapı, 1990'lı yılların başından bu yana TRT tarafından kullanılıyor. Kent merkezindeki konumu, yerleşkeyi kültür ve sanat hayatıyla doğrudan ilişki içinde tutuyor.

Bugün Tepebaşı'nda yürütülen güçlendirme ve renovasyon çalışmalarıyla farklı noktalarda faaliyet gösteren TRT birimlerinin tek bir kampüste toplanması hedefleniyor.

Yaklaşık 1.200 kişilik çalışma ortamını tek çatı altında buluşturacak yerleşke, kurumsal iletişim ve koordinasyonu güçlendirirken ortak çalışma kültürünü de destekleyecek.

Bu nedenle Tepebaşı projesi fiziksel bir dönüşümden ziyade TRT'nin üretim biçiminin de yeniden düşünülmesi anlamına geliyor.

Daha fazla stüdyo, daha güçlü üretim

Tepebaşı Yerleşkesi bugün seyircili bir televizyon stüdyosu ve iki çekim platosuna sahip. Güçlendirme sonrasında bir sanal stüdyo, bir reel stüdyo ve beş plato oluşturulması planlanıyor. TRT Müzik Kanal Koordinatörlüğü için ise biri seyircili olmak üzere iki özel stüdyo projeye dâhil ediliyor. Bu düzenlemelerle Tepebaşı'nın toplam proje alanı 56.278 metrekare olarak değerlendiriliyor. Yeni stüdyo kapasitesi, farklı içerik türlerinin aynı yerleşkede üretilebilmesine olanak sağlayacak.

Meşrutiyet Caddesi'nden TRT Tepebaşı Binası'nın eski görünümü

TRT Tepebaşı Binası cephe uygulaması sonrası

Tepebaşı Binası'nın güçlendirme sonrası hedeflenen görünümü

RAKAMLARLA TEPEBAŞI

1.200	Yaklaşık kişilik çalışma kapasitesi
1	Sanal stüdyo
1	Reel stüdyo
5	Yeni plato
2	TRT Müzik stüdyosu
56.278 m ²	Toplam proje alanı

Güvenli yapılar, kesintisiz yayıncılık

Tepebaşı'ndaki dönüşümün temel unsurlarından biri deprem güvenliği. 1999 ve 2019 depremleri sonrasında yapılan değerlendirmeler doğrultusunda yapının taşıyıcı sisteminin güçlendirilmesi için çelik, betonarme ve FRP tekniklerinden yararlanılıyor. Elektrik altyapısından jeneratör ve asansör sistemlerine, stüdyo ve teknik hacimlerden yangın güvenliğine kadar çok sayıda unsur güncel standartlara göre yeniden ele alınıyor. Mekanik sistemlerde ise enerji verimliliği ön planda tutuluyor. Havalandırma ve iklimlendirme sistemleri, 24 saat kesintisiz yayıncılık faaliyetlerinin ihtiyaçları dikkate alınarak yeniden tasarlanıyor. Tüm bu çalışmaların ortak hedefi, TRT'nin üretim ve yayın faaliyetlerinin güvenli ve sürdürülebilir bir altyapıyla devam etmesi.

TRT, Ulus yerleşkesinden farklı coğrafyalara ve dillere ulaşan güçlü bir uluslararası yayın ağı oluşturuyor. Yıllar içinde hayata geçirilen yeni kanallarla genişleyen bu ağ, Türkiye'nin sesini dünyaya taşıyor.

Ulus Yeşil Bina

Dünyaya açılan yayıncılığın güçlü altyapısı

1977 yılından bu yana TRT'nin yayıncılık, üretim ve yönetim faaliyetlerine ev sahipliği yapan Ulus yerleşkesi, TRT'nin küresel yayıncılık vizyonunda önemli bir yere sahip.

Boğaziçi'ne hâkim konumu ve İstanbul'un yakın dönem mimari hafızasındaki yeriyile dikkat çeken yerleşke, aynı zamanda TRT'nin farklı coğrafyalara ulaşan uluslararası yayın ağının önemli merkezlerinden biri.

TRT Avaz'dan TRT Arabi'ye, TRT World'den TRT Afrika'ya, TRT İspanyolca ve TRT Farsça'ya kadar farklı dillerde yayınların oluşturduğu bu geniş ağ, Türkiye'nin sesini dünyanın farklı bölgelerine taşıyor.

Bu küresel yayıncılık vizyonunun güçlü bir fiziksel altyapıya ihtiyaç duyması ise Ulus Yerleşkesi'ndeki dönüşümü daha da önemli hale getiriyor.

Hava fotoğrafı ile TRT İstanbul Ulus Yerleşkesi görünümü

Yeşil bina yeniden hayat buluyor

Ulus Yerleşkesi'nin simge yapılarından Yeşil Bina, kapsamlı bir güçlendirme ve renovasyon çalışmasından geçiyor. 1999 Marmara Depremi ve 2019 İstanbul depremi sonrasında gerçekleştirilen değerlendirmelerde yapının taşıyıcı sistemine ilişkin olumsuzluklar tespit edildi. Yayın birimleri can ve mal güvenliği açısından boşaltılarak Ayazağa Kampüsü'ne taşındı. İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi'nin teknik raporu doğrultusunda hazırlanan güçlendirme projeleri kapsamında yapının güvenliği yeniden ele alınıyor. Toplam 12.324 metrekare kapalı alana sahip Yeşil Bina'da betonarme ve FRP teknikleri kullanılıyor. Ancak proje yalnızca güçlendirmeden ibaret değil. Geçmişte seslendirme stüdyosu olarak kullanılan bazı alanların TV stüdyolarına dönüştürülmesi, elektrik, yayın, ana kumanda ve teknik altyapıların günümüz standartlarına uygun hale getirilmesi hedefleniyor.

İnsanı merkeze alan yayıncılık

Teknoloji değişiyor. Yayıncılık biçimleri değişiyor. İzleyicinin beklentileri değişiyor. Bu değişim, yayıncılık mekânlarının da dönüşmesini beraberinde getiriyor. TRT'nin üç önemli yerleşkesindeki projelerde çalışma alanları, yalnızca personelin görevini yerine getirdiği alanlar olarak ele alınmıyor. Ortak çalışma alanları, toplantı mekânları, sosyal alanlar, kütüphaneler, yemekhaneler ve kafeteryalar; çalışanların iletişimini, konforunu ve üretkenliğini destekleyecek şekilde yeniden düşünülüyor. İstanbul Radyoevi'nde doğal ışık, akustik konfor ve erişilebilirlik öne çıkarken; Ulus Yeşil Bina'da esnek çalışma senaryoları ve ortak kullanım alanları ön plana çıkıyor. Tepebaşı'nda ise daha işlevsel ve erişilebilir çalışma ortamları oluşturulması hedefleniyor. Çünkü güçlü yayıncılığın merkezinde teknoloji kadar insan da bulunuyor.

TRT İstanbul Ulus Yerleşkesi, Yeşil Bina görünümü

TRT İstanbul Ulus Yerleşkesi uygulama sonrası hedeflenen yapının görünümü

Yeşil Bina saha görünümü

GÜVENLİ YAPILAR

Deprem güvenliği ve güncel mühendislik standartlarına uygun güçlendirme çalışmaları.

YENİ NESİL STÜDYOLAR

Değişen yayıncılık anlayışına yanıt veren modern üretim ve yayın alanları.

TEKNİK ALTYAPI

Elektrik, mekanik, iklimlendirme, yangın ve yayın sistemlerinin kapsamlı biçimde yenilenmesi.

ENERJİ VERİMLİLİĞİ

Daha düşük enerji tüketimiyle daha sürdürülebilir ve verimli bir işletme modeli.

İNSAN ODAKLI MEKÂNLAR

Çalışanların üretkenliğini, iletişimini ve konforunu destekleyen çağdaş çalışma alanları.

TRT'nin yayıncılık gücü, ekranın ötesinde başlayan kapsamlı bir emeğe dayanıyor. TRT Destek Hizmetleri; tarihi yapıları koruyarak, yeni üretim alanları oluşturarak ve teknik altyapıyı güçlendirerek yayıncılığın geleceğini inşa ediyor.

Üç yapı, tek vizyon

İstanbul Radyoevi...

Türkiye'nin ses hafızasını geleceğe taşıyor.

Tepebaşı...

Bütünleşik medya üretiminin yeni merkezlerinden biri olmaya hazırlanıyor.

Ulus Yeşil Bina...

TRT'nin küresel yayıncılık kapasitesinin fiziksel altyapısını güçlendiriyor. Üç yapı, üç farklı hikâye... Ancak ortak hedef aynı: TRT'nin yayıncılık gücünü geleceğe taşımak. Bu nedenle TRT Destek Hizmetleri Dairesi'nin yürüttüğü çalışmalar, yalnızca yapıların yenilenmesi olarak görülmemeli. Her güçlendirilen kolon, güvenli bir yayın ortamının parçası. Her yenilenen stüdyo, yeni bir içeriğin

üretim alanı.

Her modernize edilen teknik sistem, kesintisiz yayının güvencesi. Her yeniden tasarlanan çalışma alanı ise içerik üreten insanlara yapılan bir yatırım.

Yayıncılığın perde arkasındaki güç İzleyici için yayın, ekrandaki ilk görüntüyle başlıyor.

Oysa TRT için yayın çok daha önce başlıyor.

Güvenli bir yapıyla...

Çalışanların üretim yapacağı doğru tasarlanmış bir mekânla...

Yayın teknolojilerinin ihtiyaç duyduğu teknik altyapıyla...

Enerji ve mekanik sistemlerle...

Stüdyolarla...

Ve bütün bunların kesintisiz işlenmesini sağlayan görünmeyen bir emekle...

TRT Destek Hizmetleri Dairesi, Proje

Yönetimi Dairesi ile iş birliği içerisinde yayıncılığın tam da bu görünmeyen tarafında görev yapıyor. İstanbul Radyoevi'nde geçmişin sesini geleceğe taşıyor. Tepebaşı'nda farklı birimleri ve üretim kapasitesini tek çatı altında buluşturuyor. Ulus'ta Türkiye'nin dünyaya açılan yayıncılık ağının altyapısını güçlendiriyor. Bütün bu çalışmaların ortak paydasında ise tek bir anlayış bulunuyor: Geçmişin mirasını koruyarak geleceğin yayıncılığını bugünden inşa etmek. Çünkü ekranda görünen her yayının arkasında, o yayının gerçekleşmesini mümkün kılan görünmeyen bir güç var. Ve güçlü yayıncılığın sürdürülebilmesi, bu görünmeyen emeğin gücüne dayanıyor.

Bazı “Asırlık Gece”ler vardır

İlk üç bölümü “Geceler vardır, dirilişe gebedir. Bir çağ açılır, bir çağ kapanır.” sloganıyla 15 Temmuz’da seyirciyle buluşan “Asırlık Gece” dizisi setini bu kez 15 Temmuz Şehitler Köprüsü’ne kurdu.

Bazı geceler vardır unutulmaz; bazı geceler vardır siyahtır ama ötesi aydınlıktır. Bazı geceler vardır; zamanın akışı içerisinde birkaç saattir ama bir milletin kaderini asırlarca değiştirir. Bazı geceler vardır; sadece sabahı getirmez, tüm ülkeyi asırlık bir geleceğe uyandırır. Bazı geceler vardır; asla unutulmaz ve asla unutturulmaz. TRT’nin bu hedef doğrultusunda “güçlü bir hafıza projesi” olarak nitelendirdiği, çekimlerinin üç ayı geçen yoğun bir süreç içinde tamamlandığı “Asırlık Gece” dizisi, ilk üç bölümüyle 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü kapsamında TRT 1 ve ‘tabii’ platformunda izleyiciyle buluştu. İlk

üç bölümüyle büyük dikkat çeken, izlerken o günleri tekrar hatırlatan yapım, özellikle sosyal medyada 7’den 77’ye, öğrencisinden akademisyenine, kadından erkeğine herkesin dikkatini çekerken büyük övgü aldı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere, bu destanın içinde yer alan sembol isimlerin hem röportaj hem de canlandırmalarla yer aldığı dizi; özellikle yapım kalitesi, tempolu kurgusu ve gerçek ile kurgunun harmanlanma tarzıyla sinemaseverlerin de ilgisini çekti. Doç. Dr. Hüseyin Aydın’ın “Asırlık Gece: Belgeler ve Deliller Işığında 15 Temmuz Darbe Girişimi” kitabı baz alınarak hazırlanan, 60 dakikalık bölümlerden oluşan, 15 Temmuz hain darbe girişimini

tüm boyutlarıyla ekrana getirmeyi amaçlayan belgesel drama, bu süreci tüm boyutlarıyla ele alıyor ve kritik isimlerini ekranlara taşıyor. Dizinin en önemli bölümlerinden bir tanesi de 15 Temmuz Şehitler Köprüsü’nün darbeci askerler tarafından kapatılmasını, sonrasında yaşanan süreci ve vatandaşlarımızın buna karşı gösterdiği direnişi ele alıyor. Bu sahneler, “Asırlık Gece” dizisinde de bire bir, üstelik olayların gerçekleştiği mekânlarda bir kez daha yaşanacak. Dizinin çekimleri için Türk dizi tarihinde bu çapta hiç deneyimlenmemiş olan bir süreç yaşandı ve 15 Temmuz Şehitler Köprüsü trafiğe kapatılarak dizinin çekimleri için kurulan özel bir sete dönüştü.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 15 Temmuz akşamında yaşananları ve darbenin seyrini değiştiren o meşhur canlı yayın vasıtasıyla halkı meydanlara çağırmasının hikâyesini “Asırlık Gece”de bizzat anlatıyor.

Gecenin “şahitleri” Asırlık Gece’de

Dizinin detaylarına inmeden önce oyuncu kadrosuyla başlamak gerekiyor. TRT, o gecenin en önemli isimlerini canlandırmak için Türk sinema dünyasından özel bir oyuncu grubunu bir araya getirdi. Dizide dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı Salih Zeki Çolak’ı Erkan Petekkaya, FETÖ firarisi Adil Öksüz’ü Yavuz Bingöl, dönemin Özel Kuvvetler Komutanı Zekai Aksakallı’yı Burak Sergen, dönemin MiT Müsteşarı Hakan Fidan’ı Murat Aygen, dönemin Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar’ı Cem Kurtoglu, dönemin Genelkurmay 2. Başkanı Yaşar Güler’i Alper Türedi ve Şehit Astsubay Ömer Halisdemir’i ise Rüzgar Aksoy canlandırdı. 1960 Darbesi’nde darbeciler tarafından idam edilen Ahmet Çiftçi’nin kızı, 15 Temmuz Şehitler Köprüsü’nde yaralanan Kübra Hatice Çiftçi’yi ise Gülsim İlhan Ali canlandırıyor. Dizide Salih Zeki Çolak’ı canlandıran tecrübeli oyuncu Erkan Petekkaya, hislerini “Cehennem gibi bir geceydi. Oynayınca çok daha iyi anladım. Tüylerim diken diken oldu. Bir oyuncu olarak çok etkilendim” şeklinde ifade ederken, Yaşar Güler’i canlandıran Alper Türedi ise “O geceyi bire bir yaşayanların hatıraları ve kahramanlık destanları var. Bunlardan ders çıkarmamız ve gelecek yıllara taşımamız lazım” dedi. Hakan Fidan rolündeki Murat Aygen ise “Bu ülkenin insanı zor zamanlarda bir araya gelmeyi çok iyi biliyor. O yüzden milletimle gurur duyuyorum” ifadelerini kullandı. Dizide darbeye yer alan FETÖ mensupları da kendi hikâyeleri ile ekranlarda yer aldı. Kötü karakterleri televizyonda veya sinemada canlandırmak her zaman

Cumhurbaşkanı Erdoğan o gecede yaşadıklarını “Asırlık Gece”de paylaşıyor

zor ama gereklidir. 15 Temmuz Hain darbe girişiminin planlayıcıları arasında yer alan FETÖ firarisi Adil Öksüz’ü de dizide Yavuz Bingöl canlandırdı. Usta sanatçı, neden böylesine zor bir rolü kabul ettiğini ise şu ifadelerle açıkladı: “Ülkemizin yakın tarihine ışık tutan, böylesine büyük bir titizlikle hazırlanan bu projede yer almayı önemli bir sorumluluk olarak gördüm. Canlandırdığım karakter, milletimizin hafızasında acı izler bırakmış o karanlık dönemin isimlerinden biri. Bir oyuncu olarak benim sorumluluğum, bu karakteri tarihsel gerçekliğine sadık kalarak canlandırmaktır. Bu yapımın, yalnızca bugün için değil, gelecekte de başvurulacak arşiv niteliğinde önemli bir çalışma olduğunu düşünüyorum.”

Planları bozan ihbar

Asırlık Gece, bir belgesel drama projesi. Bölümler, “Asırlık Gece” kitabında yer alan olay, yer ya da kişilerin gerçek öyküleri üzerine dramalaştırılmış. Dizi, 1996 yılında daha sonra darbe teşebbüsüne iştirak edecek “imamların” bir dershanede FETÖ lideri Fetullah Gülen ile bir araya gelmesiyle başlıyor. Her bölümde, o dönemden bir karakteri ve ona dair öyküleri merkeze alan yapım, birbirine bağlı olaylar ve kurgular üzerine inşa ediliyor. FETÖ’cülerin sahneleri mahkemelerdeki itirafçılara, savcılık sorgularına ve kayıtlara dayanıyor. Dizi sonra günümüze geliyor ve 17- 25 Aralık ile başlayan ve o yıllarda gündemimizi son derece meşgul eden süreci,

15 Temmuz Şehitler Köprüsü’nde yaralanan Kübra Hatice Çiftçi’yi Gülsim İlhan Ali canlandırıyor

TRT Genel Müdürü Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı, TRT tarafından çekilen “Asırlık Gece” dizisinin 15 Temmuz Şehitler Köprüsü’ndeki çekimlerini ziyaret ederek yapımcılar Eyüp Gökhan Özekin, Halis Cahit Kurutlu, Berk Özekin ile dizinin yönetmenleri Cihan Sağlam, Ahmet Toklu ve teknik ekibiyle bir araya geldi.

TRT Genel Müdürü Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı, “Asırlık Gece” dizisinin 15 Temmuz Şehitler Köprüsü’ndeki çekimlerini ziyaret etti

FETÖ’nün darbe girişimini ve devletin bununla olan mücadelesini ekrana taşıyor. 15 Temmuz’un “aksiyon” kısmı ise ikinci bölümde ekranlara geliyor. MİT’e gelen bir kişinin darbe ihbarı sonrasında, darbeciler planlarını değiştiriyor ve 15 Temmuz’a giden sürecin kapıları da açılmış oluyor. Dizi, genel anlamda 15 Temmuz’u dört temel öyküden ya da senaryo diliyle “perdeden” anlatıyor: Darbenin hazırlık sürecini ve darbecilerin planlarını uygulamak için yaptıkları ilk eylemleri içeren “Hazırlık ve Darbe Girişimi”. Bu bölümde darbenin hazırlık süreci ve ilk adımlar kurgudaki bölümlere yaygın bir şekilde işleniyor. İkinci kısım “Reaksiyon”da ise Cumhurbaşkanımızın,

halkımızın ve ordumuzun ilk reaksiyonlarını ve darbe girişimine yönelik ilk tepkilerini anlatıyor. Darbenin sonuçlanacağı sürecin hemen öncesine kadarki eylemleri içeriyor. Üçüncü perde ise birliklerdeki genel durumu ve kahramanlarımızın yaşadıklarını, darbeye karşı mücadelelerini anlatan “Direnc” bölümü. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın çağrısına ve verilen reaksiyona bağlı olarak birliklerdeki ve halktaki direniş bu bölümlerde anlatılıyor. Dramatik yapısındaki son “perde” ise tabii ki darbenin son saatlerini ve darbecilerin yenilmesini anlatıyor. Bu sayede bölüm işleyişi içerisinde darbenin kronolojik ilerleyişine ve olay örgüsüne tamamen uyuluyor.

Geceye tanık mekânlar

“Asırlık Gece” dizisinin benzer işlere göre bir farkı da dizi boyunca 15 Temmuz’da yer alan gerçek mekânların neredeyse hepsinde çekimlerin gerçekleşmiş olması. Çekim mekânları ise; Genelkurmay Karargâhı, Akıncı Üssü, Özel Kuvvetler Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Hava Kuvvetleri Harekât Merkezi, Çiğli Hava Üssü, Eskişehir BHHM, Etimesgut Zırhlı Birlikler, Kartaltepe Kışlası, Kuleli Askerî Lisesi, Kara Havacılık Komutanlığı, Millî İstihbarat Teşkilatı (MİT) Karargâhı, Ankara Emniyet Müdürlüğü, Gölbaşı Polis Özel Harekât Yerleşkesi, Zeytinburnu Emniyeti, Bayrampaşa Çevik Kuvvet Şube Müdürlüğü, Kalamış açıkları, TGC Yavuz Fırkateyni, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM), TRT Binası, TÜRKSAT Yerleşkesi, CNN Türk Binası, Atatürk Havalimanı, Moda Deniz Kulübü, Marmaris, Boğaziçi Köprüsü / Şehitler Köprüsü, Beylerbeyi ve Çengelköy Hattı, Kahramankazan ilçesi, Polatlı Merkez Camii ve Beştepe Hisarcıklıoğlu Camisi.

Her bölüm kendi içinde bir film

“Asırlık Gece”, 15 Temmuz hain darbe girişiminin adımlarının atıldığı ilk günlerden, devlet ve vatandaşın el ele verip direnerek darbe girişiminin engellenmesi bir bütün olarak anlatıyor. Bunun yanında aslında her bölüm de kendi içinde ayrı bir film veya mini belgesel serisi gibi özel bir anlatıya sahip. Mesela bir bölüm tamamen Jandarma Genel Komutanlığı’ndaki olaylara ayrılmış. Jandarma Genel Komutanlığı’nın sivil imamlar ve darbeci

“Asırlık Gece”de 15 Temmuz darbe girişiminde darbecilerin ateşi sonucu şehit düşen Erol Olçok ve oğlu Abdullah Tayyip Olçok’un yaşadıkları ekrana getiriliyor

subaylar tarafından işgali, Turgut Aslan’ın vurulması ve teröristlerin gözü dönmüş acımasızlığı gözler önüne seriliyor. Diğer bir bölümde ise TRT’de yaşanan işgal denemesi ekranlara taşınıyor. TRT binasının işgal edilerek korsan bildirinin okutulması ve iletişimi kesmek için TÜRKSAT’ın bombalanması operasyonu gerçek tanıkların da ifadeleriyle anlatılırken, buna boyun eğmeyen medya ve teknik personelin sabotajlara karşı gösterdiği direniş, sivil iradenin kendi söz hakkına ne pahasına olursa olsun sahip çıktığını kanıtıyor. 15 Temmuz Destanı’nı anlatan simge anlardan olan camilerden yükselen selaların ortaya çıkışı da anlatılıyor. Dönemin Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Mehmet Görmez’in talimatıyla minarelerden yükselen selalar, sokaklardaki halkın ruhunu ateşleyerek darbeye karşı muazzam bir direniş dalgası ortaya çıkıyor. Darbecilerin bu sesi susturmak adına camilere saldırması ve imamların buna göğüs germesi, halkın artan zulme rağmen iradesinden geri adım atmayışı da gerçek yaşanmışlıklarla dizide yer alıyor.

Darbe girişiminin en çüretkâr adımlarından bir tanesi de darbecilerin bir delikte saklanırken yakalanmasıyla sona eren; Marmaris’te Cumhurbaşkanı Erdoğan’a düzenlenen suikast girişimiydi. Darbecilerin suikast timinin karanlık organizasyonu, darbecilerin siyasi iradeye yönelik en çüretkâr adımı olarak politik bir gerilimle “Asırlık Gece”de yer alıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın o meşhur canlı yayın vasıtasıyla halkı meydanlara çağırması ve Atatürk Havalimanı’na inerek direnişin meşalesini yakması, darbenin

seyrini değiştiren bir kırılma anı olarak betimleniyor. Genelkurmay Karargâhı’nın ele geçirilmesi ve dönemin Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar’ın rehin alınması etrafında gelişen ihanet, devletin millî savunmasının temelini sarsmayı hedef alan büyük kalkışmayı anlatıyor. Komutanların darbeye karşı tavizsiz direnişi ve karargâhı hainlerden temizlemek için bedenini siper eden halkın destanı, gerçek ve kurgunun bir arada olduğu bir formatla anlatılıyor. Tabii ki uçakların bombalı saldırılarına ve tehditlerine rağmen açık kalan Gazi Meclis’in ve milletvekillerinin bir araya gelmesiyle sivil iradenin sarsılmaz gücünü tüm dünyaya ilan ettiği anlar, hepsi “Asırlık Gece”nin içinde yer alacak.

Dizi, genel anlamda 15 Temmuz Destanı’nı dört temel öyküden ya da senaryo diliyle “perdeden” anlatıyor: “Hazırlık ve Darbe Girişimi”, “Reaksiyon”, “Direnc” ve “Zaferin Bedeli”.

15 Temmuz şehitlerine selam

15 Temmuz gecesi yaşanan darbe girişiminde 253 vatandaşımız şehit olurken, 2 binden fazla kişi yaralanarak gazi oldu. Türk milleti, tanklara, helikopterlere ve ağır silahlara karşı gösterdiği direnişle darbecilerin emellerine ulaşmasına engel oldu. 15 Temmuz şehitlerimizin öyküleri de bu görkemli belgesel dizi serisinde anlatıldı. Ankara Gölbaşı’ndaki Özel Harekât yerleşkesinin bombalanarak tarihimizin tek seferdeki en büyük şehit sayılarından birinin yaşanması, darbecilerin Ankara’yı ve devleti felç etme planının en acımasız adımıydı. Kırk dört şehit verdiğimiz bu olay ve planlayıcılarının akibeti dizinin yeni bölümlerinde yer aldı. FETÖ’cü eski polislerin işgal girişimi ile vatansever polislerin epik direnişi arasındaki bu yüzleşme, emniyet içindeki arınma mücadelesini de ekrana taşıdı. Şehit Astsubay Ömer Halisdemir’in o gecenin seyrinin değişmesini sağlayan şehadeti, Kuleli, Çengelköy ve Boğaziçi

Dizide dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı Salih Zeki Çolak’ı, Erkan Petekkaya canlandırdı

Hain darbe girişiminin seyrini değiştiren Şehit Astsubay Ömer Halisdemir’i Rüzgar Aksoy canlandırıyor

Köprüsü hattında başlayan işgal girişiminde darbecilerin silahlarına göğsünü siper eden sivil halkın emsalsiz varoluş mücadelesi ve burada şehit olan vatandaşlarımızın aileleriyle röportajlar... Kadınların ve gençlerin yer aldığı bu amansız çarpışmanın, uzun ve kanlı bir gecenin ardından sabahın ilk ışıklarıyla elde bayraklarla kazanılan büyük bir zafere dönüşmesi... Erol Olçok, Halil Kantarcı, Sait Ertürk, Serdar Gökbayrak, şehit özel harekât polisleri Mehmet ve Ahmet Oruç kardeşler, Yakup Sürücü, Ali Karslı, Ahmet Özsoy ve diğer şehitlerimizin ailelerinin gözünden o gece yaşananlar... O geceye dair ne varsa “Asırlık Gece”de tüm Türkiye ile buluştu.

Çekimler için 15 Temmuz Şehitler Köprüsü’ne TSK envanterinden iki adet gerçek tank getirildi.

Köprü platoya dönüştü

Darbecilerin hain planlarının en önemli aşamaları arasında 15 Temmuz Şehitler Köprüsü yer alıyordu. Vatandaşlarımızın hatırlayacağı gibi 15 Temmuz 2016 akşamı saat 21.00’e doğru köprüdeki araçları durdurulması ve sonrasında yaşananlar bugün hâlâ dün gibi belleğimizde yer alıyor. “Asırlık Gece” dizisinin en önemli bölümleri arasında ise “o gece” köprüde yaşananları anlatan bölüm yer alıyor. Bu bölüm nedeniyle 15 Temmuz Şehitler Köprüsü’nde Anadolu Yakası’ndan Avrupa Yakası’na geçiş kısmı, 3-4-5 Ağustos günleri boyunca saat 01.00 ile 05.00 arasında trafiğe kapatıldı. Dizinin yönetmenlerinden Cihan Sağlam, kurulan özel set ile ilgili şu bilgileri paylaştı: “Asırlık Gece dizisini ele alırken olabildiğince gerçeğe sadık kalmaya özen gösterdik. 15 Temmuz Şehitler Köprüsü’nde de o gece darbeci askerler nerede, nasıl, hangi ekipmanlarla konumlandıysa bire bir şekilde uygulamaya çalıştık.” Çekimler için köprüye TSK envanterinden iki tane tank, zırhlı araçlar ve personel donanımları getirildi. Üç gün süren çekimlerde köprünün kapatılmasından, darbecilere karşı sabaha kadar verilen mücadeleye kadar her an neredeyse bire bir tekrar canlandırıldı. TRT Genel Müdürü Prof. Dr. Mehmet

“Asırlık Gece”nin tüm çekimleri, olayların yaşandığı gerçek mekânlarda gerçekleşiyor

"Mutlaka vatandaşın olduğu yere, etrafa müdahale edilmesi lazım, yoksa topluluk büyüyecek."

#AsırlıkGece

Zahid Sobacı da TRT tarafından çekilen “Asırlık Gece” dizisinin 15 Temmuz Şehitler Köprüsü’ndeki çekimlerini ziyaret ederek yapımcılar Eyüp Gökhan Özekin, Halis

Cahit Kurutlu, Berk Özekin ile dizinin yönetmenleri ve teknik ekibiyle bir araya geldi.

Yönetmen: Cihan Sağlam, Ahmet Toklu

Yapımcı: Eyüp Gökhan Özekin, Halis Cahit Kurutlu, Berk Özekin

Oyuncular: Salih Zeki Çolak (Erkan Petekkaya) - Ömer Halisdemir (Rüzgar Aksoy) - Adil Öksüz (Yavuz Bingöl) - Hakan Fidan (Cumhur Murat Aygen) - Hatice Kübra Çiftçi (Gülsim İlhan Ali) - Tolga Kılıçarslan (Seçkin Özdemir) -Zekai Aksakallı (Burak Reis Sergen) Muhsin Köse (Emir Benderlioğlu) - Fetullah Gülen (Yücel Erten) - Halil Kantarcı (Kemal Uçar) - Hulusi Akar (Ahmet (Cem Kurtoğlu) - O.K. (Tolga Mendi) - Galip Mendi (Erol Hazım Körmükçü) - İsmail Kahraman (Altan Akışık) - Mahmut Karaaslan (Necmi Yapıcı) - Harun Biniş (Fadıl Cansu Fırıncı) - Müslim Macit (Murat Göçmez) - Abidin Ünal (Sait Genay) - Yaşar Güler (Alper Türedi)

“İnsanın boğazı düğümleniyor”

Dizinin ilk üç bölümü 15 Temmuz’da saat 20.00’de yayımlandıktan sonra özellikle sosyal medyada büyük ilgi çekti. Sizler için bazı “X tabiriyle” reaksiyonları sayfamıza taşıdık.

Abdulkadir Uraloğlu| Ulaştırma ve Altyapı Bakanı | @a_uraloglu

Her bölümüyle 15 Temmuz’un farklı cephelerine ışık tutan TRT yapımı #AsırlıkGece dizisi, son bölümünde @turksat’ta verilen destansı mücadeleyi etkileyici bir anlatımla ekranlara taşıdı.

15 Temmuz gecesi Cumhurbaşkanımız Sayın @RTErdogan’ın milletimize hitabının kesintisiz şekilde ekranlara ulaşmasında, görevlerinin başından ayrılmayan Türksat personellerimizin kararlı duruşu unutulmayacak bir yer edindi.

Bu vesileyle vatanına ve milletine hizmet ederken şehadet şerbetini içen çalışma arkadaşlarımız Ahmet Özsoy ve Ali Karslı’yı rahmet, minnet ve dualarla yâd ediyorum.

Aziz emanetlerini daima yaşatacağız. @trt1 @tabiiresmi

İbrahim Yumaklı | Tarım ve Orman Bakanı | @ibrahimyumakli

Her bölümünde insanın boğazı düğümleniyor.

Tarihe geçecek bir dijital arşiv niteliğinde olan #AsırlıkGece dizisini herkesin izlemesini tavsiye ediyorum.

Her sahnesinde 15 Temmuz’un nasıl bir ihanet gecesi olduğunu bir kez daha hissettiren bu eşsiz yapının yeni bölümlerini TRT 1 veya tabii’den takip edebilirsiniz. @trt1 @tabiiresmi

Selçuk Bayraktar | Mühendis, Baykar Yönetim Kurulu Başkanı | @Selcuk

Asırlardır hür yaşamış asil milletimizin iradesini hesaba katmadan planlanan 15 Temmuz hain darbe girişimini bütün yönleriyle aktaran bu yapımı herkesin seyretmesini tavsiye ediyorum. Asırlık Gece, TRT 1 ve tabii’de...

I strongly recommend watching this series — it captures the vicious July 15 coup attempt, plotted disregarding the will of our noble nation which has lived in freedom for centuries, in all its detail. Asırlık Gece, on TRT 1 & tabii

Ahmet Büyükgümüş | Yalova Milletvekili | @abuyukgumus

15 Temmuz hain darbe girişimine giden süreci ve o gece milletimizin ortaya koyduğu destansı direnişi etkileyici bir anlatımla ekrana taşıyan “Asırlık Gece” dizisini büyük bir beğeniyle izledim.

Millî hafızamızın gelecek nesillere aktarılmasına katkı sunan bu kıymetli yapımda emeği geçen TRT ailesini, oyuncularını ve tüm yapım ekibini tebrik ediyorum. @trt ve @tabiiresmi ekranlarında izleyiciyle buluşan @asirlikgecetr1’yi herkesin izlemesini tavsiye ediyorum.

Doç. Dr. Kübra Güran Yiğitbaşı | İçişleri Bakan Yardımcısı | @kubrayigitbasi

Bir milletin direnişi, bir ihanetin karanlığı #AsırlıkGece

Yakın tarihimizin en kritik dönüm noktalarından birini belge ve tanıklıklar ışığında aktaran AsırlıkGece, gelecek nesillere aktarılacak kıymetli bir dijital arşiv niteliği taşıyor.

15 Temmuz’un hafızasını diri tutan bu anlamlı yapımı herkesin izlemesini tavsiye ediyorum.

AsırlıkGece’nin yeni bölümü bu akşam TRT1 ekranlarında ve tabii platformunda. @tabiiresmi @trt

Nedim Şener | Gazeteci, Yazar | @nedimsener2010

Ömer Halisdemir’i, 253 şehidimizi unutursak kanımız kurusun, kalbimiz taş kessin, etimiz çekilsin, aldığımız nefes haram olsun #AsırlıkGece

“Asırlık Gece”de TSK envanterinden gerçek askerî malzemeler kullanılıyor

Güçlü diaspora, güçlü Türkiye

Güçlü diaspora, ortak kökenlerden ziyade ortak hafıza, kültür ve iletişimden beslenir. Dünyanın farklı coğrafyalarında yaşayan milyonlarca vatandaşımızla Türkiye arasındaki bağları güçlendiren TRT, uluslararası yayıncılık faaliyetleri, dijital platformları ve genç kuşaklara yönelik projeleriyle diasporanın ortak hikâyesine ses olmaya devam ediyor.

Bugün dünyanın neresine gidilirse gidilsin bir Türk hikâyesiyle karşılaşmak mümkün. Berlin'de kendi şirketini yöneten bir girişimci, Paris'te eğitim gören bir öğrenci, Brüksel'de siyasette söz sahibi olan bir isim ya da Sidney'de sanat alanında başarı elde eden bir genç...

Farklı ülkelerde, farklı kültürlerin içinde yaşayan milyonlarca insanın ortak bir noktası var: Türkiye ile kurdukları bağ.

Sınırların ötesinde kurulan ortak hikâye

Türk diasporası, artık yalnızca göçün ve gurbetin hikâyesini anlatan bir kavram değil. Bugün diasporamız ekonomiden

siyasete, bilimden sanata, spordan medyaya kadar birçok alanda etkisini hissettiren küresel bir güç niteliği taşıyor. Türkiye'nin son yıllarda hayata geçirdiği bütüncül diaspora politikaları da bu gücü daha görünür ve daha etkili hâle getirmeyi amaçlıyor. Aslında bu hikâyenin kökleri yarım asırdan daha eskiye uzanıyor. 1960'lı yıllarda

Dünyanın dört bir yanında yaşayan milyonlarca Türk için kültürel aidiyet ve iletişim, diasporanın en güçlü bağlarını oluşturuyor. TRT, uluslararası yayınları ve dijital platformlarıyla bu bağı canlı tutarak Türkiye ile diaspora arasında güçlü bir köprü kuruyor.

Avrupa'ya yönelen iş gücü göçüyle başlayan süreç, zamanla milyonlarca insanın hayatını şekillendiren kalıcı bir toplumsal dönüşüme yol açtı. İlk kuşaklar gittikleri ülkelerde yeni bir hayat kurarken dillerini, kültürlerini ve değerlerini de beraberlerinde taşıdı. Bugün üçüncü ve dördüncü kuşaklar hem yaşadıkları ülkelerin ayrılmaz bir parçası hem de Türkiye ile güçlü bağlarını koruyan bir nesil olarak öne çıkıyor.

Ancak küreselleşmenin ve dijitalleşmenin hız kazandığı bir çağda aidiyetin korunması artık kendiliğinden gerçekleşen bir süreç değil. Özellikle yeni kuşakların Türkiye ile bağlarının güçlendirilmesi, kültürel hafızanın canlı tutulması ve ortak değerlerin aktarılması için güçlü iletişim araçlarına ihtiyaç duyuluyor. İşte TRT'nin diaspora açısından üstlendiği rol tam da bu noktada anlam kazanıyor.

Mesafeleri aşan bir iletişim köprüsü

TRT, uzun yıllardır dünyanın farklı ülkelerinde yaşayan vatandaşlarımız için yalnızca bir yayın kuruluşu olmaktan ziyade Türkiye ile kurulan bağın en güçlü taşıyıcılarından biri olarak hizmet sunuyor. Bir dönem memleket özlemi mektuplarla, telefon görüşmeleriyle ve yılda bir yapılan ziyaretlerle giderilmeye çalışılırken bugün milyonlarca insan Türkiye'nin gündemini, kültürünü ve toplumsal hayatını anlık olarak takip edebiliyor. TRT ekranları ve dijital platformları sayesinde dünyanın farklı köşelerinde yaşayan insanlar aynı haberleri izliyor, aynı kültürel içeriklerle buluşuyor ve ortak bir hafızanın parçası olmaya devam ediyor.

TRT'nin bu alandaki gücü yalnızca tek bir kanal ya da yayın mecrasından

kaynaklanmıyor. TRT Türk, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın gündemini ekranlara taşıırken, TRT Avaz Balkanlar'dan Orta Asya'ya uzanan geniş Türk dünyasını ortak kültürel değerler etrafında buluşturuyor. TRT World, TRT Deutsch, TRT Arabi, TRT Français ve TRT Español gibi kanallar ise Türkiye'nin sesini farklı dillere taşıyarak çok daha geniş kitlelere ulaştırıyor.

Böylece TRT, yalnızca diasporaya seslenen bir yayıncı kimliğini aşarak, aynı zamanda Türkiye'nin dünyaya açılan iletişim penceresi olarak önemli bir işlev üstleniyor. Dünyanın farklı bölgelerinde yaşayan insanlar, TRT aracılığıyla Türkiye'nin gündemine, kültürel zenginliğine ve toplumsal birikimine doğrudan ulaşabiliyor.

Bu durum, diasporanın yaşadığı ülkelerde Türkiye'ye yönelik farkındalığın

artmasına da katkı sağlıyor. Çünkü güçlü diaspora yalnızca kendi kimliğini koruyan topluluklardan değil, aynı zamanda yaşadığı toplumlarla sağlıklı ilişkiler kurabilen bireylerden oluşuyor.

Yeni nesillerin Türkiye ile bağı

Diaspora denildiğinde artık yalnızca ilk kuşak göçmenlerden söz etmek mümkün değil. Avrupa'da doğan, farklı diller konuşan ve dijital dünyanın içinde büyüyen yeni nesiller, Türkiye ile bağlarını çok farklı araçlar üzerinden kuruyor.

Bugün Almanya'da yaşayan bir genç, Türkiye'deki gelişmeleri sosyal medya üzerinden takip ediyor, Londra'da yaşayan bir öğrenci Türk yapımlarını dijital platformlarda izliyor, Hollanda'daki bir aile çocuklarıyla birlikte Türkçe içeriklere erişebiliyor. Bu noktada TRT'nin dijital dönüşüm vizyonu büyük önem taşıyor.

Türk diasporası bugün yalnızca göç hikâyeleriyle değil, küresel ölçekte ürettiği değerlerle de öne çıkıyor.

TRT'nin uluslararası dijital platformu 'tabii', özellikle yurt dışında yaşayan genç kuşaklar için Türkiye ile kültürel bağ kurmanın yeni adreslerinden biri hâline geliyor. Diziler, filmler, belgeseller ve özgün yapımlar sayesinde gençler yalnızca Türkçe içerik tüketmiyor; aynı zamanda Türkiye'nin güncel kültürel üretimiyle de buluşuyor.

Benzer şekilde TRT'nin dijital platformları ve sosyal medya ağları, yeni nesillerin iletişim alışkanlıklarına uygun içerikler sunarak diasporayla kurulan bağı güçlendiriyor. Böylece aidiyet duygusu yalnızca geçmişe duyulan özlemle sınırlı kalmıyor, güncel ve yaşayan bir kültürel etkileşim üzerinden yeniden üretiliyor. TRT Müzik de bu kültürel sürekliliğin önemli parçalarından biri olarak öne çıkıyor. Anadolu'nun ezgilerinden çağdaş müzik üretimlerine kadar geniş bir repertuar sunan yayınlar, dünyanın farklı ülkelerinde yaşayan vatandaşlarımız için ortak hafızanın önemli taşıyıcıları arasında yer alıyor. Çünkü bazen bir türkü, bazen bir halk ezgisi ya da bir sanat müziği eseri, kilometrelerce uzaklıktaki insanları aynı duygu etrafında buluşturabiliyor.

Türkiye'nin son yıllarda benimsediği diaspora yaklaşımı da bu kültürel ve iletişimsel bağların güçlendirilmesini merkeze alıyor. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ifade ettiği "Güçlü Türkiye, Güçlü Diaspora" anlayışı, yurt dışında yaşayan vatandaşların yalnızca Türkiye ile bağlarını korumalarını değil, aynı zamanda yaşadıkları ülkelerde siyasetten akademiye, ekonomiden kültür ve sanata kadar farklı alanlarda etkin bireyler olarak varlık göstermelerini hedefliyor. Bugün yaklaşık 7 milyon kişilik Türk diasporası, sahip olduğu genç nüfus, ekonomik gücü ve toplumsal etkisiyle Türkiye'nin küresel ölçekteki en önemli beşerî sermayelerinden biri olarak görülüyor. Özellikle Avrupa'da yaşayan Türklerin eğitimden iş dünyasına, sivil toplumdan siyasete kadar farklı alanlarda elde ettikleri başarılar, diasporanın artık yalnızca göç geçmişiyse değil, ürettiği değer ve katkılarla da anıldığını gösteriyor.

Bu çerçevede yeni nesillerin Türkçe ile bağlarının korunması, kültürel aidiyetlerinin güçlendirilmesi ve ana vatanla ilişkilerinin canlı tutulması büyük önem taşıyor. TRT'nin uluslararası yayıncılık faaliyetleri de tam bu noktada stratejik bir işlev üstlenerek dünyanın farklı bölgelerinde yaşayan vatandaşlarımızı ortak bir kültürel hafıza ve iletişim ağı etrafında buluşturuyor.

Diasporayı güçlendiren iş birlikleri

TRT'nin diaspora alanındaki katkısı

yalnızca yayıncılıkla sınırlı değil. Son yıllarda hayata geçirilen projeler, diasporanın medya alanındaki kapasitesini artırmaya yönelik önemli çalışmaların da yürütüldüğünü gösteriyor. Bu noktada TRT ile Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı arasındaki iş birlikleri dikkat çekiyor. Avrupa'nın farklı ülkelerinde gerçekleştirilen medya akademileri, genç diaspora mensuplarının medya okuryazarlığı, dijital habercilik, içerik üretimi ve yeni medya alanlarında yetkinlik kazanmalarını amaçlıyor. TRT'nin deneyimli gazetecileri ve medya

TRT ortak kültürü, dili ve hafızayı yeni nesillere taşıyarak sınırların ötesinde kurulan bu ortak hikâyenin sesi oluyor.

profesyonelleri tarafından verilen eğitimler sayesinde gençler yalnızca medya tüketicisi olarak değil, içerik üreten ve kendi hikâyelerini anlatabilen bireyler olarak yetişiyor.

Bu çalışmalar aynı zamanda yeni nesil diaspora anlayışının da önemli bir göstergesi. Çünkü artık amaç yalnızca kültürel bağları korumak değil. Yaşadığı ülkede söz sahibi olan, dijital dünyada görünürlük kazanan ve kendi hikâyesini anlatabilen güçlü bireyler yetiştirmek. Bugün Türkiye Yüzyılı vizyonu, dünyanın dört bir yanında yaşayan vatandaşlarımızı da kapsayan geniş bir perspektif sunuyor. TRT ise bu büyük vizyonun iletişim ayağında önemli bir rol üstleniyor. Televizyon kanallarından dijital platformlara, radyolardan sosyal medya ağlarına kadar uzanan geniş yayın ekosistemiyle TRT, dünyanın farklı noktalarında yaşayan milyonlarca insanı ortak bir hikâye etrafında buluşturuyor. Türkiye'nin sesini, kültürünü ve birikimini sınırların ötesine taşıyor.

Çünkü güçlü diaspora yalnızca geçmişten gelen bağlarla ayakta kalmaz. Güçlü diaspora iletişimle, kültürle, ortak hafızayla ve geleceğe dair ortak bir vizyonla güçlenir. TRT de bugün bu bağları canlı tutan, yeni nesillere aktaran ve Türkiye'nin küresel

hikâyesini dünyaya anlatan en önemli kurumlardan biri olarak yoluna devam ediyor. Dünyanın neresinde bir Türk varsa, orada anlatılacak bir hikâye vardır. TRT, işte o hikâyenin ortak sesi olmaya devam ediyor.

Rakamlarla Türk Diasporası

7 milyon
Dünya genelinde Türk diasporası

2 milyon
25 yaş altı genç nüfus

4. nesil
Avrupa'da kök salan yeni kuşak diaspora (Almanya, Avusturya, Belçika, Hollanda)

3,4 milyon
Yurt dışı seçmen

Yüzde 56 katılım
28 Mayıs 2023 seçimlerinde yurt dışı katılım oranı

5 milyar dolar
Türkiye ekonomisine yıllık katkı

9 milyon
2024 yılında Türkiye'ye yurt dışından ziyaret

Yüzde 17
Türkiye'nin turizm gelirlerine diaspora katkısı

TRT Sinema Tırı Anadolu yollarında

TRT Sinema Tırı, Anadolu'nun dört bir yanını gezmeye, gezerken de çocukların önemli bir kısmını hayatlarında ilk kez sinemayla buluşturmaya devam ediyor.

Muhteşem animasyon filmleriyle tanınan Japon yönetmen Hayao Miyazaki'ye filmlerini "neden" yaptığı sorulur. Usta yönetmenin cevabı şudur: "Benim filmlerim, çocukların ruhuna bir umut tohumu ekmek içindir. Onlara bu dünyanın, tüm karanlığına ve karmaşasına rağmen yaşamaya

değer, muazzam bir yer olduğunu göstermek isterim." Hayatlarımızdaki pek çok ilk tanışma gibi, çocukken sinemayla ilk tanışmamız da hepimiz için unutulmazdır. Çocukken bizim için dünyanın sonu, mahallemizin sınırlarıdır. Sinemayla birlikte sınırlarımız okyanuslara, yıldızlara, başka kıtalara kadar uzanır. Tanıdıklarımız kendi mahallemizdeki komşularımız, okuldaki arkadaşlarımızdır. Sinemayla birlikte

başka kültürleri, başka medeniyetleri, başka insanları tanırız. O güne dek televizyon veya tablet gibi kendi boyutlarından küçük ekranlardan dünyayı tanıyan bir çocuk, sinema salonunda kendisinden katbekat büyük yüzlerle, dağlarla, uzay gemileriyle karşılaşır. Sesin dört bir yandan gelmesi, onu izleyici konumundan çıkarıp hikâyenin bir kahramanı, olayın bir tanığı hâline getirir. Sinema,

TRT Sinema Tırı, 2023 yılında gerçekleşen 6 Şubat Kahramanmaraş depremlerinden sonra afetten etkilenen şehirleri ziyaret ederek, depremzede çocuklarımızla bir araya gelmişti.

çocuklara "başka türlü bir dünyanın" mümkün olduğunu anlatır. Sinema salonlarının "karanlık" olması da manidardır aslında; sinema deneyimiyle ilk kez karşılaşan çocuk, o karanlıktan aydınlığa cebinde daha önce hiç varlığından haberdar olmadığı yeni dünyaların hatıralarıyla çıkar. TRT'nin, sinemaya erişim imkânı kısıtlı olan kırsal bölgelerdeki çocukları beyaz perdenin büyüdü dünyasıyla buluşturmak amacıyla yola çıkardığı TRT Sinema Tırı, Anadolu'nun dört bir yanını gezmeye, gezerken de çocukların önemli bir kısmını hayatlarında ilk kez sinemayla buluşturmaya devam ediyor. Özel olarak tasarlanmış hareketli bir sinema salonuna dönüşen bu tırda, TRT'nin sevilen, bazıları milyonlarca kez izlenen yerli animasyon filmleri ve özel etkinlikler ücretsiz olarak çocuklarla buluşuyor.

Tırdan "Cinémobile"e dönüşüm
Lumière Kardeşler'in 1895'te sinematografi icat etmesinin ardından, "hareketli fotoğraflar" kısa sürede bir fenomene dönüştü. İlk mobil sinema uygulamaları 1907 civarında panayır alanlarında kurulan devasa çadırlarda hayat buldu. At arabalarıyla kasaba kasaba gezen makinistler, basit bir projektör ve bir bez parçasıyla insanları daha önce hiç görmedikleri diyarlara götürüyordu. Dijital sinemadan önce modern anlamda "kendinden makinelili sinema salonu" fikrinin en estetik örneklerinden biri 1967'de İngiltere'de ortaya çıktı. İngiliz Teknoloji Bakanlığı tarafından kamyon şasisi üzerine inşa edilen bu araçlar, kademeli koltuk dizilimi ve projeksiyon odasıyla günümüz sistemlerinin ilk ciddi habercisiydi. Seksenli yıllardan sonra ise TRT Sinema Tırı'na da ilham veren, dorse kapağının genişleyerek 80 veya

100 kişilik bir salona dönüştüğü hidrolik genişlemeli sistemler ortaya çıktı. Fransız firmaları, tek bir tır dorsesinin içine kırk beş dakikada kurulan, iklimlendirmeli ve çevresel ses sistemli gerçek salonlar inşa etmeyi başardı. "Cinémobile" adı verilen bu model, Avrupa'dan Asya'ya kadar tüm dünyaya yayıldı. Bugün aslında tabii ki çok daha gelişmiş bir şekilde olsa da temelde bu sistem kullanılıyor sinema tırlarında.

TRT teknolojisi

Sinema tırları, dışarıdan bakıldığında yollarda görmeye aşina olduğumuz standart bir ağır vasıta gibi görünse de o çelik kabuğun altında ince bir mühendislik ve tasarım harikası barındırır. Bu araçların temel felsefesi, yerleşik bir sinema salonunun sunduğu görsel ve işitsel standartları, tekerlekler

üzerinde en ücra köşelere kadar taşıyabilmektir. Tır hedef konuma ulaştığında, özel bir kontrol paneli aracılığıyla dorse genişleyerek dışa açılır. Bu sayede standart bir kara yolu taşıtının izin verilen genişlik sınırları aşılarak içeride gerçek bir salonun ferahlığı elde edilir. Açılma işlemi sırasında, ağır tonajlı hidrolik ayaklar zemine sabitlenir. Bu stabilizasyon, içeride onlarca çocuk hareket etse dahi perdedeki görüntünün titremesini ve kasanın sarsılmasını engeller. Tırın özel olarak ayrılmış bir makine dairesinden, yüksek lümen gücüne sahip lazer projeksiyon cihazları ile görüntü yansıtılır. Tırın duvarları, dışarıdaki sesleri tamamen kesecek özel akustik süngerler ve panellerle kaplıdır. Aynı zamanda klima sistemleri sayesinde, kavurucu yaz sıcaklarında

veya dondurucu kış günlerinde içerisi her daim ideal oda sıcaklığında tutulur. Tıpkı gerçek bir sinema salonu gibi... Yine tıpkı gerçek bir sinema salonunda olduğu gibi çevresel ses sistemleri kullanılır. Koltuklar ise kısıtlı alanda maksimum görüş açısı sağlamak için özel bir dinamik tasarıma sahiptir.

TRT Sinema Tırı, Erzincan'da güzel havanın da etkisiyle perdesini hem içeriye hem de dışarıya kurarak “büyükleri” de “Rafadan Tayfa”nın maceraları ile buluşturdu.

TRT Sinema Tırı her yerde

Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunun en önemli niteliklerinden biri, kanunlardan ve Anayasa'dan aldığı güç sayesinde halkın eğitim ve öğretimine; sağlıklı bir şekilde eğlenmesine katkıda bulunacak, özellikle gençlerin kültür ve sanat seviyesini yükseltecek, estetik duygusunu geliştirecek organizasyonlar üretmesidir. TRT Sinema Tırı da bu vizyonun kıymetli bir parçası. “Seyyar sinema” kavramı dünyada Sovyetler Birliği'nin, sinemanın “uçsuz bucaksız

TRT Sinema Tırı, Erzincan'da her yaşta vatandaşla buluştu

Rus steplerine” kadar ulaşabilmesi için tren vagonlarını stüdyolara çevirmesiyle başlamış. TRT Sinema Tırı da benzer bir misyonla sinemayı Anadolu'nun her köşesine taşıyor. TRT Sinema Tırı'nın geçmişi 2018 yılına kadar uzanıyor. O dönem Kültür ve Turizm Bakanlığı ortaklığıyla Anadolu'da bir milyon çocuğu sinemayla buluşturma amacıyla “TRT Gezen Sinema” ismiyle, 21 il ve 60 ilçe hedefiyle yola çıkan bu tır; aradan geçen yıllarda, 2023 Kahramanmaraş depremlerinden etkilenen şehirler de dâhil olmak üzere yüz binlerce çocuğa ulaştı. Bu organizasyon, günümüzde

TRT Genel Sekreterliği bünyesinde “TRT Sinema Tırı” adıyla yoluna devam ediyor; TRT'nin “Rafadan Tayfa”, “İbi”, “Kaptan Pengu ve Arkadaşları”, “Aslan Hürkuş”, “Hay Hak: Karagöz Hacivat” gibi çok sevilen animasyon filmlerini şehirlere, kasabalara, hatta köylere kadar ulaştırmayı sürdürüyor.

15 Temmuz'da farklı bir organizasyon

TRT Sinema Tırı'nın yaz mevsimi özel turu Haziran'da Tokat'ın Zile ilçesine “perdesini kurmasıyla” başladı. Bir hafta boyunca Tokat'ın merkezi

dışında Turhal, Niksar ve Erbaa ilçelerinin meydanlarında da genç sinemaseverlerle buluştu. TRT Sinema Tırı, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü etkinlikleri kapsamında bu kez ortak hafızamızı tazeleyen anlamlı bir ziyaret gerçekleştirdi. 11 - 12 Temmuz tarihlerindeki ilk durak, 15 Temmuz'un kahraman şehidi Ömer Halisdemir'in memleketi Niğde'ydi. Şehidimizin adını taşıyan meydanda gerçekleştirilen etkinliklerde gündüzleri çocuklar tırın içindeki özel salonun büyüüne kapılırken, akşam saatlerinde kurulan açık hava sinemasında 15 Temmuz'u anlatan “Korkma: Destan Yaz” belgeseli ile “Son Sefer” ve “15/07 Şafak Vakti” filmleri binlerce vatandaşı bir araya getirdi. 15 Temmuz gününde ise TRT Sinema Tırı'nın adresi Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ydi. Gündüz saatlerinde minik izleyicilerine sinema deneyimi sunan tırın perdesi, akşam saatlerinde geniş katılımlı bir anma programına eşlik etti. 19 Temmuz'da ise rota Çorum'a çevrildi. TRT Sinema Tırı'nın ziyaretçileri arasında Çorum Valisi Ali Çalgan da vardı, Vali Çalgan çocukların sevincine eşlik etti. Gerek Çorum şehir merkezinde gerek Sungurlu, Osmancık ve Mecitözü gibi önemli ilçelerde konaklayan sinema tırı sabah 10.00'dan akşam 18.00'e, on binlerce çocuğu ağırladı.

TRT Sinema Tırı, Anadolu'nun dört bir yanını gezmeye, gezerken de çocukların önemli bir kısmını hayatlarında ilk kez sinemayla buluşturmaya devam ediyor. Özel olarak tasarlanmış hareketli bir sinema salonuna dönüşen bu tırda, TRT'nin sevilen, bazıları milyonlarca kez izlenen yerli animasyon filmleri ve özel etkinlikler ücretsiz olarak çocuklarla buluşuyor.

TRT Sinema Tırı'nın Doğu Anadolu turu

Kapılarını minik ziyaretçilerine ücretsiz açan, onları sinemayla buluşturan, özel organizasyonlar ve sürpriz hediyelerle ağırlayan TRT Sinema Tırı, Doğu Anadolu'da kapsamlı bir yolculuğa daha çıktı. Gezici sinema salonunu Türkiye'nin dört bir yanına taşıyarak çocukları nitelikli yapımlarla buluşturmayı hedefleyen bu rota,

1 Ağustos'ta Malatya'nın Battalgazi ilçesi Merkez Meydanı'nda başladı ve 2 - 3 Ağustos tarihleri arasında Merkez 100. Yıl Parkı'nda devam etti. Malatya'nın ardından 5 - 6 - 7 Ağustos'ta Tunceli'deki 15 Temmuz Meydanı'na konuk olan tır, yolculuğunu Elazığ'a taşıyarak 9 Ağustos'ta Kovancılar Meydanı'nda, 10 - 11 Ağustos'ta ise Cumhuriyet Meydanı'nda çocuklara keyifli bir sinema deneyimi sundu. Kültür ve sanata erişimi artırma misyonuyla yola devam eden projenin bir sonraki durağı Bingöl'dü. Gösterimler 13 Ağustos'ta Solhan ilçesi Meydanı'nda başlarken; 14 Ağustos'ta şehir merkezinde, 15 Ağustos'ta ise hem merkezde hem de Genç ilçesinde çocukların hayal dünyasını renklendirmeye, belki de geleceğin sinemacılarına ilham vermeye devam etti. Bu renkli ağustos yolculuğunun kapanışı ise 17 - 18 - 19 Ağustos tarihlerinde Erzincan kent merkezinde gerçekleştirildi. Ulaştığı her noktada gün boyu çocukların heyecanına ortak olan TRT Sinema Tırı, beyaz perdesini adım adım gezdirerek Anadolu'nun birçok yerinde sanatın ulaşılabilirliğini artırmaya devam ediyor ve edecek.

Çorum Valisi Ali Çalgan, TRT Sinema Tırı'nda Çorumlu genç sinemaseverlerle buluştu

TRT Sinema Tırı'nda mesai, ertesi güne hazırlanmak için akşam da devam ediyor

Bu muhabirler başka

TRT'nin uluslararası dijital platformu 'tabii'nin kısa bir süre önce gösterime giren yeni orijinal dizisi "Muhabir", iki genç meslektaşın trajikomik maceralarını konu alarak çok önemli insani kavramları sorguluyor.

Başarı, kariyer, etik ve vicdan... Hayatın çokça telaffuz ettiğimiz sıradan kavramları gibi dursa da özünde ne büyük anlamlar saklar. Biri geleceği vadeder, biri yükselmeyi; biri sınırlar çizer, diğeri hesap sorar. Başarı, uzaktan bakıldığında ışıltılı parlayan bir yıldız gibidir misal. Kariyer ise insanı, o yıldıza usul usul taşıyan basamakların bütünü belki de. Ve o yolda etik ilkeler ve vicdanımız, ne kadar sağlam ve değişmez görünse de çıkarların, beklentilerin ve hırsların

gölgesinde sürekli yeniden sınanır. İnsan o basamakları çıkarken çoğu zaman içindeki seslere kulak verir; hırsın fısıltısına, korkunun gölgesine, vicdanın yargılarına... Yükseklere tırmanırken geride ne bıraktığını fark etmez kimi vakit. Başarı geçici, kariyer değişken, etik tartışmalı olabilir; fakat vicdan, insanın kaçamayacağı sessiz ama ısrarcı bir yol arkadaşı gibi hep yanı başındadır. Yolunu değiştirse de bir yerden karşısına çıkıverir. Hayatın ironisi gibi hep bir köşede bekler. Ne susturulabilir ne de tamamen ikna edilebilir. Hükmü keskindir. Bazen

bir aynaya dönüşür, bazen bir yara izine. Ezcümle bazı hikâyelerde asıl başarı zirveye çıkmak değil, çıkarken insan kalabilmektir.

Başarı, kariyer, etik ve vicdan kavramlarına mizahi bir bakış

TRT'nin uluslararası dijital platformu 'tabii'nin kısa bir süre önce gösterime giren yeni orijinal dizisi "Muhabir", iki stajyer muhabirin trajikomik maceralarını konu alarak başarı, kariyer, etik ve vicdan kavramlarını sorguluyor. Medya dünyasına mizahın içinden bakan yapım, Bekir ve

Uğur adlı iki genç gazetecinin bu kavramlar arasında sıkışan yolculuğunu izleyicileriyle buluşturuyor.

A. Kürşat Öcalan, Mekin Sezer, İlga Kaya, Yılmaz Bayraktar, Hakan Boyav ve Cem Özer'in rol aldığı dizinin senaryosu Emrah Ağuş tarafından kaleme alınmış. Yapımcılığını; TRT'de yayınlanan "Filinta", "Payitaht Abdülhamid" ve "Mavera" gibi yapımlara imza atan Serdar Öğretici'nin üstlendiği dizinin yönetmen koltuğunda yine Emrah Ağuş oturuyor. Ağuş'u ise senarist ve yönetmenliğini yaptığı 'tabii' orijinal yapımı "Yardımcı Oyuncu"dan hatırlayabilirsiniz. Bu arada Tuba Ünsal ile Sinan Akçıl da konuk oyuncu olarak yapımda yer alıyor.

İki muhabirin ilk görevlerinde yaptıkları küçük bir kurgu, beklenmedik şekilde büyük ilgi görünce; bu masum görünen taviz, zamanla daha büyük manipülasyonların kapısını aralar. Başta eğlenceli ve absürt olaylarla başlayan yolculuk, ikiliyi giderek daha sansasyonel haberler üretmeye ve medya düzeninin sert gerçekleriyle yüzleşmeye iter.

Siz haberinizi nasıl alırsınız?

Dizi, büyük bir medya kuruluşuna bağlı küçük bir internet haber ajansında geçiyor. İlk bakışta özgür ve dinamik görünen bu ajans, aslında haberin hızla tüketilen bir malzemeye dönüştüğü, reytingin ve tıklanmanın çoğu zaman gerçeğin önüne geçtiği bir düzenin küçük bir modeli gibidir. Bekir ve Uğur ise bu haber ajansında stajyer olarak çalışan iki genç muhabirdir. Mesleğe aynı noktadan başlasalar da haberciliğe bakışları birbirinden çok farklıdır. Bekir, kariyerinde hızla yükselmek isteyen, pratik zekâsı ve hırsıyla etik sınırları zorlayan bir karakterken; Uğur, haberciliğin toplumsal sorumluluk taşıdığına inanan idealist bir gazetecidir. Bekir için haber, yalnızca gerçeği aktarma biçimi değil; görünür olmanın, yükselmenin

Büyük bir medya kuruluşuna bağlı küçük bir internet haber ajansında geçen dizi, sektörün gerçeklerine de parmak basıyor

ve güç kazanmanın bir yoludur. Uğur ise haberciliğin doğruluk, sorumluluk ve vicdanla yapılması gerektiğine inanır.

Küçük bir kurgu, büyük bir macera

Ancak ikilinin ilk görevlerinde yaptıkları küçük bir kurgu, beklenmedik şekilde büyük ilgi görünce bu masum görünen taviz zamanla daha büyük manipülasyonların kapısını aralar. Başta eğlenceli ve absürt olaylarla başlayan yolculuk, ikiliyi giderek daha sansasyonel haberler üretmeye ve medya düzeninin sert gerçekleriyle yüzleşmeye iter. Hatta bu durum zamanla karakterlerin iç dünyasında daha derin bir çatışmaya dönüşür. Bekir,

başarıya yaklaştıkça daha cesur ve daha riskli kararlar alırken; Uğur, haber yapmanın nasıl yozlaşabileceğini görmeye başlar. İkili, zaman içinde yalnızca olayları haberleştiren kişiler olmaktan çıkar; haberin kendisini nasıl şekillendirdiğini, gerçeğin nasıl eğilip bükülebildiğini ve bir sistemin insanı nasıl dönüştürebildiğini deneyimler.

"Muhabir", trajikomik anlatım diliyle hem güldüren hem düşündüren bir hikâye kuruyor. Dizide medya sektörünün rekabetçi yapısı, haber üretim süreçleri, manipülasyon, sosyal medya baskısı, sansasyon arayışı ve etik ikilemler mizahla harmanlanarak ele alınıyor.

Dizide medya sektörünün rekabetçi yapısı, sansasyon arayışı ve etik ikilemler mizahla harmanlanarak ele alınıyor

Cem Özer, ajansın koordinatörü Halim rolünde

Bekir, kariyerinde hızla yükselmek isteyen ve etik sınırları zorlayan bir karakterken; Uğur, haberciliğin toplumsal sorumluluk taşıdığına inanan idealist bir gazetecidir

Kürşat Öçalan, Mekin Sezer, Ilgaz Kaya, Yılmaz Bayraktar, Hakan Boyav ve Cem Özer'in rol aldığı dizinin senaryosu ve yönetmenliğini Emrah Ağuş, yapımcılığını ise Serdar Öğretici üstleniyor. Tuba Ünsal ile Sinan Akçıl da konuk oyuncu olarak yapımda yer alıyor.

Karakterlere dair

Uğur

A. Kürşat Öçalan

Uğur, mesleğe heyecanla başlayan, idealist ve etik değerlere bağlı bir gazetecidir. Haberciliğin toplum için bir sorumluluk olduğuna inanır ve gerçeği manipüle etmekten kaçınır. Ancak Bekir'in sansasyonel ve manipülatif yöntemleriyle karşılaştıkça kendi içinde sürekli bir çatışma yaşar. Başlarda küçük tavizler verse de zamanla haber yapmanın nasıl yozlaştığını fark eder. Duygusal yönü güçlü olan Uğur, otoriteye saygılıdır; ancak gerektiğinde kendi doğrularını savunmak için karşısındakilere direnmekten çekinmez.

Bekir

Mekin Sezer

Bekir, muhabirlikte yükselmeyi hedefleyen, zeki, hızlı düşünen ve iş bitirici bir karakterdir. Onun için haber yapmak yalnızca gerçeği aktarmak değil; dikkat çekmek, fark edilmek ve başarıya ulaşmak anlamına gelir. Pratik zekâsı, rahat tavırları ve espri anlayışı sayesinde girdiği ortamlarda kendini gösterir. Başlarda küçük hilelerle ilerleyen Bekir, zamanla kariyer hırsının etkisiyle daha iddialı ve riskli kararlar almaya başlar. Uğur'la olan dostluğu, iki karakterin hem mesleğe hem de hayata bakışındaki farkları görünür kılar. Hikâye boyunca hırsı ile vicdanı arasında gidip gelen Bekir, başarıya yaklaştıkça yalnızlaşan bir karaktere dönüşür.

Duygu

Ilgaz Kaya

Duygu, ajansın çalışkan, disiplinli ve güçlü karakterlerinden biridir. İşine odaklı yapısı ve mesafeli duruşuyla dikkat çeker. Başlarda Uğur ve Bekir'in sorumsuz tavırlarına mesafeli yaklaşırsa da zamanla onların azmini fark eder. Ofisteki erkek egemen atmosfere rağmen güçlü duruşunu korur ve gerektiğinde otorite figürlerine karşı dik durabilir. Hikâye ilerledikçe o da medya dünyasının görünmeyen yüzünü daha yakından görmeye başlar.

Eray

Yılmaz Bayraktar

Eray, ajansın en tecrübeli muhabiridir. Bir zamanlar ekran yüzü olmuş ancak yaşadığı bir skandalın ardından gözden düşerek bu internet haber ajansına gelmiştir. Kariyerinde yeniden yükselmek isteyen Eray, Bekir ve Uğur'un başarısını tehdit olarak görür. Onların yükselişini kıskanır, hatalarını kollayarak önlerini kesmeye çalışır. Haber uğruna insanları harcamaktan çekinmeyen Eray, zamanla kendi kurduğu düzenin ve geçmişte yaptığı hataların gölgesinde kalır.

Halim

Cem Özer

Halim, ajansın koordinatörü ve sistemin tam ortasında duran karakterdir. Bir zamanlar idealist bir gazeteci olsa da zamanla medya dünyasının gerçeklerini kabullenmiş, hayatta kalmayı öğrenmiş pragmatik bir yöneticiye dönüşmüştür. Uğur'un idealizmini anlasa da işin reyting ve tıklanma tarafını göz ardı etmez. Bekir'in hırsını ve iş bitiriciliğini fark ettikçe onu desteklemeye başlar. Halim, haberciliğin etik ve ticari yönü arasındaki gri bölgeyi temsil eder.

Fotoğraflar: Meral Ünsal

İçinden tren geçen müze

Çocukluk hayallerimizden Gençlik Parkı'nın Küçük Treni'ne, Kurtuluş Savaşı'nın strateji merkezinden günümüze... Ankara Garı'nın tarihî atmosferinde zamana meydan okuyan “Millî Mücadelede Atatürk Konutu ve Demiryolları Müzesi”, Cumhuriyetin bağımsızlık hikâyesinde örülen demir ağları, kapılarını aralayan ziyaretçilerine fısıldıyor.

Önce acı bir çığlığı andıran düdük sesi duyulur. Kim bilir hangi görkemli dağları, hangi yemyeşil ovaları aşmış gelmiş, belki de yolu henüz bitmemiş ama belli ki yorulmamış... Çünkü telaşsız, çünkü yavaş ama istikrarlı, menzile varmak için yola çıkmış fakat etrafında olup bitene, orada yaşayanlara da saygısızlık etmeden yoluna gitmiş. Belki 40 belki 50 vagonluk yük katarları geçirdi böylesine şiir gibi gözümüzün önünden. Oyuna ara verilir, salına salına geçişi izlenirdi.

Kuşkusuz çocuk dünyamızın en büyük kahramanlarından biriydi trenler. Makinistinden konduktörüne, işçisinden kontrolörüne sayısız kahramanın yıllar süren çabalarıyla bu ülkenin “demir ağları” oluşturuldu ve oluşturulmaya da devam ediliyor. Bir büyük hikâyenin çocuk gözünden algılanışı, kurulan hayaller, Gençlik Parkı'ndaki Küçük Tren'in en büyük, en gösterişli oyuncağımız oluşu ve o raylar üzerinde gidilip geline semtler, şehirler, istasyonların duvarına yazılmış grafitiler ve dahası... Bugün dinmeyen bir özlem ve hiç bitmeyecek bir tutku tren ve

demiryolu kavramları bizim için. Hâl böyle olunca da uzunca bir süredir arzuladığımız minik yolculuğa sizinle çıkmak istedik ve Ankara Garı'nın baş döndüren atmosferinde mütevazı bir sessizlikle geleni gideni izleyen “Millî Mücadelede Atatürk Konutu ve Demiryolları Müzesi”ni gezdik.

Sade ama etkileyici

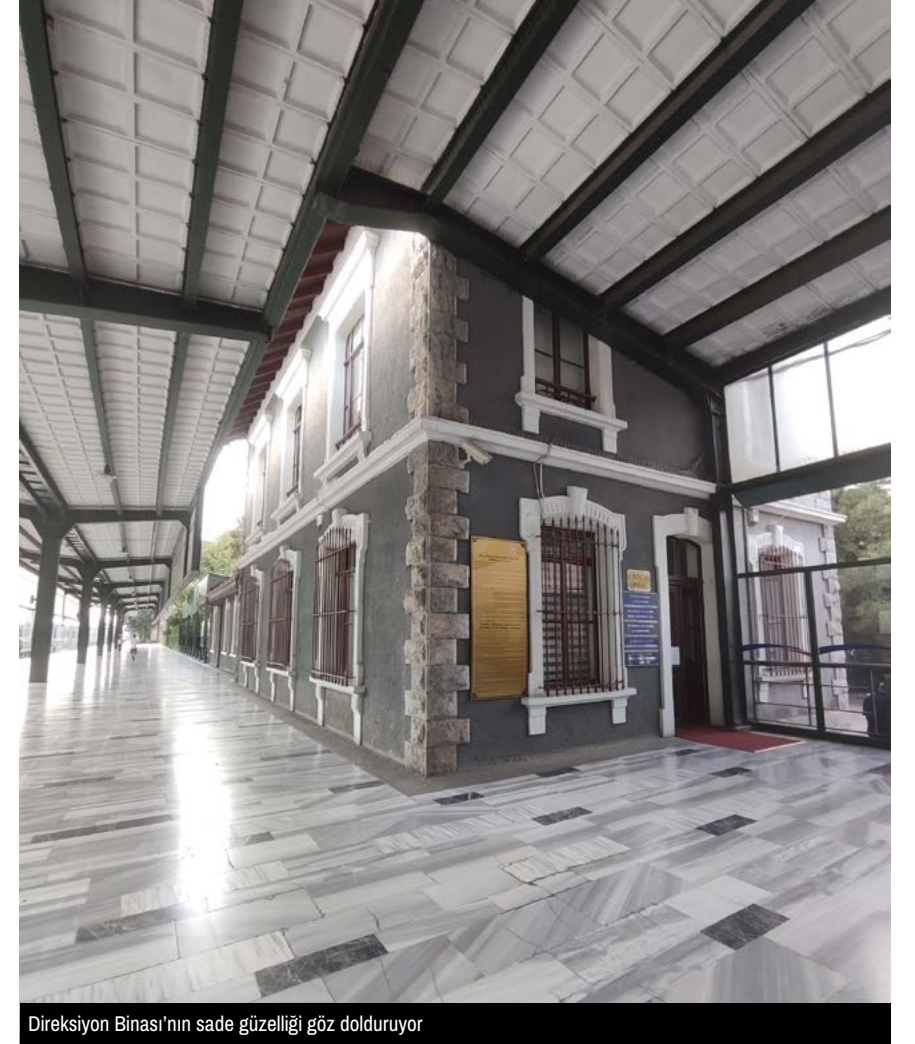
Tarihî Ankara Garı'nın ışıltılı yanan beyaz mermerlerinde yürürken “Direksiyon Binası”nın o sade ama etkileyici cemali karşılıyor bizi. Elbette ilk kez değil bu

Millî Mücadele'nin sessiz tanığı: Direksiyon Binası... “Demiryollarının Babası” Behiç Erkin'e verilen özel buharlı maketten Sultan Abdülaziz'in sedef kakmalı vagon detaylarına, Atatürk'ün attığı temellerden İbrahim Çallı'nın fırçasına kadar demiryolu tarihini âdeta bir sanat galerisi zarafetiyle gözler önüne seriyor.

karşılaşma. Hem Direksiyon Binası hem de hemen yanındaki mavi vagon ile çok hasbihal etmişliğimiz var. Direksiyon Binası, Sultan II. Abdülhamit zamanında Anadolu- Bağdat Demiryolu Hattının 1892 yılında Ankara'ya ulaşmasıyla istasyon binası olarak inşa edilir. Osmanlı'dan Türkiye Cumhuriyeti'ne miras kalan bu yapı Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) tarafından 1964 yılında müzeye dönüştürülür. Bugün müzeye ev sahipliği yapan Direksiyon Binası, Mustafa Kemal Atatürk'ün 27 Aralık 1919'da Ankara'ya gelişinin ardından konakladığı Ziraat Mektebi'nden sonraki konutu ve karargâhı olarak hizmet vermiş. Bina uzunca bir süre Kurtuluş Savaşı'nın Ankara'daki merkez üssü olarak kullanılmış ve harekât planları bu binada hazırlanmış. 21 Ekim 1921 tarihinde Fransızlarla imzalanan Ankara Antlaşmasının görüşmeleri de, imzası da bu binanın tanıklığında gerçekleşmiş.

“Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir”

Bugün “Millî Mücadelede Atatürk Konutu ve Demiryolları Müzesi” olarak ziyaretçilerini ağırlayan Direksiyon Binası daha pek çok önemli ana tanıklık etmiş değerli bir yapı. Örneğin hepimizin yüreğine altın harflerle kazınan “Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir” sözü bu binada söylenmiş. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ilk teşekkülü bu binada kararlaştırılmış. Çapanoğlu- Yozgat isyanlarını bastırmak üzere hazırlık yapan Kılıç Ali, Sarı Efe, Çolak İbrahim çetelerine gerekli emir ve direktifler bu binadan verilmiş. Direksiyon Binası'nın duvarları, pencereleri kim bilir daha hangi önemli anlara tanıklık etti.

Direksiyon Binası'nın sade güzelliği göz dolduruyor

Dilerseniz bazı detaylara biraz da müzeyi gezerken değinelim: İki kat olarak tasarlanmış müzenin ilk katı beş bölümden oluşuyor.

Geçmişin ince zevkleri

Demiryollarına ait hatıra madalyalar, bazı hatların açılış töreninde kullanılan makaslar, temel atma törenlerinde

kullanılmış malalar, yemekli vagonların gümüş servis takımlarının yer aldığı birinci bölüm ilk etapta hemen geçmişten bir şeyler fısıldıyor âdeta. İnce zevklerin yer aldığı bu bölümü yine ince detaylarla örülü ikinci bölüm karşılıyor. Osmanlı döneminden fotoğraflar, belgeler, mühürler, seyahat permisi gibi obje ve efemeraların yer aldığı bu bölümün en çarpıcı parçası

Şanlı bayrağımız ve ay yıldızımız her daim göğsümüzü kabartıyor

belki de Alman Demiryolları İdaresince Behiç Erkin'e armağan edilen buharlı lokomotif maketi. Behiç Erkin kim mi? Siz daha fazla araştırırsınız belki ama biz şimdilik kısaca bahsedelim: Mustafa Kemal Paşa'nın "Siz cephe gerisindeki sevkıyatı başarıyla yönetin ki, biz de cephede muzaffer olalım" sözleriyle İstiklal Harbi'nin tüm lojistik yükünü tereddütsüz emanet ettiği, en yakın silah arkadaşlarından birisi olduğunu söyleyelim. Kurtuluş Savaşı'nın ardından hem TBMM Özel Takdirnamesi hem de İstiklal Madalyası ile taçlandırılan bu kahraman; Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları'nın kurucusu ve ilk genel müdürü (1920-1926) olarak ve Anadolu'yu demir ağlarla ören vizyonu sayesinde tarih sayfalarına haklı olarak "Demiryollarının Babası" ünvanıyla kazanmış ve adı bugün Ankara'daki Behiçbey İstasyonu ile ölümsüzleşmiş bir isim.

Sultan Abdülaziz'in vagon maketi
Müzenin bu katındaki üçüncü bölüm ise, Sultan Abdülaziz'e ait anıları bizimle paylaşıyor. Anadolu toprakları üzerinde İzmir- Aydın (Kasaba) Demiryolu'nun yapımı anısına İngilizler tarafından Sultan'a armağan edilen özel vagonun bir maketi yer alıyor. 1935 yılında Eskişehir Cer Atölyesinde imal edilen maket gerçekten hayranlık verici. Sultan Abdülaziz'in vagonunda kullandığı sedef kakmalı masa ve sandalyeler de öyle... Fransız İmparatoriçesi Eugenie'nin Sultan'a armağanı, Rumeli Hattı'nda işlemiş özel

vagonun altın bezemeli maketi de bir süre yanında vakit geçirmeyi gerekli kılıyor. Diğer bölümde İzmir- Aydın (Kasaba) Demiryolu'nun temel atma töreninde kullanılan mala, fotoğraflar ve Konak- Alsancak hattında kadın işçiler için yapılmış kafesli vagonun maketi yer alıyor. TCDD'nin yük ve yolcu trenlerinin maketleri de bu bölümün en göz alıcı nesnelerinden. Buharlı lokomotif plakaları gibi duran hayalet görüntülerine götürüyor. Genç nesil Hogwarts Ekspresi'nden aşına elbette bu görüntülere. Bizim ise bir görünüp bir kaybolan silik anılarımız var bu lokomotiflerle. İlk fırsatta Buharlı Lokomotif Müzesi'ni de ziyaret etmeli. Hani şu şimdiki YHT tren garının olduğu yerde eskiden olan müze, bilgiler doğruysa Behiçbey civarlarındaymış. İzini süreceğiz.

Müzenin ahşap merdivenleri tırmanıldığında, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kuruluş kararlarının alındığı toplantı odası ve Atatürk ile Fikriye Hanım'ın ruhu hâlâ taze olan son derece sade, hüznü ve etkileyici kişisel yaşam alanları ziyaretçileri karşılıyor.

Demiryolları denilince arkasında tren olan köstekli saatler anılmadan olmaz. Edip Giray'a ait bu saat de onlardan biri

Âdeta sanat galerisi
"Hareket ve Münakalat Mektebi" yani Demiryolu Meslek Okulu mezunlarının fotoğrafları da bu bölümün değerli parçalarından. Yine, Atatürk'ün Samsun- Çarşamba Demiryolu'nun temel atma töreninde kullandığı kazma ve kürek de bu bölümde sergileniyor. İbrahim Çallı'nın 1920 yılında yaptığı ve "Kurtuluş Savaşında Kağrı Çeken Köylüler" adını verdiği büyük tablosu ve Ankara Garı Resim Yarışması'na katılan ünlü ressamlar tarafından yapılmış diğer tablolar müzenin bu kattaki son bölümünü bir sanat galerisine çeviriyor. Müzenin o andaki tek ziyaretçisi olmanın yarattığı sessizlik bu anları daha bir değerli kılıyor. İçinden tren geçen bu müzeyi izlerken, dışarıdan ara ara bu sessizliği bölen tren düdükleri duyuluyor.

Tarifi imkânsız duygular
Müzenin kıvrımlı basamaklarını tırmanırken duvardaki fotoğrafları da inceliyoruz. Atamızın aziz naaşının trenle İstanbul'dan Ankara'ya getirilişine dair sahneler yer alıyor. Ayrıca Direksiyon Binası'nda gerçekleşmiş önemli olaylara ait bir yazı da duvarda ziyaretçilerin ilgisine sunulmuş. Üst kata varıldığında tarifi imkânsız duygular kaplıyor içimizi. Merdivenlerin bitiminde "Atatürk'ün Çalışma Odası" duruyor. Öylece, sanki az önce buradaymış gibi eşyalar sessizce onu bekliyor. Aynı his yandaki "Toplantı Odası"nda da oluşuyor. Oda sayısız önemli toplantının

Atatürk'ün yatak odası yalın ve ıssız

Ankara Garı'nın bembeyaz mermerlerinde ilerlerken Atatürk'ün yurt gezilerinde kullandığı ve naaşını Ankara'ya taşıyan tarihi Beyaz Tren'in bir vagonunun hüznüne de şahit oluyorsunuz.

ruhunu bugün bile taşıyor. 23 Nisan 1920 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin oluşturulması ve sonrasında bugünün her yıl Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı olarak kutlanması kararları burada alınırken nasıl da heyecanlı ve coşkulu konuşmalar yapılmıştır, bir terene binsek ve bizi o günlere götürse, sessizce bir kenardan izlese.

Beyaz Tren, Atatürk'ü taşıyan vagonuyla Müze'nin bir parçası

Bu katta yer alan ve yine yüreğimizi burkan bir başka bölüme geçiyoruz: Kapının yanında "Atatürk'ün Yatak Odası" yazıyor. Ne kadar yalın ve aslında ıssız. Beyaz karyolasının üzerinde şanlı Türk Bayrağımız, hemen yanı başında bir komodinin üzerinde gaz lambası, küçük bir ayna, duvarlarda birkaç resim ve içi mefruşat dolu iki dolap asılı. Odanın en gösterişli mobilyası raflı bir dolap. Yandaki oda ise Fikriye Hanım'ın ikametene ayrılmış. Bu oda da yine aynı derecede mütevazı döşenmiş. Tek farkı bir boy aynasının olması. Bu kattaki son bölüm aynı sadelikte banyo olarak düzenlenmiş.

Beyaz Tren'in kara günü
Biraz hüznü, biraz iç çekişle merdivenleri iniyor ve tekrar Ankara Garı'nın bembeyaz mermerlerine kavuşuyoruz. Müzeyi gezerken ara ara duyduğumuz tren

düdüklerinin bir yenisi bizi tekrar bu zamana çağırıyor. Yavaş adımlarla Atatürk'ün yurt gezilerinde kullandığı Beyaz Tren'e ait vagonu ziyaret ediyoruz. Bina ve vagon müthiş bir perspektif oluşturuyor. "Demir ağlar" üzerinde yapılan sayısız yolculukta Atamızı ağırlayan bu vagon, camındaki fotoğrafla o anları bir nebze olsun gözümüzde canlandırmamızı sağlıyor. Bu tren ne yazık ki, Atamızın naaşını Ankara'ya taşımış olmanın acısını da hatırlatıyor. Biraz durup düşünmek için gardaki banklardan birine oturuyoruz. Birden bu hüznü ortamı heyecanla bölen görüntüye tanıklık ediyoruz. Eskilerden bir lokomotif yük vagonlarını çekiyor birer birer.

"Beş Parmak"
Tüm bu atmosfer, Ankara Garı'na her gelişimizde bir filmin ortasındaymışız duygusuna kapılmamıza yol açıyor. Tren,

Ankara Garı’nın sinematik atmosferi hafızamıza 1952 yapımı ünlü casusluk filmi **Beş Parmak’ın** (5 Fingers) sahnelerini getiriyor. O yılların dokusu ve insanları filmle artık bir belgesel gibi gözümüzün önünden akıp geçiyor. Müze de bir filmin içindeymişiz hissiyle geçmişin unutulmaz anılarına tanıklık etmek isteyen herkesi davet ediyor.

Joseph L. Mankiewicz’in yönetmenliğini yaptığı ve James Mason’un başrolünü oynadığı 5 Fingers (Beş Parmak) filminden bir sahne gibi, önümüzden sessizce geçip gidiyor. 2. Dünya Savaşı döneminde Ankara’da geçen gerçek bir casusluk hikâyesine (“Cicero” kod adlı Elyesa Bazna’nın hikâyesine) odaklanan filmin önemli sahneleri Ankara Garı’nda çekilmiş. 1952 yapımı film; tarihi atmosferi, çekim mekânları ve casusluk sinemasının klasikleşmiş öğeleriyle unutulmazlar arasında yer alır. Tren rayları, buharlı lokomotif dumanları, perondaki yüksek tavanlı pencerelerden süzülen ışıklar ve karanlık köşeler; filmin “Film Noir” (Kara Film) estetiğini güçlendirirken bizlere de o dönemin Ankara Gar çevresi ve mimarisinden ipuçları sunuyor. Film, Direksiyon Binası gibi simgesel yapıların çevresindeki casusluk kurgusuyla Türk sinema/ şehir tarihi açısından değerli bir görsel kaynak olarak kabul görüyor.

Son söz

Son söz olarak “Millî Mücadelede Atatürk Konutu ve Demiryolları Müzesi”ni bugünden geçmişe bakabilmek ve Faruk Nafiz Çamlıbel ile Behçet Kemal Çağlar’ın 10. Yıl Marşı’nda sözünü ettiği “Demir ağlarla ördük anayurdu dört baştan” üzerine düşünebilmek için gezmenizi öneririz. Müze hafta içi her gün 09.00-12.00 ve 13.00- 17.00 saatleri arasında ücretsiz olarak gezilebilir.

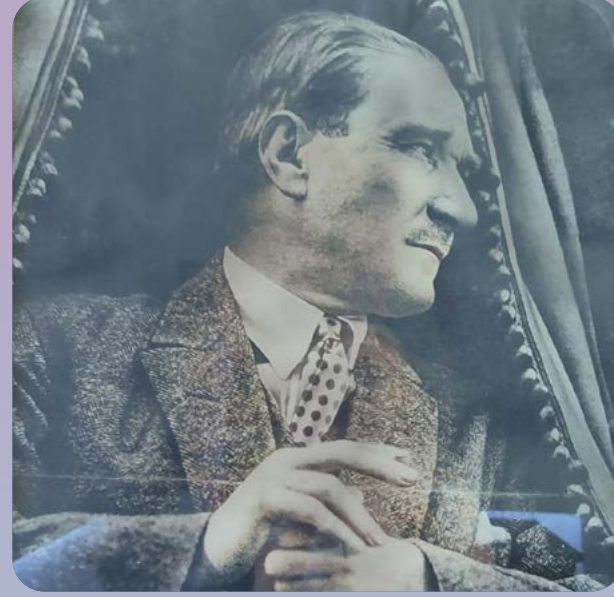
Sultan Abdülaziz’in kullandığı vagonun maketi

Müze çok özel parçalardan oluşuyor

Müzede çeşitli dönemlerde kullanılmış demiryolcu kıyafetleri ve objeler yer alıyor

Demiryollarımızın kısa tarihçesi

Osmanlı İmparatorluğu döneminde demiryolu yapımı 19. yüzyılın ikinci yarısında başlamıştır. Anadolu coğrafyasındaki ilk hattın yapımına 1856 yılında İzmir-Aydın arasında başlanmış ve hat 1866 yılında tamamlanmıştır. İmparatorluk genelindeki ilk demiryolu ise 1851-1856 yılları arasında İskenderiye ile Kahire arasında inşa edilmiştir. Bu dönemde demiryolu projeleri çoğunlukla İngiliz, Fransız ve Alman şirketlerine verilen imtiyazlar doğrultusunda, yabancı sermaye eliyle yürütülmüştür. Yapılan hatlar ağırlıklı olarak iç bölgelerdeki tarım ve maden kaynaklarını limanlara taşıyacak şekilde tasarlanmıştır. Osmanlı Devleti, bu hatları idari bütünlüğü sağlama ve askeri sevkiyatı kolaylaştırma amacıyla desteklemiştir. Bu dönemde devletin kendi imkânları ve topladığı bağışlarla hayata geçirdiği en önemli proje 1900-1908 yılları arasında inşa edilen Hicaz Demiryolu olmuştur. Cumhuriyet dönemine devredilen demiryolu uzunluğu yaklaşık 4.100 kilometre civarındadır.

Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulmasıyla birlikte demiryolu politikasında değişikliğe gidilmiştir. Erken Cumhuriyet döneminde mevcut yabancı şirket hatları aşamalı olarak satın alınarak millileştirilmiştir. Aynı zamanda devlet bütçesinden ayrılan kaynaklarla Ankara, Sivas, Erzurum ve Diyarbakır gibi iç ve doğu illerini birbirine ve sanayi merkezlerine bağlayan yeni hatlar inşa edilmiştir. 1923 ile 1940 yılları arasında yaklaşık 3.200 kilometrelik yeni demiryolu hattı tamamlanmıştır. TCDD ise öncül kuruluşların ardından 4 Haziran 1929 tarihinde kurulmuştur.

1950’li yıllardan itibaren ulaşım yatırımlarında öncelik karayollarına verilmiş, demiryolu yapım hızı yavaşlamıştır. 2000’li yıllara kadar olan süreçte mevcut hatların bakımına ve yenilenmesine odaklanılmıştır. 2000’li yıllardan itibaren ise demiryolu yatırımları yeniden hız kazanmış; 2009 yılında Ankara-Eskişehir hattının hizmete girmesiyle yüksek hızlı tren dönemine geçilmiş, Marmaray ve uluslararası bağlantı projeleriyle demiryolu altyapısı modernleştirilmiştir.

Uygarlığın kesişme noktası

Türk Devletleri Teşkilatı tarafından 2026 Türk Dünyası Turizm Başkenti ilan edilen Ankara, Türk dünyasının ortak mirasını, kültürünü ve turizm potansiyelini yıl boyu süren etkinlikler ve sergilerle dünyaya tanıtıyor.

Dışarıdan bakıldığında soğuk, gri, ciddi bir kent gibi durur Ankara. Denizi yoktur. Sorsalar; en çok dönüşü sevilir. İçine girip yaşamadıkça pek bilinmez oysa. Güzelliklerini öyle hemen aşikâr etmez. Ahmet Hamdi Tanpınar “Beş Şehir” adlı eserinde şöyle yazar: “Ankara, insanın içine doğru dalgalanan bir şehirdir. Göstere göstere güzellik sunmaz sana, bir sokak lambasının altında sabırla bekler.” Tanıdıkça sever, tanıdıkça bağlanır insan bu kente. Ankara; binlerce yıllık tarihinde, büyük uygarlıkların kesişme merkezi, Anadolu’nun en eski ve stratejik kültür kavşağı aynı zamanda da önemli bir ticaret merkezi olmuş. Bir görüşe göre eşek kulaklı kral Midas’ın diğer bir görüşe göre savaşçı bir topluluk olan Galatların kurduğu şehir, Hititlerden bu yana Türklerin hâkimiyetine

kadar; Lidyalıları, Persleri, Makedonya Kralı Büyük İskender’i ve Romalıları ağırlamıştır. Roma dönemi yazılı kaynaklarına göre, dünya nüfusu 250 milyonken, 100 bin kişilik görkemli bir imparatorluk kentidir Ankara. Kanuni döneminde İstanbul ile Doğu arasında bir köprü gibidir. Han ve hamamları, medreseler, mescitler ve bedestenleriyle görkemlidir. Frig döneminden bu yana yapılan, tiftik yününden dokunan ‘sof’ kumaşı ticaretinin merkezi konumundadır. Kıtlık, kuraklık, çekirge istilası, salgın hastalıklar ve büyük yangınla sınanır tarihi. Düştüğü gibi kalkmasını da bilir. Cumhuriyet’le beraber kendi küllerinden yeniden doğar. Dünyanın ilk ve tek “Ahi Cumhuriyeti” burada örgütlenmiştir. Dönem tarihçilerinin adlandırdığı gibi; “Dünyanın ilk sivil esnaf cumhuriyeti”dir. Ankaralılar; demokrasiye ve Cumhuriyet’e tarihinden aşinadır.

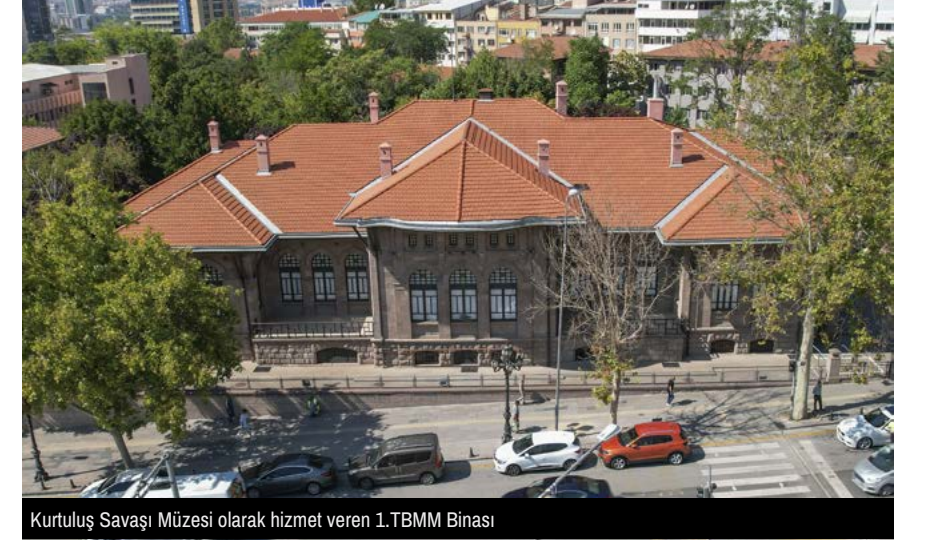
Ankara, Atatürk’ün lider olarak ilan edildiği şehirdir. Mustafa Kemal’i hemşehrileri olarak bağrına basar. Paşa, Ankara Belediye Meclisi’nin kararıyla Hacıbayram Mahallesinin nüfus kütüğüne kayıtlıdır. Büyük İskender’in kılıcıyla kesip attığı Gordion düğümü burada çözülür, Timur ile Yıldırım Bayezid’i karşı karşıya getiren Ankara Savaşı burada yaşanır. Kurtuluş Savaşı’nın karargâhı olur, Cumhuriyet burada ilan edilir ve tarih boyunca başkentlik ünvanını; Galatlar ve Galatia Eyaleti’nden sonra üçüncü kez alır.

Efsanelerle Ankara

Kurulduğu zamandan bu yana efsanelere göre birçok isimle anılan Ankara; Ankuwaş, Ancyra, Anchor, Engürü diye bilinmiş. Yol kesen, durduran anlamlarına gelen Ancyra adının isim sahibi Galatlar. Bir rivayete göre MÖ 3. yüzyılda Orta Avrupa’dan gelip buraya yerleşen Galatlar;

Dünyanın ilk ve tek “Ahi cumhuriyeti” burada örgütlenmiştir. Dönem tarihçilerinin adlandırdığı gibi; “Dünyanın ilk sivil esnaf cumhuriyeti”dir. Ankaralılar; demokrasiye ve Cumhuriyet’e tarihinden aşinadır.

göçleri sırasında Mısırlılarla savaşa girer ve onları bozguna uğratırlar. Savaş ganimeti olarak Mısırlılardan gemi çapası alırlar. Anadolu içlerine kadar gelerek yerleştikleri bu kente de gemi çapası anlamına gelen Ancyra adını verirler. Bir başka rivayette de şöyle geçer: Nuh Peygamber, tufan öncesi tüm hazırlıklarını yapar. Gemiye binilir. Tufan patlar. Durmaksızın yağın yağmurlar yüzünden oradan oraya savrulan gemi kaleye demir atar. Tufan o kadar şiddetlidir ki halat kopar, çapa orada kalır. Çok zaman sonra, insanlar yerleşik yaşama geçtiklerinde yolları Ankara Kalesi civarına düşenler bu çapayı bulur. Adını da çapa kent anlamına gelen Ancyrum koyarlar. Şehre, Engürü de denir bir zaman. O zamanlar bağlık bahçelik olan Ankara ve çevresi üzümün ana vatanı gibidir. Farsçada üzüm anlamına gelen Engür

zamanla Engürü’ye dönüşür. Mimari tasarımlarında da geçmişinden gelen bu kültürel mirasları barındırır. Sheraton Otel ve Karum’un bulunduğu arazilerin üstünde eskiden bulunan üzüm bağları ve fabrikanın hatırasına saygı duyan mimarlar; otelin kulesini buna göre tasarlar, alışveriş merkezinin dalgalı çatı ve bahçe yapısıyla da eski şarap bağlarının taraçalarını simgelerler. Efsaneleri çok, rivayetleri çeşitlidir. Sokakları denize çıkmaz ama bir yol yapımı sırasında mesela binlerce yıl öncesine ait bir kral mezarı karşılayabilir sizi. Atamızın istirahatgâhı Anıtkabir’in bulunduğu yerde daha önce Frig tümölüslerinin olduğunu öğrenince; bu muazzam tarih üstünde yükselen kentin,

Cumhuriyet’ten sonra modern ve düzenli bir şehre dönüşmesinde hiçbir şeyin rastlantı olmadığını biliriz.

‘Şehrin Mührü’

Ankara için Ulus ve çevresi; hem kent sakinleri hem de yolu buraya düşenler için çok önemli bir merkezdir. Sadece sahip olduğu kültürel mirasları için değil aynı zamanda bir şehri şehir yapan tüm özellikleri içinde barındırdığı için de öyledir. Orada eski ve yeni yan yana, sarmaş dolaştır. Tanpınar’ın; “Selçuk boylarının burcu” olarak gördüğü Ankara Kalesi ve etrafı; “Taş binaları, dar sokakları ile tozlu yolları tarihî bir sürekliliği ve dervişane bir sabrı simgeler”. Tarihi Hititlere dayanan, Roma senatörlerinden Bizans soylularına,

Ankara Kalesi birçok medeniyetten izler taşıyor

Ahmet Hamdi Tanpınar
“Beş Şehir” adlı eserinde
şöyle yazar: “Ankara,
insanın içine doğru
dalgalanan bir şehirdir.
Göstere göstere güzellik
sunmaz sana, bir sokak
lambasının altında sabırla
bekler.” Tanıdıkça sever,
tanıdıkça bağlanır insan bu
kente.

Türklerin ilk kavimlerinden Selçuklular ve Osmanlılara kadar her medeniyetten izler taşıyan Kale; tüm şehre hâkim dik bir kayalığın üzerinden seyreder Ankara’yi. Duvarları; Roma sütun başlıklarının, Selçuklu kitabelerinin ve Osmanlı taş işçiliğinin ihtişamıyla yükselir. Şehrin ilk yerleşim yeri ve en eski savunma yapısıdır. “Zırhlarını kuşanmış, çok destani, çok güçlü ve kudretli bir silahşordur” Ankara Kalesi. “Zaman denizinde yolculuğa çıkmış bir muharip gemi” gibidir. Kale etrafına konuşlanmış geleneksel Ankara evlerinin bulunduğu sokaklarda dolaşırken ya da yanında yöresinde yer alan müzelerinde, hanlarında, konaklarında veya tarihi camilerinde gezinirken bir başka zamana ışınlanırsınız âdetâ. Bir taraftan geçmişe alıp götürür sizi, bir taraftan yeniyile sarıp sarmalar...

Kentin tarihine tanıklık edenler

Kalenin surlarından çıkıp Atpazarı’na yürürseniz; Kanuni Sultan Süleyman’dan

Ankara Roma Hamamı ve Açık Hava Müzesi

kalma, Çengelhan, Safranhan ve Çocuk Müzesi olmak üzere iç içe hanlardan oluşan Türkiye’nin ilk sanayi müzesi olan Rahmi Koç Müzesi’ne varırsınız. Biraz aşağısında; Mahmut Paşa’nın 15. yüzyılda yaptırdığı bedesten ve Kanuni Sultan Süleyman döneminde Mehmet Paşa tarafından 16. yüzyılda yaptırılan Kurşunlu Han’ın bulunduğu yerde Anadolu Medeniyetleri Müzesi yer alır. 1921 yılında Atatürk’ün isteği üzerine Ankara’nın ilk müzesi olarak açılan ve “Eti Müzesi” diye adlandırılan yer, Paleolitik çağdan günümüze Anadolu topraklarında hüküm sürmüş tüm büyük medeniyetlerin mirasını tek çatı altında topladığı için 1997 yılında Avrupa’da yılın müzesi seçildi. Dünyaca ünlü bu mekân; Kral Midas’ın 3000 yıllık tableti, Mısır Kraliçesi’nin MÖ 1235’te Hitit Kralı’na yazdığı mektup, dünyanın ilk haritası, Hasan Dağı’nın çizimi ve MÖ 6000’de bulunan volkanik bir cam türü olan obsidyenden yapılmış dünyanın en eski

aynası gibi nadide eserleriyle bir kentin var olma hikâyesine tanıklık eder. Osmanlı döneminden günümüze uzanan tarihiyle görülesi Pirinç Han ve Pilavoğlu Hanı’nı geçerek Ankara Kalesi’ndeki üç tarihi evin çağdaş bir mimariyle hayat bulduğu Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi ile Türkiye’nin ilk ve tek satranç müzesine çıkar yolunuz. Gökyay Vakfı Satranç Müzesi; Guinness Rekorlar Kitabı’na girmiş, 110 ülkeden 723 satranç takımına ev sahipliği yapar. Müzeden çıkıp kalenin alt eteklerine uzanarak tarihi sokakları takip ederseniz, 2011 yılında Avrupa Mükemmeliyet Merkezi ödülüne layık görülen Hamamönü’ne çıkar yolunuz. Adını; bir Türk boyu olan Oğuzlar’ın Bayındır boyu beylerinden Karacabey’in yaptırdığı çift hamamlardan alan bu tarihî bölgede; camiler, konaklar, Mehmet Akif Ersoy’un İstiklâl Marşı’nı yazdığı Tacettin Dergâhı’nın dönüştüğü müze ev ile Türkiye’nin ilk ve tek Kelime Müzesi karşılar sizi. Türkçe kelimelerin, atasözlerinin ve deyimlerin zenginliğini sanat ve görsel tasarımla görselleştiren bu yerde bir kere daha dilimize hayran kalırsınız. Bir milletin bağımsızlık isteğini ve yedi düvele karşı gelen o sarsılmaz inancını ölümsüzleştiren dizelerin hayat bulduğu yerde de bir kere daha içiniz minnetle dolar. 13. yüzyılın ilk yarısında, ‘şehrin yeni sahiplerinin eski sahiplerinden devşirdikleri malzemeye yaptığı’ Ahi Şerafettin Camisi ve türbesi karşılar bir tarafta. UNESCO Dünya Mirası Listesi’nde yer alan ve eski adıyla Aslanhane olan cami; çivi kullanılmadan künde-kârı adı verilen geçmeli ahşap sanatı ile yapılan, Selçuklu döneminin en zarif örneklerinden biridir.

Ankara’nın manevi mirası: Hacı Bayram-ı Veli Camisi

Belkıs Minaresi olarak da bilinen Julianus Sütunu

Açıkhava Müzesi

Ankara Kalesi’nin eteklerinde yer alan, MS 2. yüzyıla tarihlenen antik Roma Tiyatrosu ve tiyatronun hemen yanında, yaklaşık 17 bin metrekarelik bir alanda yer alan Arkeopark alanını gezerken Roma İmparatorluğu’na ait taş eserler, sütun başlıkları ve lahitler karşılar sizi. İhtişamıyla tarih sahnesine damga vurmuş büyük bir imparatorluğun bir kenti nasıl onarıp güzelleştirdiğini anlatır her biri. Zincirli Cami’nin yanında yer alan, Cardo Maximus olarak bilinen, Roma kentinin ana caddesi olan iki bin yıllık Roma Yolu’nu geçerek Roma Hamamı’na ulaşırsınız. Yılan tutan kocaman bir elin varlığıyla Apollon’un oğlu, sağlık ve tıp tanrısı Asklepios adına yaptırıldığı düşünülen Roma Hamamı, dünyanın üç büyük hamamından biridir.

Hoşgörülle yan yana

Farklı olanı kabul eden, eskiyi koruyup kollayan, hoşgörülle kültürel mirasları sarıp sarmalayan Hacı Bayram bölgesi; ayrı inançları aynı sevgiyle bağrına basar.

Bir tümülüs üstünde yer alan tepede farklı inanışlara mensup birçok tapınağın içinde en önemlisi ve yazıtıyla meşhur olan, Galat Kralı tarafından Galatya’nın fethini kutlamak için inşa edilen Augustus Tapınağı’nın sütunları yer alır. Bu bölge; MÖ 8. yüzyıldan itibaren antik Ankyra’nın akropolisi olmuş ve zaman içinde farklı inançlara sahip insanların yan yana ibadet ettikleri kutsal bir alandır. Tapınakla yan yana, ‘Türk velilerinin Roma ve Bizans döneminden kalma taşlarla sarmaş dolaş yatıkları yer’ olan, UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi’nde bulunan Hacı Bayram Camisi vardır. 1700 yıllık anıtsal bir dikilitaş olan ve Roma İmparatoru Julianus’un Ankara ziyareti onuruna inşa edildiği düşünülen Julianus Sütunu yükselir öte taraftan.

İlk dönem Cumhuriyet Ankara’sı

Geçmişten günümüze doğru yaklaştıkça, ilk dönem Cumhuriyet yapıları çıkar karşınıza. 23 Nisan 1920’de, Millî Mücadele’yi yöneten 1. Meclis binası, Kurtuluş Savaşı Müzesi olarak ziyaretçilerini ağırlar. Savaş yüzünden yapımı tamamlanamayan daha sonra Ankaralıların kendi evlerinden söktükleri ve Ulucanlar’daki Numune Mektebi’nden getirilen kiremitlerle çatısı örülen, 1. Ulusal Mimarlık dönemi yapılarından olan bina, Cumhuriyet’in ilanına giden yolda ilk adımların atıldığı yerdir. Cumhuriyet Müzesi olarak kullanılan 2. Meclis’te Atatürk, Büyük Nutuk’u okumuştur. Hatay’ın ana vatana katılması kararının alındığı, Boğazların Türkiye’nin egemenliğine geçişini sağlayan Montreux Boğazlar Sözleşmesi’nin onaylandığı ve çok partili hayata geçişin yaşandığı,

Kurulduğu zamandan bu yana efsanelere göre birçok isimle anılan Ankara; Ankuwaş, Ancyra, Anchor, Engürü diye bilinmiş. Yol kesen, durduran anlamlarına gelen Ancyra adının isim sahibi ise Galatlar.

yüzümüzü çağdaş dünyaya döndüğümüz yerdur. Cumhuriyet’in ilanından sonra Hermann Jansen’in “Bahçe Şehir” idealiyle, cetvelle çizilmiş gibi tasarladığı modern üst yapıyla kol kola veren tarihi mirasın altında savaş tehdidine karşı yapılan gizli tüneller ve sığınaklar vardır. Pek bilinmeyen, efsanelere, söylencelere konu olan bir başka şehir yatar yerin altında. Yerin üstü ve altıyla, canlı ve cansız varlıklarıyla çok katmanlı ve zengin bir dünya vadeder Ankara.

Türkiye’nin ilk jeopark müzesi

Bir taraftan insan emeği ve eliyle tasarlanan, inşa edilen bir başkent, bir taraftan doğanın kusursuzca şekillendirdiği bir başka dünya... 4,5 milyar yıl öncesinden kalan, dünyanın en büyük beş fosil ormanından biri bulunur Kızılcahamam ve Çamlıdere ilçe sınırları içinde. Volkanik patlamalardan sonra küller altında kalarak taşlaşan ağaçları, fosil yatakları, peri bacaları oluşumları, bazalt sütun oluşumları ve heyelan gölü oluşumları gibi yüzlerce jeosit alana sahip

Tacettin Dergahı Tacettin Sultan Camisi ve Türbesi

bu özel doğa koruma alanı, Türkiye'nin ilk jeopark müzesi olarak ziyaretçilerini ağırlar. Bu jeosit duraklardan biri olan Soğuksu Millî Parkı, endemik Kızılcahamam dağ lalesi, doğal bitki örtüsünün tarihi anıtı olan “Fosil Ağaç” ile dünyada nesli tehlike altında olan ve Avrupa'nın birçok bölgesinde sayısı azalan kara akbaba türünün yaşam alanıdır.

Efsaneleri çok, rivayetleri çeşitlidir. Sokakları denize çıkmaz ama bir yol yapımı sırasında mesela binlerce yıl öncesine ait bir kral mezarı karşılayabilir sizi. Atamızın istirahatgâhı Anıtkabir’in bulunduğu yerde daha önce Frig tümölüslerinin olduğunu öğrenince; bu muazzam tarih üstünde yükselen kentin, Cumhuriyet’ten sonra modern ve düzenli bir şehre dönüşmesinde hiçbir şeyin rastlantı olmadığını biliriz.

Kuş cenneti

Ülkemizin ulusal hazinesi olan dünyaca ünlü Ankara kedisi ve Ankara’dan tüm dünyaya yayılan Ankara (Angora) tavşanı gibi, kenti yaşam alanı belleyen kuşları, çiçekleri, ağaçları da görülmeye, bilinmeye değerdir. 2013 yılında UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi’ne alınan Tuz Gölü, seçkin flora ve faunasıyla dünyanın en önemli doğal ortamlarından biridir. Türkiye'nin tuz ihtiyacının yüzde 40'ını karşılayan, Van Gölü'nden sonraki en büyük ikinci gölü olan bu yer aynı zamanda kuşların da yaşam alanıdır. Türkiye'nin en büyük flamingo kolonileri kuluçka dönemi için burayı seçerler. Yazın suyun buharlaşmasıyla göl devasa bir aynaya dönüşür. Gün batımında gökyüzü ve yeryüzü birleşir, sınırlar ortadan kalkar; bir sonsuzluk hissiyle baş başa bırakır insanı. Bir başka kuş cenneti de Nallıhan’dadır. Tarihi İpek Yolu'nun üzerinde, 190’dan

Tuz Gölü'nde gün batımı

fazla kuş türüne yaşam alanı sağlayan bu yer göçmen kuşların geçiş rotasıdır. Hemen arkasında Gökkuşağı Tepeleri yükselir. Rengârenk, killi tabakalardan oluşan ve Kız Tepesi olarak da bilinen 10 milyon yıllık jeolojik bir doğa harikasıdır.

“Endemiklerin kraliçesi”

Tunç devrinden bu yana yaşam alanı olan Gölbaşı'na giderseniz toprağından taşına, bitkisinden suyuna gizli bir vaha gibidir âdeta. Tüm Anadolu uygarlıkları tarafından kullanılan Andezit taşını da saklar içinde, milyonlarca yıl önce var olan okyanus kalıntılarının izini taşıyan Tulumtaş Mağarası’nı da... Rivayete göre; kavuşamayan iki âşık olan Monza ve Ganane'nin gözyaşlarından oluştuğu ve isimlerinin birleşerek “Mogan”a dönüştüğü gölde de 160’tan fazla kuş türü yaşar. Daha yerleşimin bile başlamadığı dönemlerde çömllekçiliğın yapıldığı toprakları çok nadir bir çiçeğı de büyütür

Nallıhan Gökkuşağı Tepeleri

içinde. Üç bin biyoloji profesörünün, 2009 yılında Viyana’da bir kongrede kabul ettikleri ünvanıyla; “endemiklerin kraliçesi”ni koruyup kollar bağıında. Dünyada yalnızca Gölbaşı ilçesinde, bir kilometrelik bir alanda yetişen, Sevgi Çiçeğı ya da ışığı yansıtan ondüleli yapraklarına ithafen Yanardöner Çiçeğı olarak da bilinen, eşsiz özelliklere sahip bir türdür. Baharın müjdecisi olarak bilinen Ankara (Angora) Çiğdemi de, Ankara ve çevresinde yetişen diğer bir endemik bitki türüdür. Ankara Çiğdemi'nin karlar eriyince sarı renkte çiçek açtığı günlerin, Hitit İmparatorluğu zamanında “An.Tah. Sum.Sar” adı altında Bahar Bayramı olarak kutlandığı yazar kaynaklarda. Yaşayan müze mantığıyla tasarlanan, tarihî bir çiçek serasına sahip olan Botanik Park; dünyanın farklı yerlerinden getirilen nadir ağaç ve bitki türlerinin rengârenk bir harmoni içinde sergilendiğı, başkentini en güzel parklarından biridir. Ankara,

Sevgi Çiçeğı Dünya’da sadece Gölbaşı’nda yetişiyor

bozkırın ortasında “olmaz” diyenlere inat hayat bulan yeşilin bin bir tonuyla bezeli parklarında nefes aldırır insana.

Gizli kalmışlar

Kızılcahamam'da bulunan Abacı Peribacaları; milyonlarca yıl önce Anadolu’da meydana gelen volkanik patlamalar sonucu tuf ve aglomera katmanlarının yağmur ve rüzgârla dansından sonra ortaya çıkan bir doğa harikasıdır. Renklerini güneşe göre değiştiren, halk arasında “Gelin Kayaları” olarak da bilinen ve âdeta minyatür bir ‘taş ormanı’ görüntüsü sunan Abacı Peribacaları’nın biraz aşağısında Mahkema ağacın Kaya yerleşkesi bulunur. Erken Hristiyanlık ve Bizans dönemine ait olan bu yer, tuf kaya kütlelerinin oyulmasıyla oluşmuş 4 katlı bir yer altı şehri mimarisine sahiptir. Dik bir yamaç üzerinde bulunan, kimler tarafından ve nasıl yapıldığı hâlâ gizemini

Ankara’nın zirvedeki güzelliğı Alicin Kültürel Jeositi

devasa çınar ağaçları, zengin bitki örtüsü ve sarp kayalıklarıyla adeta saklı bir cennet gibidir. 25 ilçesiyle ülkemizin en büyük ikinci şehrindeki Beypazarı ilçesi, 2020 yılında UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi’ne alınmıştır. İlçedeki mahallelerin dar sokaklarında Osmanlı döneminden kalan 200 yıllık tarihi özelliğı olan 3 bin 500 civarındaki Beypazarı evleri sıralanır. 600 yıl öncesine dayanan yerel mutfakların lezzetleriyle insana bayram yaşatır. Ankara lezzetleri sadece Beypazarı ilçesiyle sınırlı kalmaz elbette.

Geçmişten bugüne uzanan tatlar

Kuzu etli inceğiz, kıyma, mercimek ve nohutla yapılan aş çorbası, tutmaç, yoğurtlu toyya, çalma aşı, oğmaç, düğün, mantı, arabaşı, mercimekli tarhana ve bulgur çorbaları başlangıçların en güzelidir. Homaça, etli tirit, uruş kapama, çir kavurması, kuru domates yemeğı, öllüğün körüğü, çökel, Beypazarı güveci, tamtak tirdi, efelek sarması, Ankara tava, bici aşı, çıkınağıl asıdası, kezi pancarı yemeğı, fırın aşı, kaşık atması, malak ve yemlik cacığı vardır kentimize özel... Çubuk ilçesinde her yıl adına festival düzenlenen coğrafi işaretli turşuları ve Beypazarı’nın havuçlu lokumu dillere destandır. Bir çeşit pekmezli un helvası olan “öküz helvası”, süzme yoğurt ve pekmezle yapılan “karga beyni”, tereyağılı ve şerbetli bir yufka tatlısı olan “şibit”, un, süt ve tereyağından yapılan “haside tatlısı”, Nallıhan usulü hoşmerim ve Beypazarı baklavası da damakta şölen havası yaşatır. Türkiye’de isim yapmış, coğrafi işarete sahip “Ankara simidi” ve “Beypazarı kuru su” ise olmazsa olmazlarımızdır.

Sanat

Karnı da doyurur, ruhu da besler Ankara. “Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuştur” sözünü kendisine rehber belleyen şehir bu alanda birçok ilke de imza atar. Mimar Arif Hikmet Koyunoğlu tarafından 1932 yılında Halkevi olarak inşa edilen, 1975 yılından itibaren Resim ve Heykel Müzesi olarak kullanılan yapıda Türk resim ve heykel sanatının gelişmesinde büyük rol oynayan sanatçıların en göze çarpan eserleri sergilenir. Gül ağacından yapılmış 500 koltuklu ve görkemli localı salonu, bembeyaz merdivenleriyle bu güzel bina; ilk Türk

operası olma özelliği taşıyan Ahmet Adnan Saygun'un Özsoy Operası'na da ev sahipliği yapmıştır. Cumhuriyet tarihinin ilk orkestrası olan CSO'nun konserleri 1924 yılından bu yana Ankaralıları için vazgeçilmezdir. Uluslararası Sanat ve Müzik Festivali ilk kez Ankara'da gerçekleştirilir. Filarmoni Orkestrası'nın dinleyici sayısı hiç düşmez, vefalıdır dinleyenler... "Beni bu güzel havalar mahvetti" diyen Orhan Veli'yi de, "Ne içindeyim zamanın\ Ne de büsbütün dışında diyen Ahmet Hamdi Tanpınar'ı da ağırlayan Evkaf Apartmanı...

1930'larda depo olarak kullanılan ve daha sonra elbirligiyle Küçük Tiyatro'ya dönüşen binada ilk oyun 27 Aralık 1947'de sergilenir. Ahmet Kutsi Tecer'in "Köşebaşı" adlı oyunundan bu yana Küçük Tiyatro Ankaralıların haftanın altı günü sanatla nefes aldığı yerdirdir.

1933 yılında Şevki Balmumcu tarafından tasarlanan, uluslararası yarışmada birinci seçilen ve önceleri bir sergi sarayı olarak kullanılan Ankara Devlet Opera ve Balesi Binası, Büyük Tiyatro ve Opera Sahnesi olarak da bilinir. Cumhuriyet döneminin kültür ve sanata verdiği önemin bir göstergesi olarak 1948 yılında, Ahmet Adnan Saygun imzalı "Kerem ile Aslı" operasından bu yana kültürel mirası taşıyan nice gösteriyi seyirciyle buluşturmaya devam ediyor. Başkent, sinema alanındaki önemli organizasyonlardan biri olan Ankara Uluslararası Film Festivali'ne de 1998 yılından beri ev sahipliği yapar. Eski bir demiryolu cer atölyesinin dönüştürülmesiyle kurulan CerModern, uluslararası sergiler, açık hava sinemaları ve tasarım pazarlarıyla ünlüdür. Türkiye'nin ilk çocuk kütüphanesi olan Ali Dayı Çocuk Kütüphanesi başkentin yüz akıdır. Kökeni Orta Asya'ya dayanan, geleneksel bir Türk zekâ ve strateji oyunu olan, 2020 yılında UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'ne dâhil edilen Mangala oyununun hâlâ oynandığı yerdirdir Ankara.

Başkentin ilk dünya mirası

Polatlı ilçesine bağlı Yassıhöyük mahallesinde bir başka dünya mirası yatar. Ankara'nın eşsiz kültür varlıklarından biri olan Gordion Antik Kenti, bilinen en eski ahşap strüktür olması sebebiyle UNESCO tarafından Türkiye'nin 20'nci, başkentimizin ise ilk dünya mirası kabul edilmiştir. Adını, kurduğu başkent Gordion'a veren kral

Türkiye'nin müze olarak yapılan ilk binası: Ankara Etnografya Müzesi

Gordios; Frigya devletinin kurucusu, ilk kralı ve kral Midas'ın babasıdır. Kendisine tanrı olacağını müjdeleyen kıza evlenen ve bu evlilikten dünyaya gelen oğlu Midas'la tarihe geçen kral düğümüyle ünlüdür. Tapınağa bağladığı ve çözenin "Asya'nın hâkimi" olacağı kehanet edilen bu efsanevi kördüğüm, Büyük İskender'in kılıcıyla kesilip atılır. Sakarya Nehri kıyısında toprağını işleyen yoksul bir köylüye antik dünyaya yön veren bir kehanetle krallığa yükselen Gordios, devletin merkezini kağınsıyla girdiği stratejik noktaya taşır: Gordion. Verimli toprakları ve doğu- batı ticaret yollarının kesiştiği yer olarak başkent seçilen bu alanda 3 bin 200 yıllık, dünyanın en eski ahşap mezarı olan Gordias Tümülüsü'yle birlikte yaklaşık 125 tümülüs bulunur. Oğlu Midas'ın şöhreti almış başını yürüse de, baba Gordios da mezarıyla adını tarihe bir kere daha yazdırır. 3 bin 200 yıllık ardıc ağaçlarından oluşan ve dünyanın ikinci büyük tümülüsü

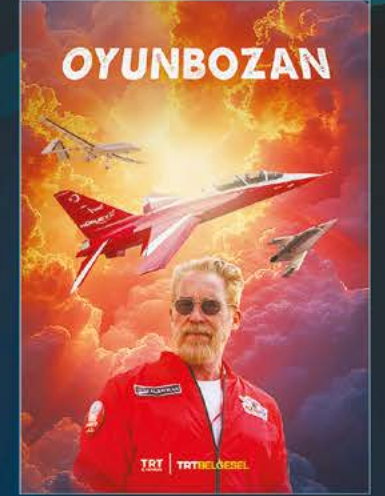

Resim ve Heykel Müzesi

olan ahşap mezardan çıkan bulgularla öğreniriz ki; Frigler dünyanın en iyi ahşap oymacısı ve halı dokumacısıdır. Geçme teknikli, çivisiz, geometrik desenli ahşap masalar, dünya mobilya tarihinin en eski ve en gelişmiş örnekleri olarak kabul görülür. Frig saray kalıntılarındaki bulunan, MÖ 9. yüzyıla ait, dünyanın bilinen en eski renkli çakıl taşı mozaik, mozaik sanatının başlangıcı olarak kabul edilir.

Son niyetine...

Bu yazının içine giremeyen daha nice kültürel mirası, doğal zenginliği ve güzellikleriyle Ankara; bir başkente yakışan vakur duruşuyla keşfetmeye, gezmeye, görmeye, bilmeye açık herkes için bir hazine gibi. Yıl boyunca kentin farklı mekânlarında gerçekleştirilecek etkinlikler, söyleyişler, gösteriler, sempozyumlarla Ankara'nın değeri ve güzellikleri gün yüzüne çıkıyor, tekrar hatırlanıyor.

**İZLERİ TAKİP ET,
HİKAYEYİ PAYLAŞ.**

Perdeyi aşan etki: Hollywood

Küresel iletişim ağlarının gelişmesiyle birlikte filmler, ülkelerin uluslararası alandaki görünürlüğünü artıran, kültürünü evrensel olarak tanıtabildiği ve kamuoyunu etkileyen önemli birer yumuşak güç unsuru hâline geldi. Sinema, modern çağın en etkili kültürel anlatı araçlarından biri olarak hem hikâyeler anlatıyor hem de toplumların değerlerini, yaşam tarzlarını ve dünyaya bakış biçimlerini geniş kitlelere taşıyor.

Bir ülkenin dünyadaki etkisi yalnızca askerî gücü ya da ekonomik büyüklüğüyle ölçülüyor. Kültür, medya, eğitim, teknoloji ve iletişim araçları da ülkelerin uluslararası alandaki etkisini artıran önemli unsurlar arasında yer alıyor. Bu açıdan bakıldığında dünyada pek çok ülke sinema sektörü aracılığıyla kültürel etki yaratıyor. Dünyanın birçok yerinde izlenen filmler,

diziler, televizyon programları, müzikler ve dijital içerikler söz konusu ülkenin kültürünün küresel ölçekte tanınmasına katkı sağlıyor. Ayrıca teknoloji şirketleri, üniversiteler ve medya kuruluşları da bu etkinin yayılmasında önemli rol oynuyor. Ancak kültürel etkinin kalıcı olabilmesi için yalnızca güçlü içerikler üretmek yeterli değil. Ülkelerin uluslararası alanda nasıl bir politika izlediği, hangi değerlere sahip çıktığı ve dünya kamuoyunda nasıl bir

imaj oluşturduğu da büyük önem taşıyor. Bu nedenle günümüzde kültürel üretim ile uluslararası itibar arasında güçlü bir bağ bulunuyor. Amerika Birleşik Devletleri bu görünürlüğü en etkili kullanan ülkelerden biri olarak kabul ediliyor. Yarattığı "Hollywood düzeni" sayesinde kültürel etki yaratıyor. Dünya genelinde milyonlarca kişiye ulaşan filmler anlattıkları hikâyelerle Amerikan yaşam tarzını, değerlerini ve toplumsal anlayışını

izleyiciyle buluşturuyor. Bu anlamda Amerika'nın kullandığı bir yumuşak güç unsuru olarak sinema, ülkelerin kendilerini dünyaya anlatmalarında etkili bir iletişim aracı hâline geliyor. Öyle ki sektörün tesiri nesnel olarak kabul görmüş ve Hollywood Effect (Hollywood Etkisi) olarak adlandırılmış.

Hollywood, sinemayı yalnızca bir anlatı alanı olmaktan çıkararak kültürel değerlerin, yaşam biçimlerinin ve düşünce kalıplarının küresel ölçekte yayılmasına aracılık eden bir yapıya dönüştürüyor.

Kültürel kodların taşıyıcısı olarak sinema

Amerikan sinema endüstrisinin (Hollywood) filmler, diziler ve medya aracılığıyla kültürel değerleri, yaşam tarzlarını ve tüketim alışkanlıklarını tüm dünyaya benimsetmesi sürecine Hollywood Etkisi deniyor. Uzun yıllardır Amerikan kültürünün küresel ölçekte dolaşıma girmesini sağlayan en önemli mecralardan biri olarak görülüyor. Hollywood yapımlarında kullanılan müziklerden kostümlere, mimariden yaşam tarzlarına, sembollerden söylemlere kadar pek çok unsur, yalnızca bir hikâyenin parçası olarak görülüyor. Aynı zamanda belirli kültürel kodların taşıyıcısı olarak işlev görüyor. Böylece izleyici, filmin anlatısına eşlik ederken Amerikan toplumunun değerler sistemiyle de karşılaşılıyor.

Özellikle demokrasi, özgürlük, bireysel başarı, girişimcilik, eşitlik ve hukukun üstünlüğü gibi kavramlar, Hollywood anlatılarında sıklıkla merkezî bir yer ediniyor. Kahramanlık hikâyelerinden tarihî yapımlara, politik gerilimlerden aksiyon filmlerine kadar farklı türlerde üretilen içerikler, bu değerleri evrensel ve çekici bir çerçevede sunuyor. Bunun sonucunda Amerikan yaşam tarzı ve toplumsal yapısı, dünya genelindeki milyonlarca izleyici için tanıdık ve cazip bir

referans noktasına dönüşebiliyor. Örneğin, Amerikan filmlerinde sıklıkla görülen kamp ateşi başında "marshmallow" kızartma kültürünün veya kahvaltıda mısır gevreği yeme alışkanlığının, filmlerin etkisiyle küresel çapta yaygınlaşması, yapay zekânın sürekli "dünyayı ele geçiren, yok eden" bir rolde sunulması, toplum genelinde teknolojiye karşı gerçekçi olmayan bir korku veya ön yargının oluşmasına neden olabiliyor. Hatta tıp alanındaki gelişmeleri bile etkileyebiliyor.

Sinema, ülkelerin kendilerini dünyaya anlatmalarında etkili bir iletişim aracı hâline geliyor

Günümüz tıp ve estetik sektöründe, film yıldızlarının kusursuz görünen yüz ve diş yapılarına özenme durumu sektörü doğrudan etkiliyor. Örneğin, estetik kliniklerinde sıkça bahsedilen “Hollywood yanağı” (belirgin ve çökük yanaklar) veya “Hollywood gülüşü” (simetrik ve beyaz diş dizilimi) gibi kavramlar doğrudan sinema yıldızlarının ikonikleşmiş görüntülerinden ilham alıyor.

Algı inşasının gücü

Hollywood'un etkisi yalnızca kültürel ya da hayata dair alanla sınırlı kalmıyor. Filmler aracılığıyla oluşturulan anlatılar, ülkelere, toplumlara ve uluslararası gelişmelere ilişkin algıların şekillenmesinde de son derece önemli rol oynuyor. Küresel krizler, güvenlik tehditleri, insan hakları meseleleri ya da demokrasi tartışmaları gibi konular çoğu zaman belirli bir bakış açısıyla ele alınıyor ve bu yaklaşım geniş kitlelere ulaşıyor. Böylece sinema, kültürel etki ile stratejik iletişimin kesiştiği önemli bir alan hâline geliyor. Örneğin, İkinci Dünya Savaşı yıllarında Hollywood, savaş politikalarını destekleyen ve karşı tarafı olumsuz gösteren çok sayıda film üretti. Soğuk savaş döneminde ise komünizm karşıtı söylemler Hollywood yapımlarında sıkça yer aldı ve bu filmler, toplumdaki anti-komünist yaklaşımın güçlenmesine katkıda bulundu. Özellikle küresel ölçekte izlenen yapımlar, belirli ülkeleri ya da kişileri olumlu ya da olumsuz biçimde konumlandırarak uluslararası kamuoyunun algılarının şekillenmesine katkı sağlayabiliyor. Örneğin, kadınlar ve etnik azınlıkların temsili konusunda uzun yıllar önyargılara dayalı bir yaklaşım benimsendi. Afrika ve Asya kökenli Amerikalılar ile yerli halklar çoğu zaman sınırlı ve olumsuz kalıplar içinde sunuldu. Bu temsil biçimi, toplumsal

önyargıların yeniden üretilmesine zemin hazırladı. Amerikan askerlerini, liderlerini ve mucitlerini merkeze alan yapımlar ise Amerikan rüyası ve ulusal başarı anlatısını besledi. Böylece ABD'nin küresel ölçekteki siyasi ve askerî girişimleri, birçok filmde özgürlük, fedakârlık ve kahramanlık temaları üzerinden anlatıldı. Sinema aracılığıyla kurulan bu anlatılar, Amerikan gücüne yönelik olumlu bir algının uluslararası ölçekte yayılmasını kolaylaştırdı. İçerikler aracılığıyla oluşturulan bu etki alanı, ülkelerin uluslararası politikalarını anlatmalarını, meşrulaştırmalarını ve küresel kamuoyuyla daha güçlü bağlar kurmalarını kolaylaştırıyor. Böylece sinema, devletlerin görünmeyen ancak son derece etkili diplomatik araçlarından biri olarak öne çıkıyor.

Hollywood'un teknolojik üstünlüğü

Hollywood'un küresel ölçekte öne çıkmasında teknolojik yenilikler önemli bir avantaj sundu. Sesli sinema, renkli film teknolojileri ve geniş ekran

formatları, izleyicilere daha etkileyici bir seyir deneyimi sunarken Amerikan film endüstrisinin sektördeki öncü konumunu güçlendirdi. Bu teknolojik atılımlar sayesinde Hollywood, uluslararası film pazarlarında rakiplerine karşı uzun süre üstünlük kurdu.

Hollywood'un Türkiye portresi

Türkiye'nin Hollywood yapımlarındaki temsili de bu yaklaşımın dikkat çekici örneklerinden biridir. Pek çok film ve dizide Türkiye, bugünün modern ve dinamik yapısından uzak bir atmosfer içinde resmedilir. Özellikle Türkiye'de geçen sahnelerde kullanılan sarı ve soluk renk paleti, izleyiciye kurak, kaotik ve geri kalmış bir coğrafya hissi vermektedir. Yıllardır Orta Doğu ülkelerinin anlatımında başvurulan bu görsel tercih, zamanla bölgeye ilişkin kalıplaşmış algıların da bir parçası hâline geldi. Benzer bir durum kültürel temsillerde de görülür. Türkiye'nin toplumsal çeşitliliği ve gündelik yaşamı daha dar ve önyargılara dayalı bir ülke portresi öne çıkarılır. Böylece milyonlarca izleyicinin Türkiye'ye dair ilk izlenimi, çoğu zaman gerçek yaşam deneyimlerinden üzerinden sunulmaz. Hollywood'un uzun yıllar boyunca eleştirildiği bir diğer konu ise Müslüman karakterlerin şiddet ve terör temalarıyla ilişkilendirilmesidir. Özellikle aksiyon ve savaş filmlerinde tekrar eden bu anlatı kalıbı, İslam dünyasına yönelik önyargıların güçlenmesine zemin hazırlayarak Müslüman toplumların çoğu zaman güvenlik sorunları ve çatışmalar üzerinden anılmasına neden olmaktadır. Türkiye gibi Müslüman nüfusun yoğun olduğu ülkeler de bu temsil biçimlerinin ürettiği algılardan doğrudan veya dolaylı olarak etkilenmiştir.

Ekranda sinema keyfi

Dopdolu bir sinema filmleri listesi beyaz perde tutkunlarını TRT 2 kanalında bekliyor.

Kültürden sanata, edebiyattan tarihe, müzikten felsefeye uzanan geniş içerik yelpazesıyla izleyicilerine hayatın farklı renklerini sunan TRT 2, önümüzdeki ay da sinemaseverleri birbirinden özel yapımlarla buluşturuyor. Her hafta televizyonda ilk kez ekrana gelecek filmlere yer verecek kanal, zengin sinema seçkisiyle farklı hayatlara ve özgün hikâyelere kapı aralıyor. Sinemaseverler için eylül ayında ekrana gelecek yapımlardan öne çıkanları sizler için bir araya getirdik.

Sonsuz Sır "The Eternal Daughter" TV'de ilk kez

Tür: Dram
Yönetmen: Joanna Hogg
Senarist: Joanna Hogg
Oyuncular: Tilda Swinton, August Joshi, Carly-Sophia Davies

Tilda Swinton'ın muhteşem ve derinlikli performansı ile etkisini artıran Joanna Hogg'un filmi Sonsuz Sır "The Eternal Daughter", bir anne ile kızının pişmanlıklarını içeren yüzleşmelerini gözler önüne seriyor. Film, seyirciyi hem ürpertici bir gizemin hem de duygusal bir hesaplaşmanın içine çekerek gerilim dozu yüksek bir dram olarak geliyor izleyicinin karşısına. Dünya prömiyerini 79. Venedik Film Festivali'nin ana yarışma bölümünde gerçekleştiren yapımda hem anne hem de kız rolünü Tilda Swinton canlandırıyor. Eser, gotik türün unsurlarını kullanarak belleğin yapısını ve anne - kız ilişkisi arasındaki mesafeyi inceliyor.

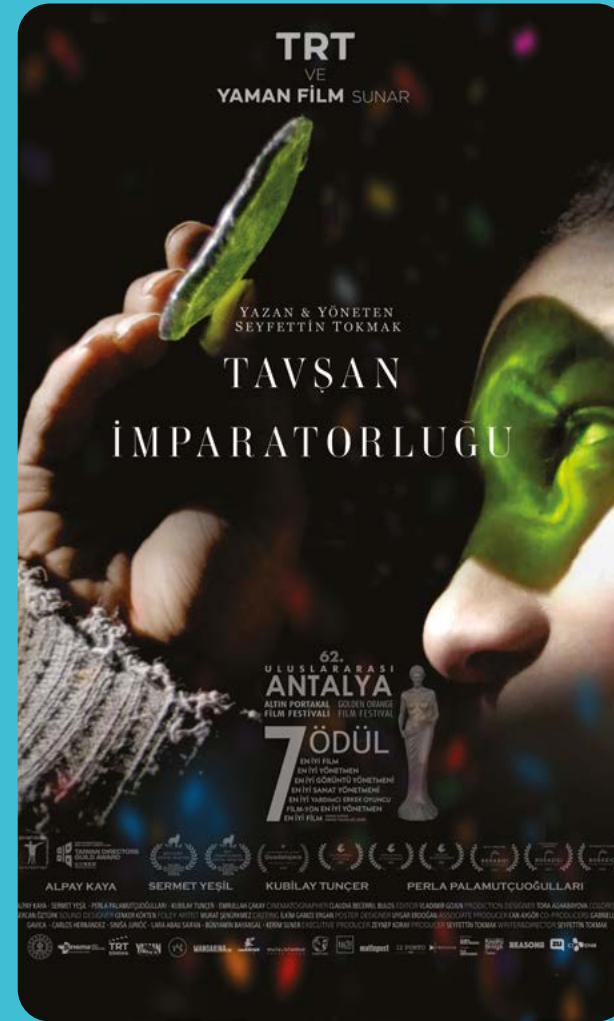
Bir sanatçı ve yaşlı annesi, yıllar önce ayrıldıkları, artık bir otele dönüştürülmüş olan eski aile evlerine geri döner. Ancak anne ve kızının eve dönmesiyle birlikte yıllardır gömülü kalan sırlar gün yüzüne çıkar. Bu tekinsiz atmosferde, ikilinin arasındaki bağ da beklenmedik bir şekilde sınanacaktır.

Can Kulağıyla "All Ears" TV'de ilk kez

Tür: Dram
Yönetmen: Jiayin Liu
Senarist: Jiayin Liu
Oyuncular: Ge Hu, Lei Wu, Xi Qi

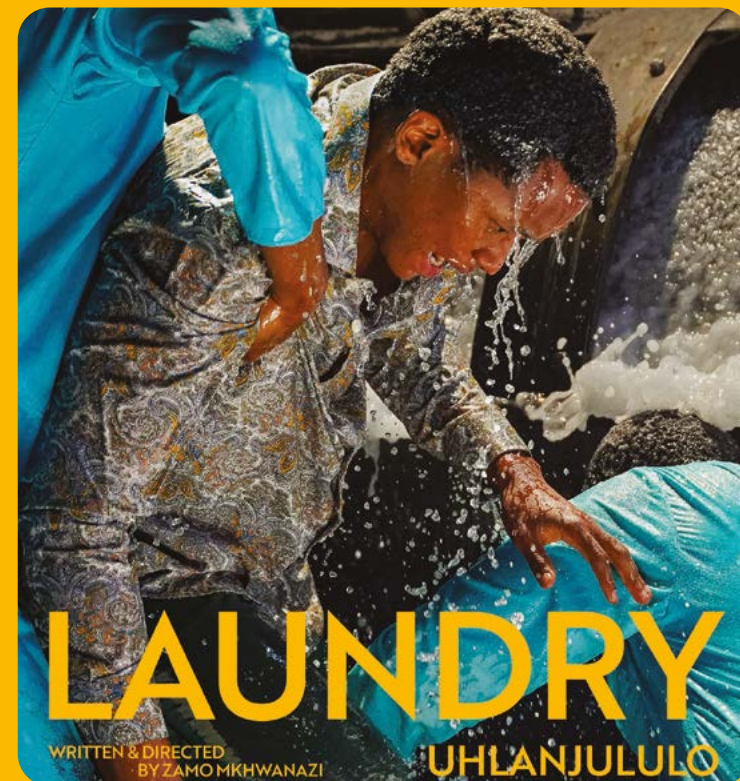
25. Şanghay Uluslararası Film Festivali'nde "En İyi Yönetmen" ve "En İyi Erkek Oyuncu" ödüllerine değer görülen Can Kulağıyla "All Ears", ölüm, yas süreci ve gündelik yaşam ritmini sakın bir anlatı temposuyla ele alıyor. Film, cenaze konuşmaları yazarak geçimini sağlayan ve dünyayla ilişkisini dengelemeye çalışan Wen Shan'ın hikâyesine odaklanıyor. Wen Shan, bir zamanlar üniversitedeki senaryo yazarlığı sınıfının gözde öğrencisiyken şimdi orta yaşlarında, hayatını ölüm ilanları yazarak kazanan vasat bir senaristtir. Yazarın Pekin'deki daresi, kaçınılmış fırsatların ve bir kenara atılmış hayallerin kalıntılarıyla doludur. Shan buna rağmen, işini titizlikle yürütmektedir. Cenaze törenlerinde okunacak veda konuşmalarını yazarak, vefat eden kişilerin aileleriyle görüşüp onların yaşamlarını metne dökerken, kendi geçmişi ve hayat tercihlerini de değerlendirmeye fırsatı bulur. Böylece başkalarının hayatlarını düzeltirken şehirde kendine bir yer edinir; sonunda sıradan insanların da sahnenin merkezinde olabileceğini fark eder.

Tavşan İmparatorluğu TV'de ilk kez

Tür: Dram
Yönetmen: Seyfettin Tokmak
Senarist: Seyfettin Tokmak
Oyuncular: Alpay Kaya, Sermet Yeşil, Kubilay Tunçer, Perla Palamutçuoğulları, Emrullah Çakay

"Tavşan İmparatorluğu", yetişkin dünyasının acımasız kurallarına karşı çocukça bir cesaretle direnen 12 yaşındaki Musa'nın hikâyesini anlatıyor. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü desteği ve TRT'nin ortak yapımcılığında gerçekleştirilen, katıldığı ulusal ve uluslararası film festivallerinden 16 ödülle dönen yapım, gişede de farkını ortaya koymuştu. Türkiye - Hırvatistan - Lübnan - Meksika ortak yapımı sinema filminin yapımcıları arasında Gabriella Gavica, Carlos Hernandez, Siniša Juričić, Lara Abou Saifan, Bünyamin Bayansal, Kerim Suner ve İlnur Bal Kutluay yer alıyor. "Tavşan İmparatorluğu", bugüne kadar pek çok başarıya imza attı. Dünya prömiyerini gerçekleştirdiği 28. Tallinn Black Nights Film Festivali'nde "En İyi Senaryo" ve "En İyi Sinematografi" olmak üzere 2 ödülün sahibi olmuş; 62. Altın Portakal Film Festivali'nde "En İyi Film" kategorisi dahil 7 ödülle yarışma sonuçlarının açıklandığı geceye damgasını vurmuştu. Bunların yanı sıra yapım, Taipei Film Festivali'nden "Yönetmenler Birliği En İyi Film"; Ankara Film Festivali'nden "İnci Demirkol En İyi Film", "Onat Kutlar En İyi Senaryo"; FILM-YÖN "En İyi Yönetmen"; Boğaziçi Film Festivali'nden "En İyi Yönetmen", "En İyi Görüntü Yönetmenliği" ve FİYAB "En İyi Yapımcı" ödüllerini de kucaklamıştı. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü ile TRT 12 Punto'nun yapım desteği sağladığı "Tavşan İmparatorluğu", geliştirme sürecinde GMM Film Independent LA Residency (2017), Cinelink (2019), Les Arcs Industry Village (2020) ve WEMW KeyBuyers Event Selection (2020) gibi uluslararası platformlara seçildi. Film ayrıca Köprüde Buluşmalar'dan Anadolu Efes Ödülü'nü, TRT 12 Punto'dan ise Ortak Yapım Ödülü'nü kazanmıştı.

Çamaşırhane "Laundry" TV'de ilk kez

Tür: Dram
Yönetmen: Zamo Mkhwanazi
Senarist: Zamo Mkhwanazi
Oyuncular: Bukamina Cebekhulu, Tracy September, Siyabonga Mlungisi Shibe

Dünya prömiyerini 2025 Toronto Uluslararası Film Festivali'nin Discovery bölümünde yapan Çamaşırhane "Laundry", dönemin siyasi koşullarını sıradan bireylerin deneyimleri üzerinden yansıtır. Toplumsal sıkıntılarla boğuşan siyahi bir ailenin samimi portresinin çizildiği filmde emeğin ezici gücü, kinin sessizliği ve her şeye rağmen devam eden hırs kıvılcımları yansıyor. Yapım, 1968 yılında Güney Afrika'nın Johannesburg kentinde, yalnızca beyazların ikametne izin verilen bir bölgede çamaşırhane işleten bir aileyi anlatıyor. Apartheid rejimi altındaki Güney Afrika'da genç bir adam olan Khuthala, müzisyen olma hayalleri kurmaktadır. Ancak bu sırada ailesi, siyahi girişimcilere yönelik yoğunlaşan ırk ayrımcılığının yaşandığı bir ortamda çamaşırhane işletmeye çalışmaktadır. Khuthala bu nedenle müzisyen olma arzusu ile ailenin tek gelir ve istikrar kaynağını koruma ihtiyacı arasında sıkışıp kalır.

Kayıp Toprak “Lost Land” TV’de ilk kez

Tür: Dram
Yönetmen: Akio Fujimoto
Senarist: Akio Fujimoto
Oyuncular: Muhammad Shofik Rias Uddin, Shomira Rias Uddin

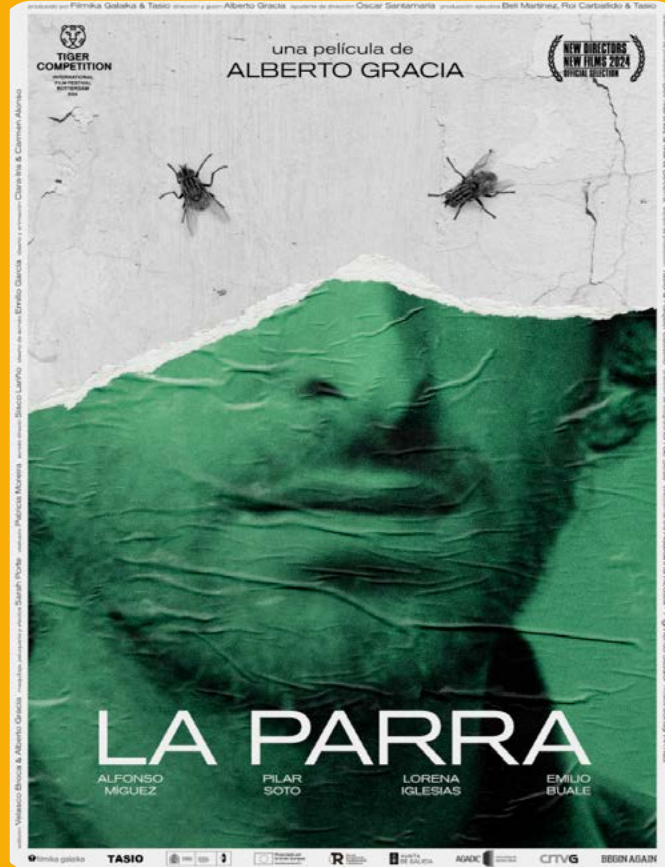
Dünya prömiyerini 82. Venedik Film Festivali’nin Orizzonti bölümünde yaparak “Jüri Özel Ödülü”nü kazanan Kayıp Toprak “Lost Land”, tamamı Rohingya dilinde çekilmiş ilk uzun metrajlı film olma özelliğini taşıyor. Yapımda, benzer göç süreçlerini deneyimlemiş 200’den fazla Arakanlı oyuncu yer alıyor. Dağılmış aileleriyle yeniden buluşabilme umuduyla, 4 yaşındaki Shafi ve 9 yaşındaki kız kardeşi Somira, Bangladeş’teki Rohingya mülteci kampından Malezya’ya ulaşmak için tehlikeli bir yolculuğa çıkar. Kayıp Toprak “Lost Land” ile mültecilerin uzun yolculuğunu, çocukların gözünden, sert gerçekliği fantezi unsurlarla harmanlayarak aktardığını belirten Akio Fujimoto, filmini şöyle anlatıyor: “Ne tür bir hikâye anlatacağımı düşünmeye başladığımda, Rohingya halkının ana vatanlarını terk edip huzur içinde yaşayabilecekleri bir yer arayışındaki yolculuklarını tasvir etmek istediğimi güçlü bir şekilde hissettim. Yolları engellerle dolu: Doğanın güçleri, sınır ötesi kaçakçılıkta sömürü, güçlerini ve dayanıklılıklarını sınavan sürekli zorluklar. Yolculuklarını tasvir etmek, Rohingya halkının gerçekliğini ifade etmek için gerekiyordu. Milliyeti veya vatandaşlığı olmayan, gittikleri her yerde güvensiz koşullarda yaşamaya zorlanan, her zaman gerçekten ait olabilecekleri bir yer arayan insanlar... Bu filmde yer alan ve başrolleri oynayan kardeşler de dahil olmak üzere 200’den fazla Rohingyalı ile tanışma şansına sahip olduğum için çok şanslıydım. Çoğu, filmin tasvir ettiği tehlikeli yolculukları bizzat deneyimlemişti. Hiçbiri eğitilmiş oyuncu olmasa da yaşadıkları deneyimlerin ağırlığı, ekrandaki varlıklarına tartışılmaz bir güç ve gerçekçilik kattı.”

Eşik “La Parra” TV’de ilk kez

Tür: Dram
Yönetmen: Alberto Gracia
Senarist: Alberto Gracia
Oyuncular: Emilio Buale, Alberto Gracia, Lorena Iglesias

Alberto Gracia’nın üçüncü uzun metrajlı filmi Eşik “La Parra”, geleceğe umutsuzca bakan farklı kuşakları temsil eden karakterlerin tehlikeli bir ortamda yaşadığı, devlet tarafından terk edilmiş, sıkıntılı bir kasabaya yapılan halüsinasyon dolu bir yolculuk. Şehirde yaşayanlar tarafından gizemli şekilde ortadan kaybolan bir tur rehberiyle karıştırılan Damian’ın hikâyesi, zamanla gerçeklik algısının ve hatıraların sorgulandığı bir yapıya bürünüyor. Dünya prömiyerini Rotterdam Uluslararası Film Festivali’nde gerçekleştiren yapım, sanayi sonrası dönüşüm geçiren bir liman kenti atmosferinde, bellek ve kimlik temalarını işliyor. Ferrol, Galiçya’nın Atlantik kıyısında yer alan kötü şöhrete sahip bir kasabadır. Francisco Franco’nun memleketi olan, bir zamanlar İspanyol denizcilik endüstrisinin mücevheri sayılan bu yer, şimdi az kaynağa sahip ve “yapacak hiçbir şeyin olmadığı” bir belgedir. Damian, 20 yıldan fazla bir süre önce Ferrol’dan ayrılmıştır, ancak babasının vefat ettiğini öğrenince geri dönmek zorunda kalır. Oraya vardığında çevresindekiler onu başka biriyle karıştırmaya başlar...

Cam Plaj “Glass Beach” TV’de ilk kez

Tür: Dram
Yönetmen: Will Geiger
Senarist: Will Geiger
Oyuncular: Claudio Castrogiovanni, Marco Cerrito, Cosimo Coltraro

Akdeniz kırsalında geçen anlatısıyla göç, mülkiyet ve aidiyet temalarını merkezine alan Cam Plaj “Glass Beach”, babasının sağlık sorunlarının ardından uzun yıllar sonra onun yanına gelen Salvo’nun öyküsünü anlatıyor. Salvo, babası felç geçirdiğinde, kızının velayet davasını finanse etmek için aile evini satma kararıyla memleketine döner ve evinde bir yabancıнын yaşadığını görür. Binta adlı Afrikalı bir kadın ve oğlu Moussa, babasının da izniyle orada oturmakta ve aynı zamanda hayatının son günlerini yaşayan babasına bakmaktadır. Salvo, Binta’nın gitmesini istemektedir ancak onu gönderebilmek için yasal bir dayanağı yoktur. Yaşanan gerilim artarken, gerçek yara ortaya çıkar: Salvo artık nereye veya kime ait olduğunu bilemez.

Çobanlar “Shepherds” TV’de ilk kez

Tür: Dram
Yönetmen: Sophie Deraspe
Senarist: Mathyas Lefebure, Sophie Deraspe
Oyuncular: Félix-Antoine Duval, Jean-Claude Baudracco, Luc Palun

2024 Toronto Uluslararası Film Festivali’nde “En İyi Kanada Filmi” seçilen Çobanlar “Shepherds”, kırsal alandaki zorlu çalışma koşullarını, mevsim şartlarını ve hayvan bakımının getirdiği fiziksel gereklilikleri aktarırken doğada yaşam fikrinin pratik boyutlarını gözler önüne seriyor. Sophie Deraspe’nin filmi derin ve sürükleyici unsurlar barındırıyor. Yapımda, eski gelenekler ile modern gerçekler ovalar ve dağ yollarında bir araya geliyor. Mathyas Lefebure’ün otobiyografik eserinden uyarlanan film, etkileyici manzaralar eşliğinde, Montreal’deki reklamcılık işinden ayrılarak Güney Fransa’da çobanlık yapmaya başlayan bir adamın yaşadıklarını konu alıyor. Fransa kırsalındaki dağlarda yaşam, ideal olmaktan çok uzaktır; kendine özgü nedenlerden stres yaratarak sorunlara yol açabilir. İnsanoğlu için geleneksel bir yaşam biçimiyle bağlantı kurma fikri heyecan vericiyken aynı zamanda var olan gerçekler dehşete düşürebilir.

Hakkı TV’de ilk kez

Tür: Dram
Yönetmen: Hikmet Kerem Özcan
Senarist: Hikmet Kerem Özcan
Oyuncular: Bülent Emin Yarar, Hülya Gülşen, Özgür Emre Yıldırım

Hikmet Kerem Özcan’ın ilk uzun metraj yönetmenliği olan yapım, Ege Bölgesi’nde yer alan bir antik kentin çevresinde heykelcik satışı ve yerel rehberlik yaparak geçinen Hakkı’nın hayatını ele alıyor. Birçok uluslararası festivale katılan “Hakkı”, Montreal Uluslararası Film Festivali’nde “Mansiyon Ödülü”ne, Oldenburg Film Festivali’nde “İzleyici Ödülü”ne, 31. Adana Altın Koza Film Festivali’nde ise “İzleyici Ödülü” ile “FİLMYÖN En İyi Yönetmen” ödülüne layık görüldü. Orta yaşlı bir adam olan Hakkı, ailesiyle birlikte tarihi bir Ege köyünde yaşamaktadır. Bir gün bahçesinde tesadüfen tarihi eser bulan Hakkı, onu bir araba fiyatına satar. Ancak kısa bir süre sonra eserin gerçek değerinin yüz kat daha fazla olduğunu öğrenir. Bunun üzerine büyük bir hırsla, arazisinde daha değerli şeyler bulma umuduyla tüneller kazmaya başlar; ancak hiçbir şey elde edemez. Artık takıntılıdır, hayatının çoğunu feda eder ve hem kendisi hem de ailesi için karanlık bir yolculuğa çıkar.

TRT Spor 16 yaşında

Türkiye'nin spor ekranı TRT Spor, 16 yıllık yayıncılık yolculuğuna gurur ve coşkuyla devam ediyor. Spor yayıncılığındaki güçlü konumunu her geçen yıl daha da pekiştiren kanal, ulusal ve uluslararası organizasyonları, milyonların ekranına taşımayı sürdürüyor. Sporun birleştirici gücüne inanarak "Sporu Sevmek ve Sevdirmek" anlayışıyla yayın hayatını sürdüren TRT Spor, geçen yıl futbolun en önemli organizasyonlarından UEFA Şampiyonlar Ligi, UEFA Avrupa Ligi ve UEFA Avrupa Konferans Ligi karşılaşmalarının yanı sıra FIFA Dünya Kupası, Trendyol 1. Lig mücadelelerini ve Millî Futbol Takımımızın heyecan dolu maçlarını sporseverlere ulaştırdı. Kamu yayıncısı sorumluluğuyla futbol, basketbol ve voleybol branşlarında millî takımlarımızın müsabakalarını tüm Türkiye ile buluşturdu. Bunun yanı sıra yayın içeriklerini farklı branşlarla zenginleştiren kanal; tenisin en prestijli turnuvalarından Wimbledon, dünyanın en seçkin atletizm organizasyonlarından Elmas Lig ve Uluslararası Atletizm Yarışmaları, sporun en büyük buluşması olan Olimpiyat Oyunları ile ata sporumuzun köklü geleneğini yaşatan yağlı güreş müsabakalarını ekranlara taşımayı sürdürdü.

My Notes on Mars
TRT ortak yapımı
"My Notes on Mars"
83. Venedik Film Festivali'nde!

TRT SİNEMA **12 PUNTO**
TRT

Venedik Film Festivali'nde TRT rüzgârı

TRT ortak yapımı "My Notes on Mars" 83. Venedik Film Festivali'nin Venice Days bölümünde yarışacak. İtalya'da 2 - 12 Eylül 2026 tarihleri arasında gerçekleştirilecek dünyanın en eski ve en prestijli film festivali 83. Venedik Film Festivali kapsamında dünya prömiyerini yapacak olan Macar yönetmen Lili Horvát imzalı "My Notes on Mars" (Mars Notları), yarışacağı Venice Days (Venedik Günleri) bölümünün açılış filmi olarak belirlendi.

Dünya prömiyerini Venedik'te yapacak

Bilim kurgu ve psikolojik gizem türündeki film; Macaristan, Türkiye, Bosna Hersek, Fransa ve Avusturya ortak yapımı olarak hayata geçirildi. 12 Punto 2025'te TRT Uluslararası Ortak Yapım Ödülü kazanan film, ödüllü Macar yönetmen Lili Horvát'ın İngilizce çektiği ilk film olma özelliğini taşıyor. Filmin oyuncu kadrosunda ise Mackenzie Davis ve Rupert Friend yer alıyor.

Gizemli bir dönüşün hikâyesi

Film, parlak bir bilim insanı olan Margot'un, kocası Sam ve arkadaşlarıyla yürüyüş yaparken gizemli bir şekilde ortadan kaybolmasının ardından yaşananları konu alıyor. Haftalar sonra değişmiş bir şekilde yeniden ortaya çıkan Margot, kocası Sam'in tanıdığı kişi değildir ve geçmişine dair anıları silinmiş gibidir.

Aşkın beş hâli

TRT 1'in yeni dizisi "Evlilik Güzeldir", izleyicileriyle buluşmak üzere gün sayıyor. Ayrı kuşaklardan karakterleri, birbirinden farklı ilişki biçimlerini ve güçlü aile bağlarıyla harmanlanan renkli bir dünyayı ekrana getiren dizi, aşk ve mizah dolu sıcak bir semt hikâyesiyle gönülleri fethetmeye aday.

Güçlü oyuncu kadrosu

Yönetmen koltuğunda Şafak Bal ve Serap Daniş Koçak'ın oturduğu dizinin senaryosunu Baykut Badem, Hasan Tolga Pulat, Hazan Toma ve Seçil Çömlekçi kaleme alıyor.

"Evlilik Güzeldir"ın oyuncu kadrosunda Fikret Kuşkan, İlayda Alişan, Hande Soral, Seçkin Özdemir, Yusuf Çim, Nil Sude Albayrak, Berk Bakioğlu, Gözde Okur, Ferit Aktuğ, Anıl Çelik, Sera Tokdemir, Hazım Körmükçü, Öznur Ön, Hande Katipoğlu, Derda Yasir Yenal, Cansu Savcı, Feride Bağ, Alper Haliloğlu, Uğur Akay, Selin Soydan, Hayal Garip, Alihan Demirbilek, Sıla Gözümlü, Anastasia Geptina ve Yıldız Kültür yer alıyor.

Beş kız kardeş, beş farklı hayat

Hayatı boyunca binlerce çiftin mutluluğuna şahitlik eden nikâh memuru Mesut Bahtiyar, yüz bininci nikâhını kıymıştır. Bu özel anın kutlamasıyla başlayan dizide Mesut'un kendi ailesinin kapıları aralanır yavaş yavaş. Kahramanımızın karakterleri birbirinden farklı beş kızı Zeynep, Nergis, Aslı, Yasemin ve Bahar'ın hayata, aşka ve ilişkilere kendilerine özgü yerlerden bakan dünyaları; aile bağları, yeni karşılaşmalar ve yeni başlangıçlarla iç içe geçiyor.

"Evlilik Güzeldir", hikâyesini tek bir aşkın ya da tek bir ana çatışmanın etrafında kurmuyor. Aynı aile ve semt dünyası içinde farklı kuşaklardan karakterlerin kendi güçlü hikâyelerini bir araya getiriyor.

Milli Teknoloji Hamlesi coşkusu TEKNOFEST Mavi Vatan ile dalga dalga büyüyor!

Denizcilik ve su altı teknolojileri temasında düzenlenen TEKNOFEST Mavi Vatan, 20 - 23 Ağustos 2026 tarihlerinde Gölçük Tersanesi Komutanlığında konuklarını ağırladı. Bu özel festival ile dört gün boyunca ülkemizin denizlerdeki teknoloji kabiliyeti ve mühendislik gücü tüm yönleriyle ortaya kondu.

TEKNOFEST Mavi Vatan; nefes kesen deniz gösterileri, Türk donanmasının gözde gemileri sergisi, SAT ve SAS gösterileri, denizcilik kültürü etkinlikleri ve sanal gerçeklik deneyim alanları ile ziyaretçilerine unutulmaz anlar yaşatırken; geleceğin deniz teknolojilerini geliştiren genç yetenekler ise İnsansız Su Altı Sistemleri, Su Altı Roket ve İnsansız Deniz Aracı Yarışması ile hünelerini sergiledi.

Uluslararası yapay zekâ eğitimi TRT koordinasyonunda gerçekleşti

TRT koordinatörlüğünde yürütülen “Yapay Zekâ ile Gençliği Güçlendirme” (Enhancing Youth Work through Artificial Intelligence) projesi kapsamında gerçekleşen uluslararası eğitim programı; Türkiye, Fransa, İtalya ve İspanya’dan gelen katılımcılarla Ankara’da tamamlandı. Beş günlük programda; yapay zekâ okuryazarlığı, gençlik çalışmalarında yapay zekâ kullanımı, dijital dönüşüm ve dezenformasyonla mücadele konuları ele alındı. Gençlik çalışanlarının dijital yeterliliklerini geliştirmeyi, gençlerin güvenilir bilgiye erişimini kolaylaştırmayı, dezenformasyonla mücadele kapasitesini güçlendirmeyi ve yapay zekâ destekli araçların gençlik çalışmalarına sorumlu biçimde dâhil edilmesini amaçlayan proje kapsamında farklı ülkelerden gelen gençler, çeşitli eğitimlerle yapay zekânın farklı alanlarını deneyimleme imkânı buldu.

Beş gün süren eğitimlerde yapay zekânın farklı boyutları ele alındı

Dışişleri Bakanlığı Türkiye Ulusal Ajansı tarafından desteklenen proje kapsamında düzenlenen “Yapay Zekâ Çağında Gençliğin Güçlendirilmesi: Okuryazarlık, Dönüşüm ve Dezenformasyon” başlıklı programın ilk günü Gençlik ve Spor Bakanlığı ev sahipliğinde gerçekleşti. Yapay zekânın gençlik çalışmalarını nasıl etkilediğinin değerlendirildiği oturumda dijitalleşmenin öneminin altı çizildi. TRT çatısı altında verilen eğitimlerde; yapay zekânın temel kavramları, kullanım alanları ve günlük hayattaki etkileri, dijitalleşmenin medya ve iletişim alanında meydana getirdiği değişimler, dijital içerik üretim ve tüketim süreçleri ile yanıltıcı içeriklere karşı geliştirilebilecek eleştirel düşünme ve bilgi doğrulama yaklaşımları ele alındı.

Katılımcılar, TRT Yayıncılık Tarihi Müzesi’ni ve TRT Haber stüdyolarını da ziyaret ederek TRT’nin köklü yayıncılık tecrübesini ve teknolojik birikimini gözlemleme imkânı buldu.

Programın son gününde ise Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı’nda faaliyetler gerçekleştirildi. İletişim Başkanlığı Müzesi ve Kurumsal Miras alanını ziyaret eden katılımcılar, kurumun iletişim faaliyetleri ve kurumsal birikimi hakkında bilgi aldı.

İletişim Başkanlığındaki eğitimlerde de yapay zekânın temel kavramları ve dijital yetkinlikler ele alındı. Uygulamalı üretken yapay zekâ teknolojileri oturumunda katılımcılar, üretken yapay zekâ araçlarının farklı kullanım alanlarını tecrübe etme fırsatı buldu. Program, interaktif uygulama, pekiştirme ve kapanış oturumuyla sona erdi.

Katılımcılar program kapsamında ayrıca Ankara’yı gezme ve kültürel faaliyetlerde bulunma imkânı buldu.

Dört ülkeden yedi kuruluş aynı projede bulundu

TRT Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda yürütülen projenin ortakları arasında Türkiye’den Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Haydi Yapalım Derneği’nin yanı sıra Fransa’dan Station de Jeunesse, İtalya’dan Euro Youth APS ve İspanya’dan ILEWASI gibi kuruluşlar da yer alıyor.

Proje, katılımcıların yapay zekâ okuryazarlıklarının geliştirilmesini, üretken yapay zekâ araçlarını daha bilinçli kullanmalarını, dijital içerikleri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmelerini ve dezenformasyona karşı farkındalık kazanmalarını amaçlıyor. Proje kapsamında, yapay zekâ destekli bir gençlik bilgi sistemi ile gençlik çalışanlarının kullanımına sunulacak bir yapay zekâ asistanının geliştirilmesi planlanıyor.

Gökyüzünün Sesi: Cengiz Topel belgeseli TRT Belgesel ekranında izleyiciyle buluştu

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı himayesinde, Boğaziçi Küresel İlişkiler Merkezi’nin yapımcılığıyla hayata geçirilen Gökyüzünün Sesi: Cengiz Topel belgeseli, KKTC Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’ndeki özel gösteriminin ardından TRT Belgesel ekranına taşındı. Kıbrıs Türk halkının varoluş mücadelesini ve Türk havacılık tarihinin ölümsüz ismi Şehit Pilot Yüzbaşı Cengiz Topel’in kahramanlığını konu alan belgeselin yapımcılığını, metin yazarlığını ve sunuculuğunu Ceyhan Aksoy üstleniyor.

Bu kurtuluş tüm Türk milletinin davasıdır

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin bağımsızlık yolculuğunun sadece bir toprak meselesi olmadığını, tüm Türk milletinin tarihi ve hayati bir davası olduğunu vurgulayan belgesel, Ada’nın Rumlar tarafından ilhak edilmek amacıyla işgalini ve Kıbrıs Türklerinin benzeri görülmemiş direnişini belgeleri ve tanıklıklarıyla gün yüzüne çıkarıyor.

Herkesin bildiği bir kahramanlığın bilinmeyen tanıkları

8 Ağustos 1964’te, Rum çeteleri tarafından kuşatılan Kıbrıs Türklerini kurtarmak için Eskişehir Hava Üssü’nden havalanan 112. Filo’nun lideri Cengiz Topel, askerî harekâtın kaderini değiştiren isim oldu.

Belgesele T.C. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve KKTC eski Cumhurbaşkanı Ersin Tatar başta olmak üzere, dönemin canlı tanıkları ve uzman isimler röportajlarıyla katkı sağladı. Prof. Dr. Ata Atun, TMT Mücahitler Derneği Genel Başkanı Celal Bayar ve Mücahit Dr. Ayten Salih Berkalp gibi isimlerin anlatımlarıyla zenginleşen yapım, Şehit Pilot Yüzbaşı Cengiz Topel’in Eskişehir’den havalandığı andan şehadetine kadar geçen süreci tarihi belgelerle kapsamlı bir şekilde ekranlara taşıyor.

Geleceği şekillendirecek zekâ

Prof. Dr. İsmail Hakkı Aydın ve Can Hikmet Değirmenci kaleme aldıkları “Yapay Zekâ” isimli kitap ile son yıllarda hayatımızda daha fazla yer edinen yapay zekâ kavramını merak edenler için anlaşılır ve akıcı bir kaynak sunuyor. Konu hakkında uzman olmayan kişilerin bile rahatlıkla anlayabileceği bir dille sorulara cevaplar veren eser, teknik ayrıntılara boğulmadan bu alanın temel bilgilerini ortaya koyuyor.

İnsan, bilmediği bir şeyi merak ederken aynı zamanda ona karşı şüphe de duyar. Yapay zekâyı bugün birçok alanda kullanıyor olsak da bu teknoloji, insanlık için bir anlamda hâlâ gizemini koruyor. Özellikle Stephen Hawking’in “Yapay zekâ insanlığın sonunu getirebilir.” ve Bill Gates’in “Süper zekâ konusunda çok kaygılıyım.” şeklindeki görüşleri, yapay zekânın geleceğine ilişkin endişelerin neden gündeme geldiğini gösteriyor. Kitap ise yapay zekâdan korkmayı veya kaygılanmayı öne çıkarmak yerine, bu kavramı anlamaya ve insanın yapay zekâ karşısındaki tutumunu sorgulamaya yöneliyor. Yapay zekânın tarihsel gelişimi, dünyadaki ve endüstrideki yeri, farklı kullanım alanları ve bu alana ilişkin önemli düşünceler bir arada ele alınıyor. Böylece okuyucu, günlük yaşamında karşılaştığı ancak çalışma mantığını tam olarak bilmediği bir teknoloji hakkında temel bir birikim kazanıyor.

Yapay zekâ ve insan ilişkisi

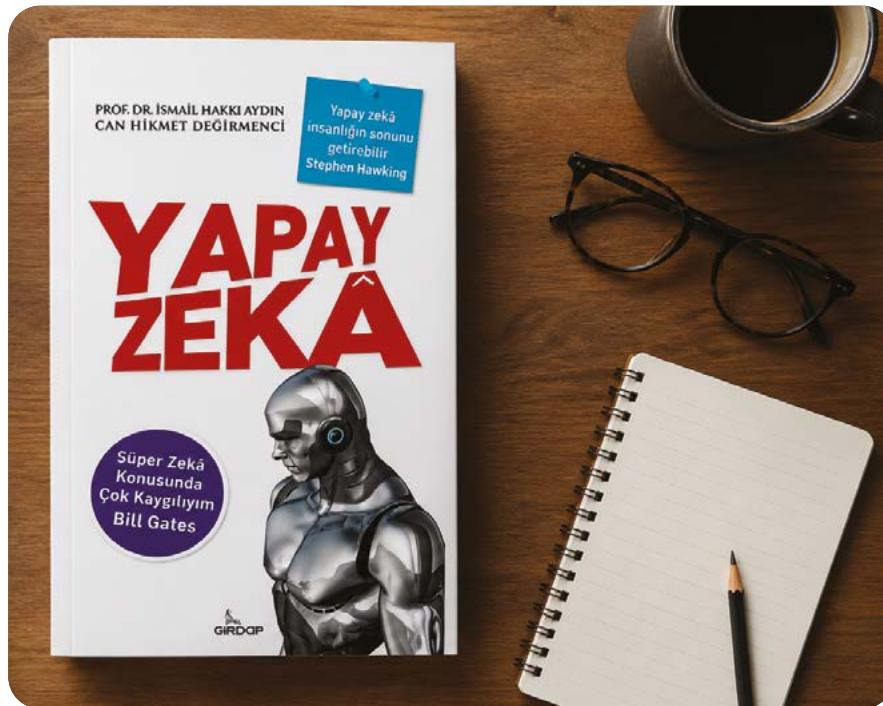
Kitabın öne çıkan taraflarından biri, yapay zekâyı yalnızca teknoloji açısından değerlendirmemesi: Yapay zekânın felsefesi, insanla ilişkisi ve duygusal zekâ gibi hususlar da ele alınarak konu daha geniş bir çerçevede inceleniyor. Sürekli öğrenerek gelişen insansı robotların, gelecekte insanı egemenlikleri altına alıp almayacağı, ahlaki yargılara sahip olup olamayacağı veya insanın her isteğini sağlayıp sağlayamayacağı gibi sorular zihinlerde kuşkusuz yeni düşünceler oluşturuyor. Kitapta, bu soruların kesin cevaplarından çok insanın yapay zekâ karşısındaki konumu üzerinde duruluyor. İnsanın robotlar üzerindeki kontrolünü

sürdürebilmesinin kendi gücünü, yeterliliğini ve potansiyelini keşfetmesiyle mümkün olabileceği vurgulanıyor. Bu yaklaşım, yapay zekâ konusunu yalnızca robotların geleceği üzerinden değil, insanın geleceği üzerinden de düşünmeyi sağlıyor. Eser, 21. yüzyılın bilgi ve teknoloji çağı olduğu düşüncesinden hareketle, insanın sahip olduğu beyin gücünü daha bilinçli ve yaratıcı biçimde kullanmasının önemine dikkat çekiyor. Bilgi, yaratıcılık ve düşünme gücünün bir araya gelmesinin geleceğin dünyasında belirleyici olacağı fikri kitabın genel yaklaşımında önemli bir yer tutuyor.

Farklı bakış açıları sunuyor

Yapay zekânın insanlığın sonunu getirip getirmeyeceği ya da insanoğlunun çağ

atlamasına yardımcı olacak güçlü bir asistan olup olmayacağı soruları bugün olduğu gibi yarın da önemini koruyacak gibi görünüyor. Eser, bu sorular karşısında okuyucuyu bir korkuya veya kaygıya sevk etmek yerine, düşünmesi ve kendi değerlendirmesini yapması için farklı bakış açıları sunuyor. Kitap, yapay zekâ konusunda genel kültür ağırlıklı ve kapsamlı bir bakış sağlarken okuyucuyu teknik bilgiler arasında kaybetmiyor. Yapay zekâ ile yeni ilgilenmeye başlayanlar için değerli bir başlangıç niteliği taşıyan yayın, günümüzün hızla değişen teknoloji dünyasını anlamak isteyen kitapseverleri hem yapay zekâyı hem de kendi potansiyelini yeniden düşünmeye davet ediyor.

16.YIL TRTSPOR

TÜRKİYE’NİN SPOR EKRANI

www.trtspor.com.tr

YouTube Instagram Twitter Facebook